

**MEDNARODNO RAZVOJNO
SODELOVANJE SLOVENIJE**
SLOVENIA'S DEVELOPMENT
COOPERATION

Strategija mednarodnega razvojnega sodelovanja in
humanitarne pomoči Republike Slovenije
do leta 2030

KAZALO

1	POVZETEK	1
2	CILJI	3
2.1	CILJI MEDNARODNEGA RAZVOJNEGA SODELOVANJA REPUBLIKE SLOVENIJE	3
2.2	CILJI HUMANITARNE POMOČI REPUBLIKE SLOVENIJE	3
3	SPLOŠNI OKVIR	4
3.1	IZHODIŠČA	4
3.2	NAČELA	6
3.3	PRESEČNI TEMI	11
4	PREDNOSTNA VSEBINSKA PODROČJA	13
4.1	PRODUKTIVNA ZAPOSLENOST, DOSTOJNO DELO TER MIROLJUBNE IN VKLJUČUJOČE DRUŽBE	13
4.2	TRAJNOSTNO GOSPODARJENJE Z NARAVNIMI VIRI IN BOJ PROTI PODNEBNIM SPREMEMBAM	14
5	PREDNOSTNA GEOGRAFSKA OBMOČJA IN PARTNERSKE DRŽAVE	16
5.1	ZAHODNI BALKAN	17
5.2	EVROPSKO SOSEDSTVO	19
5.3	PODŠAHARSKA AFRIKA S Poudarkom NA NAJMANJ RAZVITIH DRŽAVAH	20
6	MEDNARODNA HUMANITARNA POMOČ	22
7	VEČSTRANSKO RAZVOJNO SODELOVANJE IN HUMANITARNA POMOČ	23
7.1	ORGANIZACIJA ZDRUŽENIH NARODOV	23
7.2	ORGANIZACIJA ZA GOSPODARSKO SODELOVANJE IN RAZVOJ	24
7.3	EVROPSKA UNIJA	24
7.4	CENTER ZA RAZVOJ FINANC	25
7.5	SKUPINA SVETOVNE BANKE	26
7.6	DRUGE MEDNARODNE RAZVOJNE IN FINANČNE INSTITUCIJE	26
8	ORGANIZACIJSKA STRUKTURA MEDNARODNEGA RAZVOJNEGA SODELOVANJA IN HUMANITARNE POMOČI	26
8.1	VLOGA NACIONALNEGA KOORDINATORJA	27
8.2	MEDRESORSKO SODELOVANJE IN STALNA KOORDINACIJSKA SKUPINA	28
8.3	STROKOVNI SVET ZA MEDNARODNO RAZVOJNO SODELOVANJE	28
9	VKLJUČUJOČA IN UČINKOVITA PARTNERSTVA	29
9.1	NEVLADNE ORGANIZACIJE	29
9.2	ZASEBNI SEKTOR	30
9.3	SODELOVANJE Z USTANOVAMI	31
10	OZAVEŠČANJE O RAZVOJNEM SODELOVANJU IN GLOBALNO UČENJE	33
10.1	OZAVEŠČANJE IN KOMUNICIRANJE Z JAVNOSTJO	33
10.2	GLOBALNO UČENJE	34
11	UPRAVLJANJE ZA DOSEGANJE REZULTATOV	35
11.1	UPRAVLJANJE ZA DOSEGANJE REZULTATOV	35
11.2	MEHANIZMI UPRAVLJANJA ZA DOSEGANJE REZULTATOV	36
11.3	EVALVACIJE IN RAZVOJ EVALVACIJSKE KULTURE	37
11.4	EVALVACIJA IN SPREMLJANJE STRATEGIJE	37
	PRILOGA 1: KAZALNIKI	38
	PRILOGA 2: PREGLED VSEBIN MEDNARODNEGA RAZVOJNEGA SODELOVANJA SLOVENIJE	41
	PRILOGA 2: SHEMA DELEŽNIKOV	42
	PRILOGA 4: PREGLED SODELOVANJA Z DRŽAVAMI V PREDNOSTNIH REGIJAH	43

SEZNAM KRAJŠAV

Agenda 2030	Agenda Organizacije združenih narodov za trajnostni razvoj do leta 2030
CEF	Center za razvoj financ
CEP	Center za evropsko prihodnost
CMSR	Center za mednarodno sodelovanje in razvoj
DAC	<i>OECD Development Assistance Committee</i> , Odbor za razvojno pomoč Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj
EIB	<i>European Investment Bank</i> , Evropska investicijska banka
EU	Evropska unija
OECD	<i>Organisation for Economic Co-operation and Development</i> , Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj
OFID	<i>OPEC Fund for International Development</i> , Sklad za mednarodni razvoj Organizacije držav izvoznic nafte
OZN	Organizacija združenih narodov
Resolucija	Resolucija o mednarodnem razvojnem sodelovanju in humanitarni pomoči Republike Slovenije
UNIDO	<i>United Nations Industrial Development Organisation</i> , Organizacija združenih narodov za industrijski razvoj
UNHCR	<i>Office of the United Nations High Commissioner for Refugees</i> , Urad visokega komisarja Združenih narodov za begunce
VP	veleposlaništvo

Ključni termini, uporabljeni v Strategiji mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči Republike Slovenije do leta 2030, sledijo opredelitvam iz Zakona o mednarodnem razvojnem sodelovanju in humanitarni pomoči Republike Slovenije¹.

¹ Uradni list RS, št. 30/18.

1 POVZETEK

Republika Slovenija je razvita in odgovorna država, ki z mednarodnim razvojnim sodelovanjem in humanitarno pomočjo prispeva k bolj uravnoteženemu in pravičnemu svetovnemu razvoju ter prevzema del odgovornosti za odpravo revščine in neenakosti in doseganje trajnostnega razvoja. Spodbuja tudi reševanje posledic humanitarnih kriz, krepitev odpornosti na krize in njihovo preprečevanje ter tako med drugim odpravlja tudi temeljne vzroke migracij.

Delovanje Republike Slovenije **temelji** na ciljih njene zunanje politike, opredeljenih v Deklaraciji o zunanji politiki Republike Slovenije, vrednotah in razvojnih usmeritvah slovenske družbe, opredeljenih v Strategiji razvoja Slovenije 2030, ter razvojnih ciljih mednarodne skupnosti, kot so med drugim opredeljeni v Agendi Združenih narodov za trajnostni razvoj do leta 2030 (Agenda 2030) in Novem evropskem soglasju o razvoju iz junija 2017.

Strategija mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči Republike Slovenije do leta 2030 (Strategija) je bila pripravljena na podlagi **Resolucije** o mednarodnem razvojnem sodelovanju in humanitarni pomoči, ki jo je Državni zbor Republike Slovenije sprejel 26. septembra 2017 (Resolucija). Strategija podrobneje opredeljuje cilje in strateške usmeritve, operacionalizira določila iz Resolucije in predvidi konkretne ukrepe za skladno in učinkovito delovanje. Oblikuje tudi okvir za širitev in razvoj področja v skladu z mednarodno zavezo Slovenije, da si bo prizadevala povečati delež bruto nacionalnega dohodka za uradno razvojno pomoč na 0,33 odstotka do leta 2030². Hkrati Strategija temelji na predpostavki, da bo Slovenija to mednarodno zavezo tudi uresničevala, in v tej smeri opredeljuje vsebinske in organizacijske elemente mednarodnega razvojnega sodelovanja.

Slovenija je od leta 2004, ko je postala donatorica, uspela vzpostaviti **sorazmerno zdržen obseg razvojne in humanitarne pomoči** ter razviti strokovno znanje in delujoč institucionalni sistem, v katerega so vključeni različni deležniki, od vladnih resorjev, izvajalskih ustanov do nevladnega sektorja, civilne družbe in zasebnega sektorja. Na področju mednarodnega razvojnega sodelovanja je postala proaktivna v mednarodnih institucijah, Evropski uniji (EU), Organizaciji za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD), Organizaciji združenih narodov (OZN), Svetovni banki in drugih.

Slovenija se je uveljavila kot verodostojna in zanesljiva partnerica, ki upošteva razvojne potrebe partnerskih držav, pri tem pa so se med izvajanjem razvojnega sodelovanja pojavili **izzivi in ponudile priložnosti** za njegovo nadgradnjo, na katere želi odgovoriti ta Strategija. Pri tem Strategija upošteva tudi ugotovitve medsebojnega pregleda v okviru Odbora OECD za razvojno pomoč (DAC) iz leta 2017, končno oceno uspešnosti uresničevanja Resolucije o mednarodnem razvojnem sodelovanju Republike Slovenije do leta 2015 ter analizo nacionalnega koordinatorja za mednarodno razvojno sodelovanje.

Večji del razvojne in humanitarne pomoči Slovenija namenja preko **večstranskega razvojnega sodelovanja**, zlasti preko EU. Kot članica EU sooblikuje evropsko razvojno politiko in s prispevki v proračun EU tudi sofinancira razvojno sodelovanje EU.

Strategija opredeljuje usmeritve za aktivno delovanje Slovenije na večstranski ravni. Hkrati vzpostavlja okvir za krepitev dvostranskega razvojnega sodelovanja, katerega prednost je večja vidnost in prepoznavnost donatorice, posledično večja podpora domače javnosti in boljše razumevanje soodgovornosti za globalni razvoj, kot tudi možnost večjega vključevanja deležnikov iz Slovenije.

Strategija predvideva **koncentracijo** razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči na prednostna območja in na omejeno število vsebin, saj razpršenost delovanja tako v geografskem kot vsebinskem smislu predstavlja tveganje za njeno učinkovitost. Tako mora biti vsaj 40 odstotkov dvostranske programske pomoči namenjene programskim državam in vsaj 75 odstotkov takšne pomoči štirim prednostnim vsebinam mednarodnega razvojnega sodelovanja. Strategija povezuje vsebinska področja s cilji trajnostnega razvoja iz Agende 2030. S

² Republika Slovenija je v letu 2017 za mednarodno razvojno sodelovanje in humanitarno pomoč namenila 0,16 odstotka bruto nacionalnega dohodka. Vir: Poročilo o mednarodnem razvojnem sodelovanju Republike Slovenije za leto 2017, Vlada Republike Slovenije, november, 2018.

tem vzpostavlja osnovo za merjenje rezultatov ter opredeljuje kazalnike, ki bodo omogočali spremljanje napredka in ugotavljanje uspešnosti njenega izvajanja.

Prednostna **geografska območja** so Zahodni Balkan, evropsko sosedstvo in Podsaharska Afrika; v slednji je poudarek na najmanj razvitih državah. Strategija določa kriterije, ki v odvisnosti od sprememb v mednarodnem okolju usmerjajo odločanje o prihodnjem sodelovanju v posameznih državah na teh geografskih območjih.

Slovenija bo na **Zahodnem Balkanu** še naprej sodelovala z vsemi državami partnericami, pri čemer bo v to regijo usmerjala od 60 do 70 odstotkov dvostranske programske pomoči, s posebnim poudarkom na programskih državah, nato pa si bomo prizadevali za postopno zniževanje tega deleža na raven do 50 odstotkov. Časovnica povečevanja deleža dvostranske programske pomoči drugim prednostnim geografskim območjem bo sorazmerna z napredkom držav Zahodnega Balkana na poti včlanjevanja v Evropsko unijo.

V **evropskem sosedstvu** bo nadaljevala in širila sodelovanje, tudi na humanitarnem področju. Ob upoštevanju kadrovske in finančne zmogljivosti bo krepila partnerstvo z drugimi donatorkami in začela proučevati možnosti za postopno vključitev v skupno programiranje EU v eni od partnerskih držav.

V **Podsaharski Afriki** bo Slovenija nadaljevala razvojno prisotnost posredno z razvojno pomočjo EU in mednarodnih institucij ter neposredno predvsem s projekti nevladnih organizacij.

V jedru slovenskega razvojnega sodelovanja sta dve **presečni temi**: varovanje okolja in enakost spolov. Prispevek k njenemu uresničevanju je rdeča nit in mora biti upoštevan v vseh aktivnostih mednarodnega razvojnega sodelovanja Republike Slovenije. Za lažje vključevanje obeh vidikov bodo pripravljene smernice za obe temi.

Za doseganje **vsebinske koncentracije** Strategija predvideva štiri glavne teme mednarodnega razvojnega sodelovanja. Slovenija se bo zavzemala za dostojno delo ter trajnostni in vključujoči gospodarski razvoj v partnerskih državah, spodbujala bo zaposlitvene možnosti za ženske in mlade ter razvoj mikro, malih in srednjih podjetij v partnerskih državah. Prav tako bo spodbujala razvoj dobrega upravljanja in vladavine prava, vključno s podporo vzpostavitvi učinkovitih, odgovornih in preglednih institucij. Zavzemala se bo za trajnostno gospodarjenje z naravnimi viri in njihovo učinkovito rabo, predvsem s podporo prehodu v t. i. krožno gospodarstvo. Četrto prednostno področje je pomoč dejavnostim za zmanjševanje izpustov toplogrednih plinov in prilagajanje podnebnim spremembam v partnerskih državah.

V luči širitve slovenskih razvojnih in humanitarnih aktivnosti Strategija predvideva **krepitev institucionalnega sistema**, zato poudarja vlogo Ministrstva za zunanje zadeve kot nacionalnega koordinatorja, drugih vladnih resorjev, izvajalskih ustanov in nevladnega sektorja. Za krepitev skladnosti in doseganje sinergičnih učinkov Strategija opredeljuje delovanje Stalne koordinacijske skupine in Strokovnega sveta. V skladu z usmeritvijo iz Agende 2030 obravnava potrebo po krepitvi partnerstev, ki so ključna za uresničevanje ciljev trajnostnega razvoja. V tem smislu predvideva krepitev vloge zasebnega sektorja, vzpostavitev instituta strateških partnerstev in ustanovitev platforme za dialog med razvojnimi deležniki, t. i. »Partnerstvo za razvojno sodelovanje«.

Strategija opredeljuje cilje in usmeritve na področju **humanitarne pomoči**, za katero bo Slovenija namenila vsaj 10 odstotkov dvostranske razpoložljive pomoči. Pri tem bo humanitarno pomoč prednostno namenjala prizadetim območjem znotraj geografskih prioritet ter si prizadevala za krepitev odpornosti, rekonstrukcijo, rehabilitacijo in povezovanje humanitarnega delovanja z razvojnim.

Za krepitev podpore javnosti razvojnemu sodelovanju in humanitarni pomoči, za boljšo ozaveščenost odločevalcev in večjo pripravljenost ministrstev za sodelovanje pri financiranju in izvajanju mednarodnega razvojnega sodelovanja Strategija predvideva usmeritve na področju **ozaveščanja, globalnega učenja in komuniciranja ter krepitve evalvacijske kulture**.

Strategija sledi **časovnemu okviru Agende 2030**. Da bi zagotovili čimboljše izvajanje, prilagodljivost na globalne trende ter okoliščine doma in v partnerskih državah, Strategija predvideva evalvacijo izvajanja vsaka štiri leta, prvič leta 2023. Ta bo podlaga za revizijo opredelitve programskih držav glede na morebitno graduacijo, stopnjo približevanja EU in druge aktualne okoliščine, kot tudi za morebitno potrebno prilagoditev vsebinskih prioritet.

2 CILJI MEDNARODNEGA RAZVOJNEGA SODELOVANJA IN HUMANITARNE POMOČI REPUBLIKE SLOVENIJE

Splošni cilj mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči je blaginja in dostojno življenje v partnerskih državah.

Slovenija bo krepila svojo vlogo v donatorski skupnosti in udeležbo svojih izvajalcev. Zagotovila bo ustrezne institucionalne in organizacijske okvire, ki bodo omogočali celovit pristop ter povezovanje humanitarne in razvojnega delovanja.

Prav tako je cilj dvigniti raven zavedanja prebivalcev Slovenije o skupni odgovornosti za globalni razvoj, o zavezah Slovenije kot odgovorne članice mednarodne skupnosti na področju mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči ter o pomenu mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči za blaginjo, mir in varnost, čisto globalno okolje ter dostojno življenje vseh v luči univerzalnosti globalnih ciljev trajnostnega razvoja.

2.1 MEDNARODNO RAZVOJNO SODELOVANJE

Slovenija z mednarodnim razvojnem sodelovanjem prispeva k doseganju osrednjih ciljev Agende 2030 v partnerskih državah. Partnerske države so države ali ozemlja, uvrščena na seznam prejemnic uradne razvojne pomoči DAC, kamor Slovenija usmerja svojo uradno razvojno pomoč in druge uradne tokove. Njeno delovanje temelji na mednarodno dogovorjenih načelih in zavezah glede obsega sredstev, namenjenih razvojnemu sodelovanju.

Ključni cilj slovenskega razvojnega sodelovanja je prispevati k odpravi revščine, zmanjševanju neenakosti ter doseganju trajnostnega razvoja v partnerskih državah. To so tudi ključni cilji mednarodne skupnosti. Z doseganjem teh ciljev mednarodna skupnost stremi h globalnim ciljem, ki jih Agenda 2030 razčleni v 17 univerzalnih ciljev in 169 podciljev, katerih glavni namen je s partnerstvom doseči mir in varnost, blaginjo in dostojno življenje za današnje in prihodnje rodove. Z Agendo 2030 je postal trajnostni razvoj v vseh treh razsežnostih – gospodarski, družbeni in okoljski – skupna odgovornost vseh.

Različna razvitost partnerskih držav in njihovih okolij zahteva diferenciran pristop k uresničevanju ciljev mednarodnega razvojnega sodelovanja. Za doseganje večje učinkovitosti se bo Slovenija pri svojem delovanju omejila na ožji nabor ciljev in podciljev trajnostnega razvoja. Pri doseganju splošnih ciljev sta ključni presečni temi, to sta varovanje okolja in enakost spolov.

Slovenija se bo tako v okviru večstranskega kot dvostranskega mednarodnega razvojnega sodelovanja zavzemala za človekove pravice, enake možnosti, gospodarski razvoj in dostojno delo, dobro upravljanje in pravno državo, čisto okolje, trajnostno upravljanje z naravnimi viri, predvsem vodo in gozdovi, ter boj proti podnebnim spremembam.

2.2 HUMANITARNA POMOČ

Slovenska mednarodna humanitarna pomoč je namenjena prizadetim državam ter posameznikom in posameznikom, ki se soočajo z izrednimi razmerami kot posledicami naravnih in drugih nesreč večjih razsežnosti ali oboroženih spopadov. Prav tako prispeva h krepitvi odpornosti na krize in njihovemu preprečevanju. V okviru mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči, ki ju opredeljujejo Resolucija, Zakon o mednarodnem sodelovanju in humanitarni pomoči Republike Slovenije in Strategija, je mednarodna humanitarna pomoč omejena na države in ozemlja, ki so na seznamu prejemnic uradne razvojne pomoči DAC.³

Osnovni cilj mednarodne humanitarne pomoči Slovenije je reševanje človeških življenj, preprečevanje in lajšanje trpljenja ter ohranjanje človekovega dostojanstva. Dodatna pozornost je posvečena rekonstrukciji in

³ Dejstvo, da Resolucija, Zakon o mednarodnem razvojnem sodelovanju in humanitarni pomoči Republike Slovenije ter Strategija obravnavajo le del mednarodne humanitarne dejavnosti Slovenije, in sicer tisto, ki se uvršča v uradno razvojno pomoč, nima nobenih posledic za odločanje Republike Slovenije o pomoči ob naravni ali drugi nesreči v kateri koli državi, ko ta zaprosi za mednarodno pomoč.

rehabilitaciji, zmanjšanju ranljivosti in tveganja za krize, preventivnemu delovanju, krepitvi odpornosti ter povezovanju nujne pomoči, obnove in rehabilitacije ter razvojnega sodelovanja.

Resolucija navaja področja humanitarnega delovanja, ki bodo omogočala tako odziv na najnujnejše potrebe prizadetega prebivalstva v krizah kakor tudi učinkovitejše povezovanje z mednarodnim razvojnim sodelovanjem in preprečevanje tveganja za nesreče. Za obravnavo temeljnih vzrokov krhkosti in ranljivosti bo Slovenija vlagala v izgradnjo odpornosti v prizadetih državah. Pri tem bo spoštovala človekove pravice in se zavzemala za njihovo varovanje. Posebno pozornost bo namenjala presečnima temama, to sta enakost spolov in varovanje okolja.

V skladu z nacionalno zavezo na Svetovnem humanitarnem vrhu v Istanbulu leta 2016 bo Slovenija do leta 2020 za preventivno delovanje, zmanjšanje tveganja za nesreče in izgradnjo odpornosti namenila vsaj 10 odstotkov svoje humanitarne pomoči.

3 SPLOŠNI OKVIR

3.1 IZHODIŠČA

Izhodišče za delovanje na področju mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči predstavljajo cilji zunanje politike, mednarodni dogovori in standardi na področju mednarodnega razvojnega sodelovanja, trajnostnega razvoja in humanitarne pomoči, vrednote in razvojne usmeritve slovenske družbe in gospodarstva ter dosedanje izkušnje in primerjalne prednosti Slovenije. Temeljna izhodišča so tudi načela mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči.

3.1.1 CILJI ZUNANJE POLITIKE

V luči spremenjenega globalnega političnega, gospodarskega in varnostnega okolja sta bila v letu 2015 sprejeta nova strateška zunanjepolitična dokumenta: Deklaracija o zunanji politiki Republike Slovenije⁴ in strateški dokument zunanje politike Republike Slovenije⁵. Slednji poudarja okrepitev mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči, s katerima Slovenija izraža solidarnost in soodgovornost za trajnostni razvoj ter krepí svojo prepoznavnost. Mednarodno razvojno sodelovanje, vključno s humanitarno pomočjo, je pripoznano kot pomemben instrument za izpolnjevanje zunanjepolitičnih ciljev Slovenije. V okviru članstva v EU je za Slovenijo relevantna tudi Globalna strategija za zunanjo in varnostno politiko Evropske unije⁶, ki predstavlja vodilo zunanjemu delovanju EU in med drugim obravnava področja, ki so ključnega pomena tudi za mednarodno razvojno sodelovanje in humanitarno pomoč, med drugim vprašanje povečanja odpornosti držav, gospodarstev in družb ter celostni pristop do konfliktov in kriz, človekovih pravic, pa tudi vprašanja žensk, miru in varnosti, enakosti spolov ter krepitve vloge in moči žensk.

Izhodišča zunanjepolitičnih dokumentov smiselno vsebujejo tudi dokumenti o razvojnem načrtovanju. Strategija razvoja Slovenije 2030⁷ je krovni dolgoročni strateški dokument, ki mednarodno razvojno sodelovanje in humanitarno pomoč prepoznava kot pomembni orodji za doseganje cilja 11 »Varna in globalno odgovorna Slovenija«. Pomembni so tudi naslednji dokumenti: Strategija sodelovanja Republike Slovenije v mednarodnih operacijah in misijah⁸, Resolucija o strategiji nacionalne varnosti Republike Slovenije⁹, Resolucija o nacionalnem programu za enake možnosti žensk in moških 2015–2020¹⁰, Nacionalni akcijski načrt Republike Slovenije za spoštovanje človekovih pravic v gospodarstvu¹¹ in Akcijski načrt Republike Slovenije za izvajanje resolucij Varnostnega sveta Združenih narodov o ženskah, miru in varnosti za obdobje 2018–2020¹². Pri zunanjepolitičnem delovanju Slovenije je ključnega pomena skladnost različnih instrumentov zunanje politike, vključno z mednarodnim razvojnim sodelovanjem in humanitarno pomočjo, gospodarsko diplomacijo

⁴ Uradni list RS, št. 53/15.

⁵ Slovenija: varna, uspešna in v svetu spoštovana. Zunanja politika Republike Slovenije, Vlada Republike Slovenije, julij 2015.

⁶ Skupna vizija, enotno ukrepanje: močnejša Evropa, 2016.

⁷ Strategija razvoja Slovenije 2030, Vlada Republike Slovenije, december 2017.

⁸ Uradni list RS, št. 19/10.

⁹ Uradni list RS, št. 27/10.

¹⁰ Uradni list RS, št. 84/15.

¹¹ Vlada Republike Slovenije, november 2018.

¹² Vlada Republike Slovenije, november 2018.

in javno diplomacijo. Medtem ko gre za samostojne instrumente zunanje politike, pa učinkovito razvojno sodelovanje ustvarja tudi sinergične učinke, npr. večjo prepoznavnost donatorice v partnerskih državah, kar lahko prispeva tudi h krepitvi gospodarske diplomacije in gospodarskega sodelovanja s partnerskimi državami.

3.1.2 MEDNARODNI DOGOVORI IN STANDARDI, KI JIH SLOVENIJA SOOBLIKUJE V OKVIRU MEDNARODNIH ORGANIZACIJ

Slovenija je svoje usmeritve na področju mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči osnovala v skladu s cilji mednarodne skupnosti. Slovenija te cilje aktivno sooblikuje v okviru mednarodnih organizacij in s sodelovanjem pri pripravi mednarodnih dokumentov, ki odsevajo izkušnje in dobre prakse držav in mednarodnih organizacij pri izvajanju razvojne in humanitarne pomoči.

Temeljni okvir predstavlja Agenda 2030, sprejeta na vrhu OZN septembra 2015. Agenda 2030 spreminja paradigmo, tako da v ospredje postavlja globalno odgovornost za trajnostni razvoj, h kateremu so zavezane vse države sveta. Poudarja tudi solidarnost in potrebo po sodelovanju vseh deležnikov pri zagotavljanju trajnostnega razvoja. Na nacionalni ravni je Slovenija proces uresničevanja ciljev trajnostnega razvoja povezala s pripravo Strategije razvoja Slovenije 2030. S Strategijo mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči do leta 2030 določa, katere prednostne cilje in podcilje bo z mednarodnim razvojnim sodelovanjem podpirala v partnerskih državah. Pri tem je pomembno poudariti, da so cilji Agende 2030 med seboj tesno povezani, kar je treba upoštevati pri njihovem uresničevanju.

Slovenija se pri načrtovanju mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči opira tudi na druge mednarodne zaveze, kot so Akcijska agenda iz Adis Abebe¹³ in sklepi forumov OECD o učinkovitosti pomoči¹⁴, predvsem pa na zaveze znotraj EU. Ključne podlage za razvojno sodelovanje in humanitarne pomoči EU so relevantna poglavja Pogodbe o EU, junija 2017 sprejeto Novo evropsko soglasje o razvoju ter Cotonoujski partnerski sporazum¹⁵, sklenjen med EU ter skupino afriških, karibskih in pacifiških držav za obdobje 2000–2020, ki je namenjen zmanjševanju revščine in trajnostnemu razvoju afriških, karibskih in pacifiških držav in njihovi postopni integraciji v svetovno gospodarstvo ter sodelovanju na področju migracij.

Evropsko soglasje o razvoju¹⁶ je podlaga za delovanje EU in držav članic na področju razvojnega sodelovanja do leta 2030. V skladu s Soglasjem je treba posebno pozornost namenjati uravnoveženosti med gospodarsko, družbeno in okoljsko razsežnostjo trajnostnega razvoja ter upoštevati povezave med varnostjo, migracijami in razvojem, kakor tudi med humanitarne pomočjo in razvojnim sodelovanjem. Krepiti je treba vlogo in moč žensk ter mladih. Soglasje tudi poudarja pomen partnerstev, tudi partnerstev s civilno družbo in zasebnim sektorjem.

Posebno pozornost namenjamo Pariškemu sporazumu za boj proti podnebnim spremembam¹⁷, ki med drugim predvideva, da bo financiranje podnebnih ukrepov v partnerskih državah s strani razvitih držav do leta 2020 povečano na 100 milijard ameriških dolarjev letno, od leta 2025 naprej pa bodo razvite države poskušale to pomoč še povečati. Prav tako priznavamo pomen Deklaracije za industrijski razvoj iz Lime¹⁸, ki poudarja pomen močne, vključujoče, trajnostne in odporne gospodarske in industrijske rasti ter učinkovite integracije treh dimenzij trajnostnega razvoja za odpravo revščine.

Na področju humanitarne pomoči Slovenija upošteva Evropsko soglasje o humanitarni pomoči¹⁹ ter mednarodne zaveze s 3. svetovne konference za zmanjšanje tveganja za nesreče v Sendaju²⁰ in Svetovnega humanitarnega vrha leta 2016 v Istanbulu, pristopila pa je tudi k zavezam iz Velikega dogovora²¹ za doseganje

¹³ Addis Ababa Action Agenda. Resolucija generalne skupščine Združenih narodov št. 69/313 z dne 27. julija 2015, Organizacija združenih narodov, 2015.

¹⁴ Ti so potekali v Parizu (2005), Akri (2008), Busanu (2011), Mexico Cityju (2014) in Nairobiju (2016).

¹⁵ Sporazum o partnerstvu AKP-EU in o dodelitvi finančne pomoči čezmorskim državam in ozemljem, za katere se uporablja četrti del Pogodbe o delovanju Evropske unije.

¹⁶ Uradni list Evropske unije – informacije in objave, 30. junij 2017, C210, letnik 60.

¹⁷ Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 16/2016.

¹⁸ Organizacija združenih narodov za industrijski razvoj, 2013.

¹⁹ *The European Consensus on Humanitarian Aid: The humanitarian challenge*, 2007.

²⁰ *Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015-2030*, OZN, 2015.

²¹ *The Grand Bargain*, 2016.

učinkovitejše humanitarne pomoči. Slovenija je članica Konvencije o pomoči v hrani, upošteva pa tudi načela in prakse dobrega humanitarnega donatorstva, ki se oblikujejo v okviru neformalnega foruma in mreže donatorjev, ki se imenuje Pobuda za dobro humanitarno donatorstvo. Slovenija se je pridružila tudi Pozivu k delovanju na področju varovanja pred nasiljem zaradi spola v izrednih razmerah.

3.1.3 VREDNOTE IN STRATEŠKE RAZVOJNE USMERITVE SLOVENSKE DRUŽBE, VKLJUČNO Z GOSPODARSTVOM

Republiko Slovenijo pri mednarodnem razvojnem sodelovanju in humanitarni pomoči usmerjajo vrednote slovenske družbe, ki temeljijo na Ustavi Republike Slovenije, vrednotah EU, načelih Ustavne listine OZN ter Splošni deklaraciji človekovih pravic.

Osrednji cilj Strategije razvoja Slovenije 2030 je večja kakovost življenja za vse, za kar je opredeljenih pet strateških usmeritev: vključujoča, zdrava, varna in odgovorna družba; učenje za in skozi vse življenje; visoko produktivno gospodarstvo, ki ustvarja dodano vrednost za vse; ohranjeno zdravo naravno okolje; ter visoka stopnja sodelovanja, usposobljenosti in učinkovitosti upravljanja. Na področju globalnih ekonomskih odnosov se Slovenija zavzema za rešitve, ki zagotavljajo višjo kakovost življenja in pogoje za gospodarski ter družbeni napredek in razvoj. Skladno s tem Slovenija, ki tudi sama zasleduje cilje trajnostnega razvoja, prispeva h krepitvi zmogljivosti drugih držav v razvoju, da oblikujejo svoj razvojni model, ki bo omogočal človeku dostojno življenje.

3.1.4 DOSEDANJE IZKUŠNJE, PRIMERJALNE PREDNOSTI IN ZMOGLJIVOSTI SLOVENIJE ZA IZVAJANJE MEDNARODNEGA RAZVOJNEGA SODELOVANJA IN HUMANITARNE POMOČI

Izkušnje, primerjalne prednosti in zmogljivosti za izvajanje mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči so bile ključno vodilo pri pripravi Resolucije in Strategije.

Politike načrtovanja in izvajanja mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči temeljijo na dosedanjem delovanju Slovenije, aktivnostih slovenskih izvajalskih ustanov in nevladnih organizacij na terenu in primerih dobrih praks. Medsebojni pregled v okviru DAC²² (2017) ter evalvaciji razvojnega sodelovanja s Črno goro (2017) in Zelenortskimi otoki (2018) so opredelili nekatere dosežke, primerjalne prednosti in izzive, ki so prispevali k strateškimi razmislekom o prihodnjem delovanju.

OECD ugotavlja, da je Slovenija cenjena in verodostojna partnerica, ki upošteva in se prilagaja razvojnim potrebam partnerskih držav. To zlasti velja za Zahodni Balkan, kjer obstaja visoka raven razumevanja razvojnih potreb, saj si Slovenija z regijo deli skupne kulturne, jezikovne, zgodovinske in institucionalne povezave. Primerjalna prednost Slovenije so izkušnje pri tranziciji in vstopanju v evro-atlantske povezave. Aktivna je tudi na področju varovanja okolja in gospodarjenja z naravnimi viri, enakosti spolov in podpornega okolja za podjetništvo, razminiranja, rehabilitacije žrtev min, zmanjševanja tveganja za naravne in druge nesreče ter odziva nanje.

Kljub sorazmerno veliki razpršenosti delovanja, tako na vsebinskih področjih kot geografskih območjih, ter omejenemu obsegu dvostranske razvojne pomoči je Slovenija vidna donatorica v posameznih partnerskih državah. Prav tako si je na izbranih vsebinskih usmeritvah utrdila razpoznavnost kot razvojni partner. V preteklosti je uspela razviti visokokakovostne ustanove, ki so na nišnih področjih mednarodno uveljavljene. Ima tudi nevladni sektor, ki je dejaven na področju mednarodnega razvojnega sodelovanja in katerega vloga se krepi.

Slovenija od leta 2004, ko je postala donatorica, razvija institucionalni sistem mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči ter nadgrajuje znanje in izkušnje na tem področju na ministrstvih in v ustanovah, ki izvajajo projekte mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči. Obseg mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči ohranja na verodostojni ravni.

3.2 NAČELA

Mednarodno razvojno sodelovanje in humanitarna pomoč Slovenije temeljita na mednarodno dogovorjenih načelih. Osrednja načela, ki usmerjajo slovensko mednarodno razvojno sodelovanje, so: pristop, ki temelji na

²² OECD Development Co-operation Peer Reviews: Slovenia, 2017.

človekovih pravicah, učinkovitost razvojnega sodelovanja, vključno z lastništvom držav nad lastnim razvojem in vključujočim partnerstvom za trajnostni razvoj, ter skladnost politik za razvoj. Slovensko humanitarno pomoč usmerjajo mednarodno humanitarno pravo, humanitarna načela in načela dobrega humanitarnega donatorstva. Slovenija ima ničelno toleranco do korupcije v mednarodnem razvojnem sodelovanju in humanitarni pomoči. V okviru načel upoštevamo tudi presečni temi, in sicer pri vseh aktivnostih mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči.

Uradna razvojna pomoč ohranja izjemen pomen, čeprav predstavlja manjši del čezmejnih tokov v partnerske države. Večji del teh tokov tvorijo tuje neposredne naložbe, nakazila migrantov v domovino, finančni instrumenti poslovnih bank in drugih finančnih institucij ter drugi uradni tokovi, kot so na primer izvozna posojila. Zato je potrebno uradno razvojno pomoč strateško usmerjati tako, da bo spodbujala druge tokove za razvoj partnerskih držav. Ta mobilizacijski in katalitični oziroma pospeševalni učinek je pomemben vidik strateškega načrtovanja uradne razvojne pomoči.

3.2.1 NAČELA MEDNARODNEGA RAZVOJNEGA SODELOVANJA IN HUMANITARNE POMOČI

3.2.1.1 PRISTOP, KI TEMELJI NA ČLOVEKOVIH PRAVICAH

V skladu s pristopom, ki temelji na človekovih pravicah, je treba zagotavljati načela univerzalnosti človekovih pravic in nediskriminatornosti, podpirati participacijo in dostop do vzvodov odločanja, zagovarjati odgovornost in vladavino prava ter se zavzemati za transparentnost in dostopnost informacij.

Pristop, ki temelji na človekovih pravicah, prispeva k večji učinkovitosti razvojnega sodelovanja, saj spodbuja lastništvo in s tem trajnost aktivnosti. Spodbuja tudi vključujoča partnerstva ter transparentnost in medsebojno odgovornost, saj so tako donatorice kot partnerske države zavezane spoštovanju enakih univerzalnih zavez.

Pri odločanju o aktivnostih razvojnega sodelovanja skušamo identificirati družbene skupine in posameznike, ki jim je mogoče s konkretnimi aktivnostmi pomagati pri udejanjanju človekovih pravic. Nosilce odgovornosti je treba usposobiti, da izpolnjujejo svoje obveznosti, imetnike pravic pa, da poznajo in uveljavljajo svoje pravice.

Aktivnosti, ki vključujejo pristop, utemeljen na človekovih pravicah:

- prispevajo k udejanjanju človekovih pravic;
- identificirajo in spodbujajo nosilce odgovornosti (lokalna, regionalna ali nacionalna vlada/uprava) k zagotavljanju pravic, ki so predmet projekta;
- naslavljajo ranljive skupine prebivalstva;
- dejavno vključujejo ciljne skupine v načrtovanje, izvajanje in spremljanje;
- spodbujajo zavedanje o pravicah ciljne skupine projekta.

➔ V dvostranskih sporazumih, ki jih bo Slovenija v prihodnje sklepala s partnerskimi državami, bo poudarjen pristop, ki temelji na človekovih pravicah.

➔ Dvostranski projekti bodo dosledno upoštevali pristop, ki temelji na človekovih pravicah. Izvajalci bodo v enotnih obrazcih navedli, kako bodo uresničevali ta pristop, ter identificirali, spodbujali in ozaveščali nosilce odgovornosti.

➔ Slovenija bo pristop, ki temelji na človekovih pravicah, zagovarjala tudi v večstranskih forumih.

3.2.1.2 UČINKOVITOST MEDNARODNEGA RAZVOJNEGA SODELOVANJA IN HUMANITARNE POMOČI

Slovenija bo krepila učinkovitost mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči v skladu s temeljnimi načeli OECD. Prizadevala si bo za: (i) lastništvo partnerskih držav in bo temu primerno prilagodila svoj pristop razvojnemu modelu partnerskih držav ter njihovim specifičnim razmeram in potrebam, (ii) vključujoča partnerstva, pri čemer bo podpirala medsebojni prenos znanj in komplementarne vloge vseh deležnikov, (iii) doseganje dolgoročnih učinkov in osredotočenost na rezultate ter (iv) transparentnost in odgovornost za razvojno sodelovanje.

(i) Lastništvo partnerskih držav

Države so primarno odgovorne za svoj trajnostni razvoj, kar Slovenija spodbuja s sofinanciranjem projektov, v katere vlagajo tudi partnerske države, z uporabo njihovih sistemov za javno naročanje in vodenje projektov ter z intenzivnim vključevanjem lokalnih partnerjev v oblikovanje, financiranje in izvajanje aktivnosti.

Pomembno vlogo pri tem ima tudi medsebojna koordinacija donatorjev na terenu. Predpogoj za lastništvo nad razvojem s strani partnerskih držav je predvidljivost mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči, kar Slovenija zagotavlja s pripravo okvirnih programov mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči ter podaljševanjem trajanja projektov.

- Nacionalni koordinator bo pripravljala štiriletne okvirne programe, v katerih se bo nadalje krepila zastopanost ministrstev, geografska in vsebinska opredelitev prihodnjih aktivnosti, koncentracija le-teh in medsebojno povezovanje vsebin. Postopno se bodo vključevale informacije o specifičnih razvojnih ciljih in rezultatih, ki jih Slovenija želi dosegati z mednarodnim razvojnim sodelovanjem, humanitarno pomočjo in na področju ozaveščanja.

Temelj za lastništvo so tudi podpisani dvostranski sporazumi o razvojnem sodelovanju ter večletni programi razvojnega sodelovanja, ki temeljijo na potrebah partnerskih držav.

- Slovenija bo leta 2019 pristopila k postopni prenovi veljavnih sporazumov o mednarodnem razvojnem sodelovanju, pri čemer bo posebno pozornost namenila opredelitvi ožjega nabora vsebin sodelovanja glede na prednostna vsebinska področja, primerjalne prednosti Slovenije in prednostna področja razvoja posamezne partnerske države.
- Slovenija bo sklepala programe razvojnega sodelovanja, ki bodo sklenjeni vsaj za 2 leti, z navedbo višine sredstev in (kolikor je mogoče natančno) opredelitvijo področij sodelovanja.

Lastništvo partnerskih držav se krepi tudi s sofinanciranjem projektov, za katere del sredstev zagotovi partnerska država na državni, regionalni ali lokalni ravni in pri katerih se uporablja sisteme partnerskih držav za javno naročanje in javnofinančno upravljanje.

- Slovenija si bo prizadevala za krepitev sistemov partnerskih držav z aktivnostmi na področju dobrega upravljanja. Pri tem bo podpirala projekte ustanov in nevladnih organizacij, ki bodo izhajali iz lokalnih potreb in upoštevali lokalno zakonodajo in absorpcijske sposobnosti. Z namenom spodbujanja uporabe lokalnih virov in znanja je sodelovanje z lokalnimi partnerji pogoj za financiranje projektov.

(ii) Vključujoča partnerstva

Vključujoča partnerstva so ključnega pomena za učinkovito doseganje rezultatov in njihovo trajnost. Slovenija si je zgradila širok krog partnerjev, s katerimi vodi dialog za nadaljnji razvoj sistema in krepitev učinkovitosti mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči. Med partnerje mednarodnega razvojnega sodelovanja Slovenije lahko sodijo tudi drugi donatorji, s katerimi lahko Slovenija učinkovito izvaja skupne projekte ali programe, kar zagotavlja večji obseg sredstev, komplementarnost učinkov ter lahko pomembno prispeva tudi k razpoznavnosti ali trajnosti skupnih projektov ali programov.

- Slovenija bo še naprej podpirala vključevanje in vlogo slovenske civilne družbe oziroma nevladnih organizacij kot pomembnih partnerjev tako pri oblikovanju politik in načrtovanju kot pri izvajanju in evalvaciji mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči.
- Slovenija si bo prizadevala za intenzivnejše vključevanje zasebnega sektorja v mednarodno razvojno sodelovanje in humanitarno pomoč, ki pa mora preseči zgolj vlogo dobavitelja in izvajalca del in storitev. Pri tem bo posebna pozornost namenjena motivom, zmogljivostim in potencialom zasebnega sektorja v korist trajnostnega razvoja partnerskih držav, in sicer ob upoštevanju Priporočil za nevezano pomoč DAC.

Z institutom strateških partnerstev, ki ga je vpeljal novi zakon²³, bo Slovenija krepila sodelovanje in dialog med financerjem in strateškim partnerjem pri oblikovanju ustreznih rešitev na posameznem vsebinskem področju in geografskem območju.

- V okviru mednarodnega razvojnega sodelovanja bo Slovenija vključevala lokalne oblasti partnerskih držav v načrtovanje, izvajanje in spremljanje projektov. Še posebno tesno bo z njimi sodelovala v primerih, ko so same prejemnice razvojne pomoči ali sofinancirajo posamezne projekte.

²³ Zakon o mednarodnem razvojnem sodelovanju in humanitarni pomoči Republike Slovenije, Uradni list RS, št. 30/18.

- Slovenija si bo prizadevala za sodelovanje z drugimi donatoricami, pri čemer bo tudi preko političnih posvetovanj in dialoga identificirala možne partnerje in področja sodelovanja. Krepila bo sodelovanje v koordinaciji donatorjev, ki poteka med Evropsko komisijo, državami članicami in drugimi mednarodnimi deležniki v partnerskih državah, ter zagotavljala vidnost svojih projektov.

Pomemben deležnik in partner v mednarodnem razvojnem sodelovanju je tudi Državni zbor Republike Slovenije, ki sprejema ključne razvojne dokumente, med drugim resolucijo o mednarodnem razvojnem sodelovanju in humanitarni pomoči, zakon o mednarodnem razvojnem sodelovanju in humanitarni pomoči in vsakoletni proračun Republike Slovenije, ki določa tudi obseg sredstev za mednarodno razvojno sodelovanje in humanitarno pomoč.

- Ob predstavitvi letnega poročila o mednarodnem razvojnem sodelovanju in humanitarni pomoči ter ob drugih ustreznih priložnostih bo potekala širša razprava o mednarodnem razvojnem sodelovanju in humanitarni pomoči v Državnem zboru.
- Predstavniki Državnega zbora bodo vabljeni k vključevanju v redne razprave o mednarodnem razvojnem sodelovanju in humanitarni pomoči.

(iii) Doseganje dolgoročnih učinkov

Za čim bolj učinkovito mednarodno razvojno sodelovanje in humanitarno pomoč v partnerskih državah je treba več pozornosti nameniti doseganju rezultatov oziroma dolgoročnih učinkov. Za doseganje dolgoročnih učinkov sta nujna koncentracija in stabilnost financiranja.

- Da bi zagotovili čim boljše rezultate oziroma dolgoročne učinke, se bo mednarodno razvojno sodelovanje koncentriralo na prednostna področja in območja mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči.
- Financerji bodo pri potrjevanju projektov posebno pozornost namenili trajnostni naravnosti projektov.

(iv) Transparentnost in odgovornost

Za transparentnost in medsebojno odgovornost je nujen javni dostop do informacij o mednarodnem razvojnem sodelovanju in humanitarni pomoči. Slovenija je v preteklih letih povečala transparentnost in jo namerava krepiti tudi v prihodnje.

- Slovenija bo tudi v prihodnje zagotavljala transparentnost z javno objavo informacij o načrtovanih, tekočih in zaključenih aktivnostih na spletnih straneh Ministrstva za zunanje zadeve in drugih financerjev. V okviru rednega poročanja o uradni razvojni pomoči bo podatke sporočala Vladi, Državnemu zboru ter tudi EU in OECD, ki podatke vključujeta v svojo spletno dostopno statistiko.
- Slovenija bo objavljala podatke v spletni bazi Pobude za transparentnost mednarodne pomoči²⁴. Podatki o humanitarni pomoči za tekoče leto bodo prvič (za leto 2018) objavljeni najkasneje 31. 3. 2019, ažurno objavljane podatke o ostalih aktivnostih pa se bo začelo predvidoma leta 2021.
- Financerji si bodo prizadevali za transparentno delovanje izvajalcev, katerih projekte in programe financirajo, tudi z ustreznim izvajanjem nadzora.
- Hkrati bodo financerji v sodelovanju z nacionalnim koordinatorjem redno obveščali medije ter javnosti sporočali pomembnejše informacije o mednarodnem razvojnem sodelovanju in humanitarni pomoči Republike Slovenije, aktivnostih, rezultatih in primerih dobrih praks.

Medsebojna odgovornost med razvojnimi partnerji se krepi s pomočjo vključujočih pregledov. Redne letne evalvacije, ki jih je Slovenija začela sistematično izvajati leta 2017, prinašajo pomembne ugotovitve in priporočila, ki bodo prispevali k nadaljnji krepitvi učinkovitosti razvojnega sodelovanja.

- Za nadaljnjo krepitev medsebojne odgovornosti se bo v zaključni fazi izvajanja vsakokratnega programa mednarodnega razvojnega sodelovanja z izbranimi partnerskimi državami pripravilo poročilo o načrtovanih in izvedenih aktivnostih, ocena doseženih ciljev in rezultatov ter skupne ugotovitve za nadaljnje sodelovanje.

²⁴ Izvorno: *International Aid Transparency Initiative, IATI*.

3.2.1.3 SKLADNOST POLITIK ZA RAZVOJ

Načelo skladnosti politik za razvoj Sloveniji narekuje, da upošteva cilje mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči pri vseh svojih politikah, ki lahko vplivajo na države v razvoju. Načelo skladnosti politik za razvoj zagovarja usklajevanje politik s ciljem, da se izključijo ali vsaj ublažijo njihovi negativni stranski učinki na razvoj partnerskih držav. Poleg upoštevanja cilja neškodljivosti se je treba zavzemati za sinergijo med različnimi sektorskimi politikami in maksimiranje njihovega pozitivnega učinka.

Širši koncept skladnosti politik zaobjema skladnost politik za trajnostni razvoj, ki vključuje tudi skladnost politik za razvoj. Medtem ko se skladnost politik za razvoj nanaša na zagotavljanje skladnosti na mednarodni ravni oziroma v odnosu do držav v razvoju, se skladnost politik za trajnostni razvoj nanaša na uresničevanje skladnosti tudi znotraj posamezne države v povezavi z uresničevanjem ciljev Agende 2030.

Slovenija bo v prihodnje posebno pozornost posvetila upoštevanju načela skladnosti politik za razvoj. Zavzemala se bo za horizontalno skladnost med različnimi ministrstvi in organi oziroma med politikami mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči ter drugimi politikami države, vertikalno skladnost znotraj vladnih struktur, skladnost med politikami države donatorice in partnerske države ter skladnost delovanja različnih organizacij in usklajeno delovanje z drugimi donatoricami.

- ➔ Slovenija bo dolgoročno poseben poudarek namenila prioritarnim področjem skladnosti politik za razvoj, ki predstavljajo tudi prioritarna področja EU²⁵. Pristojni resor za vsako od področij bo v sodelovanju z nacionalnim koordiniranjem najkasneje leta 2021 pripravil pregled praks v Sloveniji za izbrano področje in podal priporočila Vladi Republike Slovenije. Nato bo vsako leto podrobneje pregledano vsaj eno področje skladnosti politik za razvoj.
- ➔ Na vseh ministrstvih bodo vzpostavljene kontaktne točke, ki bodo leta 2019 začele spremljati razvoj notranjih politik z vidika možnih vplivov na partnerske države ter opozarjale na neskladje različnih politik s politikami mednarodnega razvojnega sodelovanja. Kontaktne točke bodo o svojih ugotovitvah letno poročale Stalni koordinacijski skupini za mednarodno razvojno sodelovanje, nacionalni koordinirator pa bo o razpravi obvestil Strokovni svet za mednarodno razvojno sodelovanje.
- ➔ Ozaveščanje o skladnosti politik za razvoj bo potekalo na Stalni koordinacijski skupini za mednarodno razvojno sodelovanje, med izvajalci mednarodnega razvojnega sodelovanja in v strokovni javnosti, znotraj resornih ministrstev ter na odborih Državnega zbora in sejah Vlade. Aktivnosti za ozaveščanje o pomenu skladnosti politik za razvoj se bodo začele najkasneje leta 2019.
- ➔ Slovenija bo krepila skladnost politik za razvoj oziroma mednarodni vidik uresničevanja skladnosti politik in jo smiselno umestila v nacionalni okvir spremljanja in zagotavljanja skladnosti politik za trajnostni razvoj.

3.2.2 NAČELA HUMANITARNE POMOČI

Slovenija nudi humanitarno pomoč v tujini na podlagi potreb prizadetega prebivalstva. Pri zagotavljanju mednarodne humanitarne pomoči Slovenija sledi naslednjim mednarodno sprejetim humanitarnim načelom:

- humanost: Slovenija si prizadeva za zmanjševanje človeškega trpljenja in ohranjanje življenja, kjerkoli je to potrebno, pri čemer je posebna pozornost posvečena ranljivim družbenim skupinam; pri zagotavljanju pomoči dosledno spoštuje in ohranja človekovo dostojanstvo;
- nevtralnost: Slovenija nudi humanitarno pomoč neodvisno od sprtih strani v konfliktu, pri čemer je pomoč namenjena pod enakimi pogoji in temelji na aktualnih potrebah prizadetega prebivalstva;
- nepristranskost: Slovenija nudi pomoč izključno na podlagi potreb prizadetega prebivalstva, ne glede na razlike znotraj skupin ali med skupinami prizadetih ljudi, kot so spol, starost, rasa, barva kože, etnična pripadnost, spolna usmerjenost, jezik, vera, zdravstveno stanje in politična pripadnost;
- neodvisnost: Slovenija humanitarno pomoč namenja ohranjanju človeških življenj in lažšanju trpljenja prizadetih v humanitarnih krizah, neodvisno od političnih, gospodarskih, vojaških in drugih ciljev.

²⁵ Ta področja navaja Novo evropsko soglasje o razvoju in obsegajo: (i) trgovino in finance, (ii) okolje in podnebne spremembe, (iii) prehransko varnost, (iv) migracije in (v) varnost. Dodatna pozornost se namenja tudi (i) nezakonitim finančnim tokovom in izogibanju plačila davka ter (ii) spodbujanju trgovine in odgovornih naložb.

Poleg osnovnih humanitarnih načel Slovenija pri izvajanju humanitarne pomoči spoštuje tudi splošna načela dobrega humanitarnega donatorstva²⁶ in nekatera druga presečna načela, kot so enakost spolov in zmanjševanje neenakosti, okoljska trajnost, spoštovanje pravic ranljivih družbenih skupin ter varnost prejemnikov pomoči in humanitarnih delavcev.

- ➔ Slovenija bo s prispevki mednarodnim organizacijam, predvsem iz sistema OZN, Mednarodnemu odboru Rdečega križa (ICRC) in Mednarodni zvezi društev Rdečega križa in Rdečega polmeseca (IFRC) ter s financiranjem aktivnosti drugih izvajalcev humanitarne pomoči uresničevala navedena načela, tudi s sodelovanjem pri zasnovi projektov in nadzorom nad njihovim izvajanjem in skladnostjo z načeli.
- ➔ Delovala bo skladno s potrebami, kot jih identificirajo humanitarni pozivi in ocene stanja mednarodnih organizacij. Ob tem bo upoštevala potrebe posameznih ranljivih skupin prebivalstva, predvsem otrok, žensk, starejših, invalidov ter oseb s posebnimi potrebami.
- ➔ Za učinkovito naslavljanje humanitarnih potreb prizadetega prebivalstva, krepitev nacionalnih in lokalnih zmogljivosti, zmanjševanje ranljivosti in tveganja za nesreče ter učinkovito naslavljanje potreb v prihodnjih humanitarnih krizah bo Slovenija v vse faze načrtovanja in delovanja v največji možni meri vključevala prizadeto prebivalstvo, lokalno infrastrukturo in organizacije.
- ➔ Pri načrtovanju in izvajanju humanitarne pomoči si bo Slovenija prizadevala za učinkovito koordinacijo pomoči na nacionalni in mednarodni ravni.

3.3 PRESEČNI TEMI

Varovanje okolja in enakost spolov sta bistvena za doseganje ciljev trajnostnega razvoja iz Agende 2030. Kot takšna sta ključna za uresničevanje splošnih ciljev mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči ter doseganje rezultatov znotraj posameznih vsebinskih prednostnih področij. Zato varovanje okolja in enakost spolov opredeljujemo kot presečni temi mednarodnega razvojnega sodelovanja Slovenije.

V skladu s tem bo Slovenija (i) vključevala presečni temi v načrtovanje, oblikovanje, izvajanje in evalvacijo posameznih aktivnosti in razvojnega sodelovanja kot celote; (ii) pri odločanju o aktivnostih razvojnega sodelovanja si bo prizadevala za podporo ukrepom v korist okolju in enakosti spolov; (iii) podpirala bo integracijo varovanja okolja in enakosti spolov v sistem vrednot, poslanstva in upravljanja vseh razvojnih in humanitarnih deležnikov ter (iv) spodbujala vključevanje presoje vpliva na okolje in na enakost spolov v načrtovanje in izvajanje razvojnih aktivnosti.

V sodelovanju s partnerji bodo identificirani načini za preoblikovanje razvojnih aktivnosti ali nadgradnjo z dodatnimi vsebinami, da bodo razvojne aktivnosti omogočale podporo vsaj eni oziroma obema presečnima temama. Ob razumevanju, da gre za odgovornost vseh izvajalcev, pa lahko imajo posebno vlogo pri zagotavljanju zasledovanja presečnih tem nevladne organizacije s svojim strokovnim znanjem na področju oblikovanja projektov in neposrednim dostopom do ciljne populacije na terenu.

- ➔ Vsi deležniki mednarodnega razvojnega sodelovanja Slovenije bodo vključevali presečne teme v svoje razvojne aktivnosti, vključno z načrtovanjem, izvajanjem in evalviranjem projektov in programov ne glede na financerja.
- ➔ Oceno vpliva na varovanje okolja in na enakost spolov skladno z metodologijo DAC in prakso držav članic DAC bodo izvajalci morali opraviti za vse aktivnosti mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči Slovenije v vrednosti nad 10.000 EUR, pri čemer so izvzete aktivnosti zagotavljanja mednarodne reševalne pomoči v primeru nenadnih humanitarnih potreb, ki zahtevajo hiter odziv.
- ➔ Upoštevanje presečnih tem bo pozitivno ocenjeno pri izbiri razvojnih projektov; v primeru neupoštevanja presečnih tem bodo morali izvajalci za to navesti utemeljene razloge. Upoštevanje presečnih tem se bo spremljalo z uporabo zaznamovalcev po metodologiji DAC.

²⁶ Splošna načela dobrega humanitarnega donatorstva predpostavljajo: (i) spoštovanje in spodbujanje uresničevanja mednarodnega humanitarnega prava, prava beguncev in človekovih pravic, (ii) primarno odgovornost držav in prizadevanje za zagotovitev pravočasnega financiranja na podlagi skupne odgovornosti, (iii) humanitarno financiranje v sorazmerju s potrebami in na podlagi ocen potreb, (iv) zagotavljanje vključenosti upravičencev pomoči v načrtovanje, izvajanje, spremljanje in evalvacijo humanitarnega odziva, (v) okrepitev zmogljivosti prizadetih držav in lokalnih skupnosti za preprečevanje in ublažitev humanitarnih kriz in odzivanje nanje, (vi) podporo okrevanju in dolgoročnemu razvoju prizadetih skupnosti, povezovanje humanitarne pomoči in razvojnih aktivnosti, (vii) podporo osrednji vlogi OZN pri usklajevanju ter posebni vlogi Mednarodnega odbora Rdečega križa (ICRC), Mednarodne zveze društev Rdečega križa in Rdečega polmeseca (IFRC) ter nevladnih organizacij pri izvajanju humanitarnih aktivnosti.

- Ministrstvo za zunanje zadeve bo v okviru partnerstev spodbujalo izmenjavo dobrih praks in ozaveščalo o pomenu upoštevanja presečnih tem ter razvijalo usmeritve, priporočila in metodologije, ki bodo financirjem in izvajalcem v pomoč pri njihovem upoštevanju.
- Slovenija bo prostovoljne prispevke prvenstveno namenjala tistim mednarodnim organizacijam, katerih delovanje je skladno vsaj z eno od presečnih tem razvojnega sodelovanja Slovenije.

3.3.1 VAROVANJE OKOLJA

Cilj vzpostavitve te presečne teme je prispevati k ohranjanju in fizičnemu izboljšanju (zaščita in obnova) naravnega okolja v partnerskih državah, vključno z razvojem in krepitvijo politik, zakonodaje in institucij s področja zaščite okolja. Brez ustrezne pozornosti do okoljskih razsežnosti razvoja bodo prekomerna izraba naravnih virov ter okoljske obremenitve spodkopavale temelje prihodnjega razvoja in bremenile prihodnje generacije, zato mora mednarodno razvojno sodelovanje spodbujati blaginjo in povečevati konkurenčnost gospodarstev, ne da bi ob tem škodovalo okolju.

Okolje je s sprejetjem Agende 2030 postalo neločljiva dimenzija vseh prizadevanj za trajnostni razvoj.

- Glede na posebno prednostno vsebinsko področje, ki zajema boj proti podnebnim spremembam, se bo pri aktivnostih s področja podnebnih sprememb ocenjevalo tudi vplive na prilagajanje podnebnim spremembam in njihovo blaženje, kar ima neposreden vpliv na vrednost zaznamovalca za varovanje okolja.
- Slovenija bo spodbujala razvojne deležnike, da bodo pri izvajanju projektov namenjali posebno pozornost vplivu na okolje in vključevali ukrepe za njegovo varstvo ter na ta način spodbujala ciljne skupine k spremembi navad za ohranjanje okolja.

V okviru izvajanja mednarodnega razvojnega sodelovanja se bodo izvajalci zavzemali za zmanjšanje okoljskega odtisa dejavnosti s čim širšo uporabo elektronske komunikacije, okolju prijaznejših in po možnosti lokalnih materialov ter okolju prijaznih prevozov, kjer je to smotno, pri čemer si bodo prizadevali za varčevanje z energijo ter uporabo obnovljivih virov energije.

3.3.2 ENAKOST SPOLOV

Cilj vzpostavitve te presečne teme je prispevati k enakosti spolov in krepitvi vloge in moči žensk in deklic ter zmanjševanju diskriminacije in neenakosti.

Agenda 2030 predstavlja novo priložnost za krepitev vloge in moči žensk in deklic, saj je poleg samostojnega cilja trajnostnega razvoja, ki je posvečen doseganju enakosti spolov ter krepitvi vloge in moči vseh žensk in deklic (cilj 5), enakost spolov vključena tudi v ostale relevantne cilje trajnostnega razvoja. Le s polnim uresničevanjem potenciala žensk in deklic po vsem svetu bo možno v celoti uresničiti cilje trajnostnega razvoja, uresničevanje Agende 2030 pa tako ne bo pustilo nikogar ob strani.

CILJ 5: DOSEČI ENAKOST SPOLOV TER KREPITI VLOGO VSEH ŽENSK IN DEKLIC

- Slovenija od razvojnih deležnikov pričakuje, da bodo pri načrtovanju in izvajanju aktivnosti ter evalvaciji posebno pozornost namenili vplivu na enakost spolov ter vključevali ukrepe za spodbujanje le-tega, četudi aktivnosti ne bodo neposredno obravnavale enakosti spolov ter krepitve vloge in moči žensk in deklic.

Presečno temo lahko deležniki uresničujejo z enakovrednim vključevanjem žensk in moških v aktivnosti, zagotavljanjem enakih koristi od aktivnosti tako za ženske kot za moške ter z izvajanjem analiz in zbiranjem podatkov po spolu. Na ta način bodo ciljne skupine spodbujene k spremembi mišljenja, navad in družbenih norm, ki podpirajo stereotipe na področju enakosti spolov.

- Slovenija bo v svojih aktivnostih v okviru prednostnih vsebinskih področij razvojnega sodelovanja poudarjala krepitev ekonomske moči in neodvisnosti ter s tem ekonomske in socialne pravice žensk, uravnoteženo zastopnost žensk in moških v procesih odločanja, zagotavljanje spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic ter obravnavo preprečevanja vseh oblik nasilja nad ženskami in deklicami. Pri tem bo podpirala tudi delovanje lokalnih organizacij in institucij, ki delujejo na teh področjih.

4 PREDNOSTNA VSEBINSKA PODROČJA

Mednarodno razvojno sodelovanje Slovenije se osredotoča na dva sklopa prednostnih vsebinskih področij in geografska območja, kjer je lahko uradna razvojna pomoč učinkovita, odraža slovenske primerjalne prednosti in zmogljivosti ter zagotavlja podporo razvojnim prizadevanjem partnerskih držav. Pri tem Slovenija za večjo učinkovitost spodbuja dialog in sodelovanje s partnerskimi državami, drugimi donatoricami in mednarodnimi organizacijami.

- Slovenija bo najmanj 75 odstotkov dvostranske programske pomoči²⁷ usmerila v štiri prednostna vsebinska področja, vezana na štiri cilje trajnostnega razvoja.

4.1 PRODUKTIVNA ZAPOSLENOST, DOSTOJNO DELO TER MIROLJUBNE IN VKLJUČUJOČE DRUŽBE

Z delovanjem na tem področju bo Slovenija pripevala k miru, varnosti ter blaginji in dostojnemu življenju v partnerskih državah in širše. V teh prizadevanjih bo prednostno obravnavala dva cilja trajnostnega razvoja, pri čemer ju bo povezovala z drugimi relevantnimi cilji trajnostnega razvoja in njihovimi podcilji. Pri tem izobraževanje ostaja pomembno področje in sredstvo za uresničevanje obeh navedenih ciljev, kot tudi način boja proti revščini in neenakosti ter prispevanja k trajnostnemu razvoju.

SPODBUJATI TRAJNOSTNO, VKLJUČUJOČO IN VZDRŽNO GOSPODARSKO RAST, POLNO IN PRODUKTIVNO ZAPOSLENOST TER DOSTOJNO DELO ZA VSE

8.3 Spodbujati razvojno naravnane politike in podpora proizvodnim dejavnostim, ustvarjanju dostojnih delovnih mest, podjetništvu, ustvarjalnosti in inovativnosti ter ureditev pravnega statusa in rast mikro, malih in srednjih podjetij, tudi z dostopom do finančnih storitev.

8.a V okviru pobude pomoči za trgovino povečati podporo državam v razvoju, zlasti najmanj razvitim državam, tudi z razširjenim integriranim okvirom trgovinske tehnične pomoči najmanj razvitim državam.

Dostojno delo za dostojno plačilo je temelj za odpravo revščine in neenakosti. Spodbudni pogoji v partnerskih državah za razvoj podjetništva, ki je prijazno do okolja in nudi enake možnosti obema spoloma²⁸, omogočajo večjo prilagodljivost gospodarstva partnerske države razmeram na domačem in mednarodnem trgu in inovativnost. Pomemben vzvod za zmanjševanje in odpravo revščine je tudi spodbujanje trgovine in vključevanje v svetovno gospodarstvo. Zlasti v partnerskih državah z evropsko perspektivo in s pridružitvenim sporazumom z EU je zato pomembno doseganje standardov EU in s tem sodelovanje na skupnem evropskem trgu. Za države Podsaharske Afrike pa je pomembna podpora vključevanju v svetovno gospodarstvo na podlagi sporazumov z EU o gospodarskem partnerstvu.

- Z delovanjem za ta cilj trajnostnega razvoja bo Slovenija prispevala k enakim možnostim, predvsem zaposlitvenim, za ženske in mlade ter v tem oziru k razvoju zasebnega sektorja v partnerskih državah.
- Slovenija bo podpirala razvoj spodbudnega poslovnega okolja na splošno, tako za industrijski razvoj kot tudi za mikro, mala in srednja podjetja ter obrtništvo. Podpirala bo tudi posebne projekte, usmerjene v razvoj podjetništva, vključno s socialnim podjetništvom, in ustvarjanje dostojnih in zelenih delovnih mest, predvsem za mlade in ženske s ciljem krepitve ekonomske moči žensk.
- Slovenija se bo zavzemala za skupne napore državne uprave, ustanov, predvsem Centra za evropsko prihodnost, zasebnega sektorja in nevladnih organizacij za ustvarjanje spodbudnih pogojev v partnerskih državah za dostojno delo za vse.

²⁷ Dvostranska programska pomoč je dvostranska razvojna pomoč brez humanitarne pomoči, splošne proračunske podpore in kategorij stroškov v donatorici (administrativni stroški, oskrba beguncev, oprostitev šolnin in ozaveščanje o pomenu mednarodnega razvojnega sodelovanja ter reprogramiranje in odpis dolgov).

²⁸ Posledično se delovanje na tem področju prepleta tudi s podcilji Agende 2030 5.a, 5.b in 5.c.

- Slovenija bo na tem področju nadaljevala tudi v preteklosti razvejano projektno sodelovanje z UNIDO²⁹, ki omogoča prenos dobrih poslovnih praks in tehnologij v partnerske države.
- Obenem bo posebna pozornost namenjena razvoju digitalnega podjetništva v partnerskih državah, pri čemer bo Slovenija spodbujala digitalno izobraževanje in nove digitalne veščine, ki bodo ključne za zapolnitev vrzeli avtomatiziranih delovnih mest.
- V tem oziru Slovenija prepoznava tudi izjemno pomembno vlogo izobraževanja, predvsem žensk in deklic, in s tem pridobivanje znanj in veščin za zasedbo dostojnih delovnih mest in delovnih mest z visoko dodano vrednostjo.
- Slovenija bo prenašala dobre prakse, znanje in tehnologijo slovenskih razvojnih partnerjev, pri čemer bo glavno vodilo koristnost projektov za trajnostni razvoj partnerske države.

SPodbujati MIROljubNE IN ODPrTE DRUžBE ZA TRAJNOSTNI RAZVOJ, VSEM OMOGOČITI DOSTOP DO PRAVNEGA VARSTVA TER OBLIKOVATI UČINKOVITE, ODGOVORNE IN ODPRTE USTANOVE NA VSEH RAVNEH

16.3 Spodbujati spoštovanje načel pravne države na državni in mednarodni ravni ter poskrbeti za enakopraven dostop do pravnega varstva.

16.6 Razviti učinkovite, odgovorne in pregledne ustanove na vseh ravneh.

Podpora vladavini prava in razvoju dobrega upravljanja predstavlja pomemben sklop mednarodnega razvojnega sodelovanja Slovenije, s katerim Slovenija prispeva k preprečevanju konfliktov, k miru in varnosti, delovanju pravne države in demokraciji, razvoju javnega sektorja in administrativnega upravljanja ter preprečevanju korupcije.

Posebno primerjalno prednost ima Slovenija na področju približevanja držav Zahodnega Balkana evropskim integracijam, kjer s svojim dvostranskim delovanjem dopolnjuje aktivnosti EU v okviru instrumentov za zunanje delovanje EU.

- Slovenija bo tudi v prihodnje z dvostransko tehnično pomočjo partnerskim državam, z neposrednim sodelovanjem državnih uprav, preko Centra za evropsko prihodnost in Centra za razvoj financ ter drugih državnih institucij spodbujala vladavino prava in razvoj dobrega upravljanja na različnih področjih. Pri tem bo med drugim prispevala tudi k enakim možnostim, vključno z enakostjo spolov, predvsem s podporo delovanju lokalnih organizacij in institucij za spodbujanje enakosti spolov v partnerskih državah, ter se zavzemala za uravnoteženo zastopnost žensk in moških v procesih odločanja, tudi ko gre za področja, povezana z mirom in varnostjo. Posebno pozornost bo namenila tudi mladim, ki so temelj za izgradnjo miroljubnih in odprtih družb. V tem okviru bo obravnavala tudi nasilje nad ženskami in deklicami.

4.2 TRAJNOSTNO GOSPODARJENJE Z NARAVNIMI VIRI IN BOJ PROTI PODNEBNIM SPREMEBAM

Podpora partnerskim državam v boju proti podnebnim spremembam ter na področju trajnostnega gospodarjenja z naravnimi viri je način, s katerim Slovenija želi in zmore prispevati k trajnostnemu razvoju in rasti v partnerskih državah ter s tem k zdravemu planetu, zagotavljanju varnosti preskrbe s hrano in blaginji v partnerskih državah in širše. V ta prizadevanja bo vključevala številne deležnike, tako državne ustanove in nevladni sektor kot tudi zasebni sektor. V tem oziru bo Slovenija naslavljala predvsem naslednje cilje in podcilje trajnostnega razvoja:

ZAGOTOVITI TRAJNOSTNE NAČINE PROIZVODNJE IN PORABE

12.2 Do leta 2030 doseči trajnostno gospodarjenje z naravnimi viri in njihovo učinkovito rabo

12.5 Do leta 2030 občutno zmanjšati količino odpadkov s preventivnimi ukrepi, zmanjševanjem porabe, recikliranjem in ponovno uporabo.

12.a Podpirati države v razvoju pri krepitvi znanstvenih in tehnoloških zmogljivosti za prehod na bolj trajnostno proizvodnjo in porabo.

²⁹ Skladno s Sporazumom o sodelovanju med Organizacijo Združenih narodov za industrijski razvoj in Vlado Republike Slovenije in Upravnim dogovorom o posebnih namenskih prispevkih v Sklad za industrijski razvoj, ki sta bila sklenjena na Dunaju 22. junija 2005, Uradni list RS, št. 94/05.

Preprečevanje nastajanja odpadkov ter priprava za njihovo ponovno uporabo in recikliranje omogočajo družbi pridobivanje snovi oziroma materialov iz obstoječih, že proizvedenih virov. Pri tem se zmanjšujejo potrebe po naravnih virih, posledično se s tem zmanjšujejo raba energije in negativni vplivi na okolje.

- Slovenija bo spodbujala trajnostno gospodarjenje z naravnimi viri in njihovo učinkovito rabo predvsem s podporo prehodu v t. i. krožno gospodarstvo, v katerem se nič ne zavrže.
- Skladno s to usmeritvijo bo Slovenija partnerske države spodbujala k ustreznemu ravnanju z odpadki, ki v skladu s hierarhijo ravnanja z odpadki prednostno podpira preprečevanje odpadkov, šele nato njihovo ponovno uporabo, recikliranje, predelavo in kot zadnjo možnost odstranjevanje. Ob tem bo tudi ozaveščala ciljne skupine o pomenu trajnostnega gospodarjenja z naravnimi viri in njihovo učinkovito rabo ter spodbujala učinkovito in trajnostno rabo kmetijskih zemljišč. Pozornost bo namenjena tudi izzivu zmanjšanja odpadne hrane.

S spodbujanjem prehoda na t. i. krožne modele gospodarjenja z naravnimi viri bo Slovenija pomembno prispevala tudi k drugim ciljem trajnostnega razvoja, zlasti ciljem, povezanim z vodnimi viri. Voda zaradi onesnaževanja ter predvsem podnebnih sprememb postaja dragocena dobrina, ki je vse manj samoumevna. Z dostopom do vode so povezani številni globalni izzivi, od prehranske varnosti, zdravja in trajnostnega kmetijstva do zagotavljanja miru. Omejen dostop do vode je vzrok številnih konfliktov, zato je voda ne le pomemben dejavnik razvoja, temveč tudi dejavnik mednarodne stabilnosti ter sooblikovalec družbenih odnosov.

- V okviru mednarodnega razvojnega sodelovanja bo poseben poudarek na trajnostnem upravljanju vodnih virov³⁰, doseganju in ohranjanju dobrega stanja površinskih in podzemnih voda, obvladovanju poplavne ogroženosti, upravljanju s sušami ter prilagoditvenih ukrepov na podnebne razmere. Sodelovanje se bo osredotočilo tudi na pomoč pri izgradnji vodne infrastrukture ter na prenos ustreznih strokovnih znanj na področju krepitev institucionalnih zmogljivosti, izobraževanja in usposabljanja glede oskrbe z vodo in upravljanja odpadnih voda ter oblikovanja politik in upravljanja v vodnem sektorju. Te dejavnosti bodo dopolnjevale siceršnja prizadevanja za krepitev mednarodnih pobud, ki povezujejo izzive, povezane z vodo, s človekovimi pravicami, mirom in varnostjo.

SPREJETI NUJNE UKREPE ZA BOJ PROTI PODNEBNIM SPREMENBAM IN NJIHOVIM POSLEDICAM³¹

13.1 V vseh državah krepi pripravljenost na nevarnosti in naravne nesreče, ki so posledica podnebnih sprememb, ter sposobnost prilagajanja nanje.

13.2 Vključiti ukrepe za boj proti podnebnim spremembam v politike, strategije in načrte na državni ravni.

13.3 Izboljšati izobraževanje, ozaveščanje ter človeške in institucionalne zmogljivosti za blažitev podnebnih sprememb, prilagajanje, omejevanje posledic in zgodnje opozarjanje.

13.a Izvajati zavezo razvitih držav pogodbenic Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja, da do leta 2020 iz vseh virov skupaj zberejo 100 milijard ameriških dolarjev letno za potrebe držav v razvoju na področju izvajanja konkretnih blažilnih ukrepov in zagotavljanja preglednosti pri izvajanju ter za celovito delovanje zelenega podnebnega sklada z njegovo čimprejšnjo kapitalizacijo.

Kot del razvitega sveta bo Slovenija v skladu z načelom skupne, toda različne odgovornosti in individualnih zmožnosti prispevala ustrezno finančno pomoč za mednarodne podnebne dejavnosti na področju zmanjševanja emisij toplogrednih plinov in prilagajanja podnebnim spremembam v partnerskih državah, ki vključuje tudi prenos ustreznih tehnologij in krepitev administrativne sposobnosti na tem področju. V ta namen bo uporabila tudi sredstva Sklada Republike Slovenije za podnebne spremembe za podporo izvajanju podnebnih ukrepov v partnerskih državah.

- Slovenija bo partnerskim državam pomagala pri vključevanju ukrepov za prilagajanje podnebnim spremembam in njihovo blaženje v politike, strategije in načrte na državni ravni ter pri vzpostavitvi mehanizmov za trgovanje z emisijskimi kuponi in instrumentov za financiranje podnebnih ukrepov.
- Pri izboru projektov bo Slovenija dala prednost projektom, ki sočasno obravnavajo izziv prilagajanja podnebnim spremembam in njihovega blaženja, hkrati pa tudi projektom, ki zagotavljajo celovitejše

³⁰ V povezavi tudi s prizadevanji partnerskih držav za doseganje ciljev 6.a in 6.b.

³¹ * Ob priznavanju, da je najpomembnejši mednarodni medvladni okvir za pogajanja o skupnem odzivu na podnebne spremembe Okvirna konvencija Združenih narodov o spremembi podnebja.

rešitve podnebnih izzivov s področja zmanjšanja široke uporabe energije, spodbujanja trajnostne mobilnosti, zmanjšanja prehranskega ogljičnega odtisa ter spodbujanja trajnostnega gospodarjenja z gozdovi.

- Slovenija bo v luči izvajanja zavez iz Pariškega podnebnega sporazuma prenehala s financiranjem projektov, ki spodbujajo uporabo fosilnih goriv.

5 PREDNOSTNA GEOGRAFSKA OBMOČJA IN PARTNERSKE DRŽAVE

Prednostna geografska območja mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči so Zahodni Balkan, evropsko sosedstvo in Podsaharska Afrika. V slednji bo poudarek na najmanj razvitih državah. Način in intenziteta mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči v teh regijah sta odvisna od siceršnjih političnih, gospodarskih in drugih dvostranskih odnosov, kakor tudi od zmogljivosti izvajalcev, stopnje razvitosti ter potreb in absorpcijskih sposobnosti partnerskih držav. Slednje pomenijo okolje v najširšem pomenu v partnerski državi, ki omogoča ustrezno uporabo prejetih sredstev.

Z nekaterimi državami razvojno sodelovanje poteka na podlagi sklenjenih sporazumov³², ki natančneje določajo prednostne vsebine in cilje sodelovanja ter so podlaga za izvajanje programov dvostranske tehnične pomoči. Med temi državami se bo mednarodno razvojno sodelovanje dodatno okrepilo v tistih državah, kjer bodo izpolnjeni pogoji za sklenitev večletnega programa mednarodnega razvojnega sodelovanja. Za te bo namenjenih vsaj 40 odstotkov dvostranske programske pomoči, preostala dvostranska programska pomoč pa bo namenjena drugim državam v prednostnih območjih in bo usmerjena predvsem v projekte, ki so skladni s prednostnimi vsebinskimi področji, ter so regijsko relevantni ali prenosljivi v nova okolja. Praviloma se ne financirajo razvojni in humanitarni projekti izven prednostnih geografskih območij, opredeljenih v Resoluciji, razen v izjemnih primerih, ko za to obstajajo posebni razlogi na podlagi zunanjepolitičnih oziroma drugih nacionalnih prioritet Slovenije.

Splošni kriteriji za izbiro partnerskih držav v mednarodnem razvojnem sodelovanju in humanitarni pomoči Slovenije, katerih vrstni red ne odraža prioritete kriterija, so:

- uvrščenost potencialne države partnerice v eno izmed treh prednostnih geografskih območij, kot so opredeljena v Resoluciji;
- zunanjepolitični interes za razvoj odnosov na političnem, gospodarskem in drugih področjih s potencialno partnersko državo;
- obstoj diplomatskega predstavništva Republike Slovenije v državi in obratno oziroma vzpostavljeno diplomatsko pokrivanje med državama;
- skladnost ključnih prioritet partnerske države oziroma njenih potreb s prednostnimi vsebinskimi področji mednarodnega razvojnega sodelovanja Slovenije;
- kontinuirana prisotnost slovenskih izvajalskih ustanov in nevladnih organizacij oziroma njihova povezanost z lokalnimi partnerji ter vzpostavljene gospodarske vezi;
- sporazumi o mednarodnem razvojnem sodelovanju in pozitivne pretekle izkušnje z razvojnim sodelovanjem s partnersko državo;
- sporazumi o sodelovanju na posameznih vsebinskih področjih;
- ustreznost varnostnih razmer, tako v smislu varnega okolja za delovanje kot tudi ocene možnosti za prispevek k stabilizaciji preko razvojnega sodelovanja;
- obseg prisotnosti drugih donatorjev ter s tem dodana vrednost in vpliv na vidnost razvojne prisotnosti Slovenije;
- uvrščenost države v kategorije držav, ki najbolj potrebujejo pomoč.

Za sklenitev večletnega programa dvostranskega mednarodnega razvojnega sodelovanja so od splošnih kriterijev nujni delovanje diplomatskega predstavništva v partnerski državi, skladnost s prednostnimi vsebinskimi področji mednarodnega razvojnega sodelovanja Slovenije ter interes partnerske države za sklenitev dvostranskega programa sodelovanja. Slednji je pomemben zaradi zahteve po sofinanciranju večjih investicijskih projektov s strani partnerskih držav.

Pregled sodelovanja po državah posameznega geografskega območja glede na splošne kriterije mednarodnega razvojnega sodelovanja Slovenije je v prilogi 4.

³² Slovenija ima veljavne sporazume o razvojnem sodelovanju z državami Zahodnega Balkana, Moldavijo in Zelenortskimi otoki.

Na podlagi navedenih kriterijev je sklepanje sporazumov, zlasti pa večletnih programov razvojne pomoči, mogoče in smiselno predvsem na Zahodnem Balkanu.

- ➔ Za krepitev vidnosti, koncentracije in učinkov mednarodnega razvojnega sodelovanja si bo Slovenija prizadevala, da se uvrsti med prvih 5 največjih dvostranskih donatoric vsaj v programskih državah.
- ➔ Glede na napredek držav Zahodnega Balkana v procesu približevanja evropskim integracijam bo Slovenija oblikovala strategijo postopnega umika iz razvojnega sodelovanja s temi državami ter okrepila prisotnost v drugih dveh prednostnih območjih. V ta namen bo postopno razvijala odnose, nabirala izkušnje in krepila partnerstva z mednarodnimi organizacijami in drugimi donatorji.
- ➔ Slovenija bo najmanj 40 odstotkov dvostranske programske pomoči usmerila v programske države mednarodnega razvojnega sodelovanja. Ob morebitni graduaciji posamezne države med donatorice bo Slovenija svoje mednarodno razvojno sodelovanje prednostno preusmerila v druge države v regiji. V naslednjih fazah se bo izvajanje mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči preusmerilo z Zahodnega Balkana v države evropskega sosledstva in v Podsaharsko Afriko.

5.1 ZAHODNI BALKAN

Zahodni Balkan zavzema posebno mesto v mednarodnem razvojnem sodelovanju in humanitarni pomoči Slovenije. Za odnos Slovenije do držav Zahodnega Balkana sta značilna strateški interes in pripravljenost prispevati k stabilnosti, miru in varnosti ter gospodarskemu in družbenemu razvoju držav regije. Slovenija podpira prizadevanja držav Zahodnega Balkana, da postanejo članice EU, kar je ključnega pomena za stabilnost in napredek regije.

Z državami Zahodnega Balkana ima Slovenija visoko raven dvostranskih odnosov na različnih področjih. Diplomatski odnosi so dinamični in razvejani, gospodarsko sodelovanje je zelo intenzivno, slovenski izvajalci so močno prisotni na terenu, razvojne prioritete držav v regiji pa v veliki meri sovpadajo s prednostnimi področji mednarodnega razvojnega sodelovanja Slovenije. Slovenija ima z izvajanjem razvojnega sodelovanja v regiji pozitivne izkušnje.

Z mednarodnim razvojnim sodelovanjem na Zahodnem Balkanu Slovenija, tudi v skladu z Novim evropskim soglasjem o razvoju, prispeva h krepitvi regionalnega sodelovanja ter hkrati podpira vlogo držav s srednje visokim dohodkom, med katere sodijo partnerske države v regiji (z izjemo Kosova), pri zaščiti globalnih javnih dobrin in trajnostnemu razvoju. Slovenija s svojimi aktivnostmi krepi razvoj območij in obravnava vsebine, ki še niso dosegle zadostne ravni razvoja. Na podlagi uveljavljenega dobrega dvostranskega sodelovanja z državami Zahodnega Balkana bo Slovenija vsebino razvojnega sodelovanja prilagajala njihovim aktualnim potrebam.

- a) Prednosti Slovenije in izhodišča mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči:
 - izkušnje Slovenije s tranzicijo ter vključevanjem v EU in Organizacijo Severnoatlantske pogodbe (NATO);
 - poznavanje regije in prisotnost slovenskih razvojnih deležnikov;
 - zgodovinske, kulturne in jezikovne povezave;
 - razvejana mreža diplomatskih predstavništva;
 - sklenjeni sporazumi o mednarodnem razvojnem sodelovanju in večletni programi sodelovanja³³.
- b) Področja dejavnosti:
 - dobro upravljanje: podpora v pridružitvenem procesu držav regije EU, tj. pri prilagajanju standardov in zakonodaje partnerskih držav evropski zakonodaji, krepitvi upravne usposobljenosti in izgradnji institucij ter pogajanjih z EU, razvoj dobrega upravljanja, vladavine prava in civilne družbe, podpora razvoju demokracije, udejanjanju človekovih pravic, krepitev vloge in moči žensk in enakosti spolov;
 - gospodarska rast, produktivna zaposlenost in dostojno delo za vse: naporji bodo usmerjeni v zmanjševanje revščine, socialni napredek in razvoj gospodarstva, podporo vzpostavljanju institucionalnih pogojev za enakopraven razvoj, spodbujanje podjetništva med mladimi in ugodnega poslovnega okolja za razvoj mikro, malih in srednjih podjetij;

³³ Slovenija ima sklenjene sporazume o mednarodnem razvojnem sodelovanju z Albanijo, Bosno in Hercegovino, Črno goro, Kosovom, Makedonijo in Srbijo. Z Makedonijo in Črno goro sklepa večletne programe sodelovanja.

- podpora prehodu v krožno gospodarstvo, učinkovito upravljanje naravnih virov, vključno z dostopom do pitne vode in upravljanjem odpadkov, ter boj proti podnebnim spremembam;
 - implementacija pobude Pozitivna agenda za mlade Zahodnega Balkana in drugih projektov, namenjenih mladim: krepitev perspektive mladih v državah Zahodnega Balkana, zagotavljanje razvoja alternativ in možnosti za delovanje, uspeh, zaposlitev ter življenje v državah regije, pridobivanje ustrezne izobrazbe, znanja in izkušenj, medsebojnega povezovanja in sprave.
- c) Načini sodelovanja in izvajalci:
- tehnična pomoč, ki se izvaja bodisi neposredno med državnimi organi, bodisi preko Centra za evropsko prihodnost, Centra za razvoj financ ali drugih izvajalcev; pozornost bo namenjena vključevanju novih deležnikov iz javnega in zasebnega sektorja;
 - izgradnja javne infrastrukture za izboljšanje pogojev za razvoj, zagotavljanje blaginje vsem skupinam prebivalstva ter varovanje okolja;
 - oprostitve šolnin in štipendije za srednješolsko in poklicno izobraževanje ter dodiplomski in podiplomski študij, s čimer Slovenija prispeva k boljši izobraženosti mladih iz partnerskih držav ter dviguje njihove zaposlitvene možnosti in njihov prispevek k trajnostnemu razvoju partnerskih držav;
 - krepitev civilne družbe s projekti nevladnih organizacij, predvsem na področju krepitev moči žensk, perspektive mladih v regiji in ozaveščanja uporabnikov nove javne infrastrukture.
- ➔ Albanija, Bosna in Hercegovina, Črna gora, Kosovo, Makedonija in Srbija so partnerice mednarodnega razvojnega sodelovanja Slovenije v regiji. Glede na izhodiščne kriterije in s ciljem zagotavljanja predvidljivosti, trajnosti in učinkovitosti bo Slovenija s temi državami nadaljevala aktivnosti razvojnega sodelovanja, predvsem na področjih, ki so se doslej izkazala kot uspešna, in se odzivala na potrebe partnerskih držav.
 - ➔ Slovenija si bo prizadevala za medsebojno dopolnjevanje razvojnih aktivnosti in sodelovanje deležnikov, da bi se dosegali čim boljši razvojni rezultati.
 - ➔ Slovenija si bo prizadevala za vidnost svoje pomoči v državah Zahodnega Balkana in ozaveščenost svojih in njihovih državljanov o razvojni pomoči Slovenije.
 - ➔ Za spodbujanje regionalnega sodelovanja bo Slovenija podpirala izvedbo dogodkov, namenjenih različnim aktualnim razvojnim temam v EU in regiji ter vsebinam s področja evropskih integracij.
 - ➔ Slovenija bo dvostranske aktivnosti ustrezno prilagajala intenzivnosti pridružitvenega in pogajalskega procesa posameznih držav z EU.
 - ➔ Slovenija bo v skladu s svojimi strateškimi interesi na Zahodnem Balkanu nadaljevala z izvajanjem projektov, ki obravnavajo najpomembnejše razvojne izzive regije in so v skladu z dogovorjenimi smernicami in akcijskimi načrti Strategije Republike Slovenije do Zahodnega Balkana.
 - ➔ Slovenija si bo prizadevala za delovanje, ki je komplementarno aktivnostim EU s področja mednarodnega razvojnega sodelovanja, in bo okrepila aktivnosti na lokalni ravni, vezane na projekte EU.
 - ➔ Slovenija si bo prizadevala za sklepanje večletnih programov sodelovanja s programskimi državami.

Trenutni programski državi sta Črna gora in Makedonija.

Črna gora: do članstva v EU bo potekalo okrepljeno sodelovanje na vsebinah s področja približevanja EU, nadaljevala se bosta sodelovanje na področju javnih financ in javne okoljske infrastrukture ter izmenjava študentov skladno s sklenjenim dvostranskim sporazumom na področju šolstva. Glede na razpoložljiva sredstva in aktualne strateške dokumente Črne gore se bo prihodnje sodelovanje krepilo na področju dobrega upravljanja, spodbujanja podjetništva in napredka pri ustvarjanju ugodnega poslovnega okolja, trajnostnega upravljanja voda, vključno z upravljanjem in čiščenjem odpadnih voda, preprečevanja nastajanja odpadkov in ravnanja z njimi, obnovljivih virov energije in energetske učinkovitosti ter na področju enakosti spolov oziroma enakih možnosti, tudi za mlade, na trgu dela. Najkasneje do leta 2020 bo oblikovan skupni odbor skladno z veljavnim sporazumom o mednarodnem razvojnem sodelovanju. Slovenija si bo še naprej prizadevala za ažurno sklepanje večletnih programov razvojnega sodelovanja.

Makedonija: do članstva v EU bo potekalo okrepljeno sodelovanje na vsebinah s področja približevanja EU. Slovenija bo podpirala družbeno-ekonomski razvoj Makedonije s poudarkom na razvoju ugodnega poslovnega okolja in kmetijskega sektorja, ter naložbah v javno infrastrukturo. Posebno pozornost bo Slovenija namenjala krepitvi vladavine prava ter spoštovanju temeljnih svoboščin in pravic. Pri tem bo poudarek predvsem na enakosti spolov in krepitvi udeležbe žensk na trgu dela. Znatne priložnosti za napredek obstajajo tudi na področju razvoja nizkoogljičnega gospodarstva in odpornosti na podnebne spremembe. Na teh področjih obstajajo ključni potenciali za nadaljnjo krepitev razvojnega sodelovanja med Slovenijo in Makedonijo.

Nadaljevale se bodo uveljavljene oblike sodelovanja na področju izmenjave študentov. Slovenija si bo prizadevala za oblikovanje skupnega odbora, in sicer v skladu s sklenjenim dvostranskim sporazumom o razvojnem sodelovanju, najkasneje leta 2020 ter za sklenitev večletnega programa razvojnega sodelovanja³⁴.

Glede na regionalne okoliščine ter zmožnosti Slovenije se lahko nabor programskih držav spremeni.

Z ostalimi državami Zahodnega Balkana bo še naprej potekalo okrepljeno sodelovanje na vsebinah približevanja EU.

5.2 EVROPSKO SOSEDSTVO

Evropsko sosodstvo sestavljajo države, ki so vključene v evropsko sosodsko politiko³⁵. Večina držav evropskega sosodstva je revnejša od držav Zahodnega Balkana, stabilizacija tega območja pa bi bistveno pripomogla k miru in varnosti v mednarodnem okolju. Za poglobljeno dejavnost Republike Slovenije, predvsem v vzhodnem delu evropskega sosodstva, je zainteresirano tudi slovensko gospodarstvo. Ključna izziva v južnem delu evropskega sosodstva sta reševanje regionalne krize, ki so jo povzročile razmere v Siriji, ter z njo povezana begunska problematika, ki ima posledice tudi za Severno Afriko. Glede na omejene kadrovske zmogljivosti in omejeno navzočnost diplomatskih predstavništva se bo okrepljeno sodelovanje s posameznimi državami razvijalo v sodelovanju in povezovanju z drugimi donatoricami in mednarodnimi institucijami.

- a) Prednosti Slovenije in izhodišča mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči:
 - članstvo v EU in Organizaciji za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE);
 - možnost prenosa aktivnosti in dobrih praks mednarodnega razvojnega sodelovanja z Zahodnega Balkana;
 - izkušnje na področju humanitarne pomoči, predvsem pri razminiranju, rehabilitaciji in psihosocialni pomoči, zlasti otrokom.

- b) Področja dejavnosti:
 - humanitarno delovanje bo usmerjeno na področje razminiranja, rehabilitacije in psihosocialne pomoči, tudi v povezavi z begunsko problematiko, z možnostjo nadgradnje s stabilizacijskimi dejavnostmi in rekonstrukcijo javne infrastrukture;
 - dobro upravljanje: podpora pri razvoju demokracije in delovanja civilne družbe, kjer Slovenija dopolnjuje delovanje EU in v vzhodnem delu evropskega sosodstva, kjer dopolnjuje tudi delovanje Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi;
 - gospodarska rast, produktivna zaposlenost in dostojno delo za vse: ukrepi bodo pomagali vzpostavljati institucionalne pogoje za enakopraven razvoj ter spodbujati podjetništvo med mladimi, prenos tehnologij in priložnosti za pridobivanje ustreznih znanj za delovna mesta z visoko dodano vrednostjo;
 - podpora prehodu v krožno gospodarstvo in boj proti podnebnim spremembam, tako na institucionalni kot na izvedbeni ravni, s konkretnimi projekti.

- c) Načini sodelovanja:
 - tehnična pomoč, ki se izvaja preko Centra za evropsko prihodnost in Centra za razvoj financ ter v primeru držav s sklenjenim dvostranskim sporazumom o mednarodnem razvojnem sodelovanju³⁶ tudi neposredno med državnimi organi in preko Organizacije Združenih narodov za industrijski razvoj (UNIDO);
 - štipendije za podiplomski študij na univerzah in visokošolskih zavodih v Sloveniji, ki se podeljujejo preko razpisov Javnega štipendijskega, razvojnega, invalidskega in preživninskega sklada Republike Slovenije;
 - infrastrukturni in drugi projekti s področja krožnega gospodarstva in podnebnih sprememb, tudi v obliki javno-zasebnih partnerstev;
 - projekti humanitarnega razminiranja in rehabilitacije preko ITF Ustanove za krepitev človekove varnosti in nevladnih organizacij ter humanitarni prispevki mednarodnim organizacijam, predvsem za nujno humanitarno pomoč ter za stabilizacijske in rekonstrukcijske dejavnosti.

³⁴ Zadnji večletni program razvojnega sodelovanja z Makedonijo je bil sklenjen za obdobje 2013 do 2015.

³⁵ Evropska sosodska politika (ENP) ureja odnose EU s 16 najbližjimi vzhodnimi in južnimi sosedi EU. Na jugu so to Alžirija, Egipt, Izrael, Jordanija, Libanon, Libija, Maroko, Palestina, Sirija in Tunizija, na vzhodu pa Armenija, Azerbajdžan, Belorusija, Gruzija, Moldavija in Ukrajina.

³⁶ Trenutno zgolj Moldavija.

V evropskem sosedstvu ima Slovenija omejeno diplomatsko prisotnost. Veleposlaništvo Republike Slovenije v Ukrajini je pristojno tudi za Moldavijo, za Belorusijo je pristojno Veleposlaništvo Republike Slovenije v Moskvi. Ukrajina in Gruzija imata v Republiki Sloveniji rezidenčno veleposlaništvo. V južnem delu evropskega sosedstva ima Slovenija veleposlaništvi v Egiptu in Izraelu ter predstavništvo v Palestini, kjer že dalj časa uspešno delujeta ITF Ustanova za krepitev človekove varnosti ter fundacija nekdanjega predsednika Republike Slovenije dr. Danila Türka Ustanova Pustimo jim sanje.

- ➔ Zaradi kriznih razmer oziroma posledic oboroženih spopadov, begunske krize in podnebnih sprememb bo regija v vzhodnem in južnem delu predvidoma potrebovala okrepljeno in dolgotrajno mednarodno pomoč in pozornost. Slovenija bo k prizadevanjem mednarodne skupnosti za stabilizacijo in razvoj tega geografskega območja prispevala na področju humanitarne pomoči s psihosocialno pomočjo in rehabilitacijo žrtev konfliktov, s projekti za človekove pravice, pomoč beguncem in krepitev moči žensk ter preko delovanja EU in mednarodnih organizacij.
- ➔ V vzhodnem delu evropskega sosedstva se bo sodelovanje s partnerskimi državami usmerjalo predvsem v posredovanje izkušenj pri izvajanju reform med pridruževanjem EU ter v humanitarno pomoč oziroma rehabilitacijo in psihosocialno pomoč otrokom, ki jo uspešno izvajamo od samih začetkov mednarodnega razvojnega sodelovanja Slovenije.
- ➔ Vzporedno bo Slovenija krepila partnerstva z drugimi donatorkami ter začela iskati priložnosti za postopno vključitev v skupno programiranje EU v eni od partnerskih držav.
- ➔ Slovenija se bo z nujno humanitarno pomočjo odzivala na aktualne humanitarne potrebe v evropskem sosedstvu.

5.3 PODSAHARSKA AFRIKA S Poudarkom na Najmanj Razvitih Državah

V Podсахarski Afriki, s poudarkom na najmanj razvitih državah, Slovenija prispeva k odpravi revščine in neenakosti ter k trajnostnemu razvoju predvsem preko mednarodnih organizacij in skladov, v katerih je dejavna zagovornica mednarodne razvojne pomoči tem državam. Tudi EU posebno pozornost namenja Podсахarski Afriki, ki ji je leta 2016 namenila skoraj tretjino uradne razvojne pomoči, ki se financira iz proračuna EU. Delovanje je usmerjeno v zagotavljanje blaginje in razmer za dostojno bivanje tamkajšnjega prebivalstva in tako obravnava tudi temeljne vzroke migracij.

- a) Prednosti Slovenije in izhodišča mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči:
 - članstvo v EU in mednarodnih finančnih institucijah;
 - mreža lokalnih partnerjev slovenskih nevladnih organizacij v nekaterih državah;
 - aktivna afriška diaspora v Sloveniji.
- b) Področja dejavnosti:
 - dostojna delovna mesta;
 - podpora prehodu v krožno gospodarstvo in boj proti podnebnim spremembam;
 - humanitarna pomoč v povezovanju z razvojno, s posebno pozornostjo na migracijah.
- c) Načini sodelovanja:
 - prispevki v mednarodne organizacije, sklade in mednarodne finančne institucije: Slovenija izvaja mednarodno razvojno sodelovanje z najmanj razvitimi državami Podсахarske Afrike predvsem preko večstranskih organizacij, vključno z EU;
 - projekti nevladnih organizacij: v odsotnosti rezidenčnih diplomatskih predstavništev Slovenija pri izvajanju projektov dvostranske razvojne pomoči, namenjenih najrevnejšim in najranljivejšim delom prebivalstva, izhaja iz izkušenj nevladnih organizacij in njihove mreže lokalnih partnerjev; preko strateških partnerstev, predvidenih v novi zakonodajni ureditvi, bo krepila zmogljivosti slovenskih nevladnih organizacij tudi na področju nujnega odziva;
 - humanitarni prispevki mednarodnim organizacijam za konkretne humanitarne krize.

Slovenija ima veljaven sporazum razvojnega sodelovanja z Zelenotorskimi otoki. Evalvacija razvojnega sodelovanja z Zelenotorskimi otoki, izvedena leta 2018, je pokazala, da je bil projekt telemedicine uspešen in trajnostno zastavljen. Nadaljnje okrepljeno sodelovanje z Zelenotorskimi otoki v smislu sklepanja večletnih programov sodelovanja v srednjeročnem obdobju ni predvideno. Možnosti za dvostransko pomoč državam Podсахarske Afrike pri razvoju institucionalnih zmogljivosti se kažejo predvsem v sodelovanju z regionalnimi povezavami.

Razvojno in humanitarno delovanje v Podсахarski Afriki Slovenija dopolnjuje tudi s širšimi političnimi, gospodarskimi in kulturnimi pobudami, kot je že tradicionalna letna konferenca Dnevi Afrike, ki povezuje najrazličnejše slovenske deležnike z afriškimi udeleženci in je zato odlična priložnost za razprave o razvojnih priložnostih Afrike ter ozaveščanje najširše slovenske javnosti o pomenu mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči v tem delu sveta in širše.

- Ob spodbujanju nadaljevanja ali nadgradnje projektov, ki tradicionalno potekajo v Ruandi, Ugandi in Burundiju, si bo Slovenija prizadevala tudi za prenosljivost projektov v nova lokalna okolja, ki na podlagi utečenih in preizkušenih načinov delovanja dosegajo boljše rezultate z nespremenjenim obsegom sredstev.
- Slovenija bo v Podсахarski Afriki spodbujala sodelovanje med nevladnim in zasebnim sektorjem, s posebnim poudarkom na mobilizaciji dodatnih zasebnih virov za razvoj, prenosu tehnologije in inovacijah.
- K odpravi revščine in neenakosti ter k trajnostnemu razvoju bo Slovenija pristopala s kombinacijo celovite obravnave ključnih izzivov preko mednarodnih organizacij ter neposrednega naslavljanja najrevnejših in najranljivejših skupin. Za nujno pomoč v najmanj razvitih državah Podсахarske Afrike bo sodelovala predvsem s Svetovnim programom za hrano (WFP).
- Slovenija bo pri odločitvah o morebitnem odpiranju diplomatskih predstavništev v Podсахarski Afriki upoštevala tudi vidik mednarodnega razvojnega sodelovanja, ker bi takšno predstavništvo povečalo možnosti za krepitev razvojnega sodelovanja s Podсахarsko Afriko.

6 MEDNARODNA HUMANITARNA POMOČ

Humanitarne krize so lahko posledica naravnih in drugih nesreč večjih razsežnosti ali oboroženih spopadov. Kljub rasti obsega humanitarne pomoči se vrzel med potrebami in namenjenimi sredstvi iz leta v leto povečuje. Za učinkovito reševanje aktualnih humanitarnih izzivov bodo potrebni precejšnji premiki na področju učinkovitosti, zmanjšanja tveganja za nesreče, krepitev odpornosti in boljšega obveščanja.

Načrtovanje sredstev za redno humanitarno in pokonfliktno pomoč bo še naprej potekalo v okvirnih programih. V primeru naravnih in drugih nesreč ter nenadnih humanitarnih kriz se na podlagi pozivov mednarodne skupnosti ter v dogovoru z Ministrstvom za finance in ob soglasju Vlade Republike Slovenije sredstva za humanitarno pomoč praviloma zagotavljajo iz proračunske rezerve.

Pomoč v primeru naravnih in drugih nesreč ter nenadnih humanitarnih kriz se praviloma usmerja preko mednarodnih organizacij v skladu z ocenami globalne ranljivosti območij v krizah in ocenami humanitarnih potreb v pozivih ter preko aktivnosti Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje. Poleg mednarodnih organizacij so ključni izvajalci, preko katerih Slovenija izvaja humanitarno pomoč, ITF Ustanova za krepitev človekove varnosti ter nevladne organizacije. Slednje se za financiranje projektov potegujejo na javnih razpisih.

- Slovenija bo vsaj 10 odstotkov razpoložljive dvostranske uradne razvojne pomoči namenjala za humanitarno pomoč.
- Slovenija bo načrtovala in ob donatorskih konferencah napovedala donacije izbrani organizaciji za vsaj dve, praviloma pa za tri leta vnaprej.
- Pri načrtovanju humanitarne pomoči bo Slovenija za preventivno delovanje, zmanjšanje tveganja za nesreče in izgradnjo odpornosti namenila vsaj 10 odstotkov humanitarne pomoči. Poseben poudarek pri tem bo na krepitvi pripravljenosti lokalnih skupnosti na naravne in druge nesreče ter njihov učinkovit odziv.
- Pri načrtovanju in izvajanju bo Slovenija krepila prizadevanja za celostno reševanje posamezne humanitarne krize, in sicer s povezovanjem humanitarnih prispevkov preko mednarodnih organizacij ter delovanjem slovenskih izvajalcev, od Ministrstva za zunanje zadeve, Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje do ITF Ustanove za krepitev človekove varnosti in nevladnih organizacij. Do leta 2022 bo vsaj 50 odstotkov humanitarnih prispevkov preko mednarodnih organizacij usmerjenih v krize, ki jih Slovenija pomaga reševati tudi z dvostranskimi aktivnostmi.
- Z namenom krepitve nujnega odziva na nesreče in nenadne humanitarne krize bo Slovenija prednostno, v primeru razpoložljivih finančnih sredstev najkasneje leta 2020, pristopila k sklenitvi strateškega partnerstva z nevladno organizacijo (ali več partnerji) na področju humanitarne pomoči.
- Za učinkovitejšo porabo in možnost razporejanja sredstev s strani mednarodnih organizacij bo Slovenija uporabljala predvsem mehko namensko usmerjanje prispevkov, in sicer v ciljno državo.
- V Podsaharski Afriki bodo prispevki mednarodnim organizacijam namenjeni predvsem zagotavljanju prehranske varnosti preko Svetovnega programa za hrano (WFP), na Bližnjem Vzhodu pa skrbi za otroke in zaščiti beguncev preko Sklada Združenih narodov za otroke (UNICEF), Urada visokega komisarja OZN za begunce (UNHCR) in Agencije Združenih narodov za pomoč in zaposlovanje palestinskih beguncev na Bližnjem vzhodu (UNRWA).
- Za krepitev nujnega odziva bo Slovenija glede na razpoložljiva sredstva podpirala delovanje Osrednjega sklada za nujen odziv Organizacije združenih narodov (CERF). Prav tako bo pristopila k sklenitvi strateškega partnerstva z Mednarodnim odborom Rdečega križa (ICRC), ki mu bo prednostno namenjala humanitarne prispevke, in si srednjeročno prizadevala za povezovanje z delovanjem ITF Ustanove za krepitev človekove varnosti.
- Vsaj en prispevek letno preko mednarodne organizacije bo Slovenija zagotovila za pomoč v gotovini skladno z zavezo s Svetovnega humanitarnega vrha in Velikega dogovora.
- Ob velikih naravnih in drugih nesrečah ter nenadnih humanitarnih krizah (zlasti na Zahodnem Balkanu) si bo Ministrstvo za zunanje zadeve prizadevalo za koordinacijo in ažurno medsebojno obveščanje o potrebah, načrtih, sredstvih ter za usklajevanje medsebojnih aktivnosti, tudi z relevantnimi diplomatskimi predstavništvi, nevladnimi organizacijami ter predstavniki lokalnih skupnosti in relevantnih strokovnih združenj.

- Za koordinacijo donacij slovenskega zasebnega sektorja ob naravnih in drugih nesrečah ter nenadnih humanitarnih krizah na Zahodnem Balkanu bo pri strateškem partnerju za humanitarno pomoč vzpostavljena koordinacijska točka.

7 VEČSTRANSKO RAZVOJNO SODELOVANJE IN HUMANITARNA POMOČ

Večstransko mednarodno razvojno sodelovanje in humanitarna pomoč predstavljata poglavitni deleži mednarodnega razvojnega sodelovanja Slovenije, ki se je v obdobju od leta 2008 do leta 2017 gibal med 57 in 70 odstotki celotne uradne razvojne pomoči Slovenije³⁷. Glavnina tega so prispevki Slovenije v proračun EU, ki izhajajo iz obveznosti članstva Slovenije v EU in katerih del je porabljen za razvojno sodelovanje in humanitarno pomoč EU.

Delovanje v okviru večstranskih organizacij Slovenija vidi kot priložnost za vključujočo politiko, utemeljeno na večstranskem in enakopravnem dialogu, ter za izkoriščanje bogatega vsebinskega strokovnega znanja, razvejane institucionalne mreže in tehnične infrastrukture z globalnim dometom za učinkovitejše razvojno sodelovanje in humanitarno pomoč. Vidi ga tudi kot priložnost za učenje in razvijanje novih načinov razvojnega sodelovanja, kot priložnost za sklepanje partnerstev z drugimi donatoricami in priložnost za nudenje svojih primerjalnih prednosti in znanj slovenskih strokovnjakov za reševanje globalnih vprašanj s področja mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči.

Slovenija kot članica mednarodnih organizacij, ki delujejo na področju mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči, sodeluje pri njihovem upravljanju in določanju njihovih strateških usmeritev ter za njihovo delovanje vplačuje redne prispevke (članarino), kapital in prostovoljne prispevke za redno delovanje. Pri tem izhaja iz zunanjepolitičnih ciljev in prioritet ter prednostnih vsebinskih področij in geografskih območij. Na odločitve o podpori organizaciji s prostovoljnimi prispevki vplivajo ocena učinkovitosti posamezne organizacije pri doseganju konkretnih ciljev, pretekle izkušnje Slovenije s sodelovanjem, pomen dodatnega angažiranja v okviru izbrane organizacije (presoja o učinku), vzporedne priložnosti, ki prinašajo dodano vrednost v primerjavi s preteklim načinom dela, ter neodvisne ocene o uspešnosti delovanja posameznih organizacij.

7.1 ORGANIZACIJA ZDRUŽENIH NARODOV

Slovenske aktivnosti v OZN so usmerjene v odpravo revščine, varstvo in uveljavljanje človekovih pravic, doseganje trajnostnega razvoja, promocijo koncepta človekove varnosti in pristopa, ki v središče postavlja človeka, preprečevanje konfliktov, krepitev in spoštovanje mednarodnega prava ter ciljev in načel Ustanovne listine OZN.

V okviru možnosti za sooblikovanje politik Slovenija sledi in se aktivno vključuje v:

- obravnave izbranih vsebin v okviru OZN, tudi v Drugem (ekonomska in finančna vprašanja) in Tretjem odboru (socialna, humanitarna in kulturna vprašanja) Generalne skupščine OZN, Ekonomskem in socialnem svetu (ECOSOC) in njegovih pomožnih telesih, na Visokem političnem forumu OZN za trajnostni razvoj (HLPF) ter na drugih vsebinsko povezanih procesih, zasedanjih, sestankih in dejavnostih;
- delovanje humanitarnih segmentov OZN v Ženevi, predvsem Urada OZN za koordinacijo humanitarnih zadev (UN OCHA), Urada visokega komisarja Združenih narodov za begunce (UNHCR) ter Mednarodne organizacije za migracije (IOM).

Slovenija sodeluje pri delovanju in financiranju mirovniških operacij Združenih narodov. Prav tako je vključena v UNIDO in Mednarodno agencijo za jedrsko energijo (IAEA), s katerima izvaja tudi program dvostranskega razvojnega sodelovanja. Za hitro in učinkovito zagotavljanje humanitarne pomoči na terenu so agencije, skladi in komisije OZN (predvsem Urad visokega komisarja Združenih narodov za begunce (UNHCR), Svetovni program za hrano (WFP), Agencija Združenih narodov za pomoč in zaposlovanje palestinskih beguncev na Bližnjem Vzhodu (UNRWA) in Sklad Združenih narodov za otroke (UNICEF)) med najpomembnejšimi partnerji

³⁷ Vir: Poročila o mednarodnem razvojnem sodelovanju Republike Slovenije za leta 2008 do 2017, Vlada Republike Slovenije.

Slovenije pri zagotavljanju nujne humanitarne pomoči, pri čemer Slovenija prvenstveno prispeva za konkretne humanitarne krize (dvostranska uradna razvojna pomoč).

- ➔ Slovenija se bo povezovala s podobno mislečimi državami članicami OZN in se zavzemala za bolj integriran pristop k reševanju razvojnih, humanitarnih, demografskih in podnebnih izzivov ter tistih na področju izgradnje miru in varnosti. Zavzemala se bo za raznolik pristop k sodelovanju z različnimi kategorijami držav v razvoju, poudarjala bo pomen mikro, malih in srednjih podjetij kot nepogrešljivih partnerjev v trajnostnem razvoju ter zagovarjala enakost spolov in poudarjala skladnost politik za trajnostni razvoj.
- ➔ Slovenija bo prostovoljne nacionalne preglede uresničevanja Agende 2030 na Visokem političnem forumu OZN za trajnostni razvoj izkoristila za pregled lastnega napredka na področju mednarodnega razvojnega sodelovanja in učenje od drugih držav članic.
- ➔ Slovenija si bo prizadevala za sodelovanje s prostovoljnimi prispevki v tistih agencijah, skladih in komisijah, katerih delovanje je skladno z njenimi prioritetami, s posebnim poudarkom na najmanj razvitih državah, zlasti v Enoti OZN za enakost spolov in krepitev vloge in moči žensk (UN WOMEN), Skladu OZN za prebivalstvo (UNFPA) in Programu OZN za razvoj (UNDP). Z enim od teh si bo glede na razpoložljiva sredstva po letu 2022 prizadevala skleniti strateško partnerstvo.

7.2 ORGANIZACIJA ZA GOSPODARSKO SODELOVANJE IN RAZVOJ

Včlanitev Slovenije v OECD leta 2010 ter DAC leta 2013 predstavlja pomembno priložnost Slovenije za nadaljnji razvoj sistema mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči ter krepitev njegove učinkovitosti.

Članstvo v DAC je tudi priložnost za učenje in napredek, med drugim preko mehanizma medsebojnih pregledov, ki omogoča podroben vpogled v sisteme vseh članic. Od jeseni 2016 do spomladi 2017 je Slovenija sodelovala v prvem medsebojnem pregledu. Priporočila pregleda³⁸ za napredek služijo kot usmeritve za delo na vsebinah in kot pokazatelj primerljivosti, prednosti in edinstvenosti Slovenije glede na druge donatorice.

Slovenija poudarja celosten pristop do razvoja znotraj OECD³⁹ ter pričakuje boljšo koordinacijo odbora s pododbori. Pričakuje tudi aktivno delovanje DAC v okviru Globalnega partnerstva za učinkovitost razvojnega sodelovanja (GPEDC) in krepitev sodelovanja z različnimi razvojnimi deležniki. Zavzema se za način odločanja v DAC, ki bi odražal stališča vseh držav članic na enakovredni osnovi, transparentno in soglasno.

- ➔ Slovenija bo sodelovala pri delu DAC, njegove Delovne skupine za statistiko (WP STAT), omrežij za okolje (ENVIRONET), enakost spolov (GENDERNET) in evalvacije (EVALNET) ter Razvojnega centra.
- ➔ Pri oblikovanju politik DAC bo pozivala k sodelovanju in izmenjavi dobrih praks, predvsem s tematskimi pregledi. Zavzemala se bo za vključevanje zasebnega sektorja v razvojno sodelovanje in boljše sporočanje rezultatov. Humanitarno in razvojno delovanje morata obravnavati vodno, prehransko ter družbeno varnost. Poseben poudarek v svojem delovanju bo Slovenija namenila enakosti spolov in krepitevi vloge in moči žensk.
- ➔ Ministrstvo za zunanje zadeve bo kot nacionalni koordinator spodbujalo dolgoročno izobraževanje kadrov iz tematik DAC, tudi z usmerjanjem vodstvenega kadra k sodelovanju pri pregledovanju razvojnih sistemov drugih držav članic DAC.

7.3 EVROPSKA UNIJA

EU in njene države članice kolektivno predstavljajo največjega globalnega donatorja uradne razvojne pomoči. Slovenija nameni več kot polovico svoje uradne razvojne pomoči preko proračuna EU in izvenproračunskega Evropskega razvojnega sklada (EDF). Sodelovanje v EU je tako najpomembnejši del večstranskega razvojnega sodelovanja Slovenije. V skladu s svojimi prioritetami se Slovenija aktivno vključuje v razprave o globalnih razvojnih in humanitarnih vprašanjih ter sodeluje pri oblikovanju politik in strateških usmeritev razvojne politike EU.

³⁸ OECD Development Co-operation Peer Reviews: Slovenia, 2017.

³⁹ Sodelovanje v okviru t.i. razvojnega grozda – DAC, Razvojni center, Direktorat za razvojno sodelovanje.

Evropska investicijska banka (EIB) s svojo aktivnostjo podpira zunanjepolitične cilje EU. Banka približno 10 odstotkov svojega portfelja nameni projektom zunaj EU, večinoma projektom mednarodnega razvojnega sodelovanja. Za Afriko, Karibe in Pacifik ima za posle iz lastnih sredstev sklenjeno poroštveno pogodbo z vsemi državami članicami – delničarkami EIB. EIB nadalje upravlja več donatorskih skladov, med drugim Skrbniški sklad za ekonomsko odpornost ter v sodelovanju z Evropsko banko za obnovo in razvoj (EBRD) Skupni evropski sklad za Zahodni Balkan. V oba sklada prispeva tudi Slovenija.

- Kot država članica EU si Slovenija aktivno prizadeva za uresničevanje Novega evropskega soglasja o razvoju in Evropskega soglasja o humanitarni pomoči ter bo še naprej prispevala k dosežkom EU na področju mednarodnega razvojnega sodelovanja, ki je ključna komponenta zunanjega delovanja EU.
- Slovenija se bo pri oblikovanju politik EU povezovala s podobno mislečimi državami članicami in pri tem v okviru vsebinskih prednostnih področij posebej izpostavljala skladnost politik za (trajnostni) razvoj ter vključevanje enakosti spolov in varovanja okolja v razvojno sodelovanje EU. Zagovarjala in spodbujala bo vključevanje civilne družbe ter zasebnega sektorja, zlasti mikro, malih in srednjih podjetij, kot enakovrednih in nepogrešljivih partnerjev v razvoju.
- Slovenija podpira poenostavitve, komplementarnost in doseganje sinergij tako znotraj institucij kot med njimi, zlasti na področju razvojnega financiranja.
- Slovenija bo še naprej vplačevala prispevke v skrbniške sklade EIB, kot sta Skrbniški sklad za ekonomsko odpornost ter Skupni evropski sklad za Zahodni Balkan. Krepila bo sodelovanje in udeležbo v organih upravljanja EIB.
- Slovenija bo glede na razpoložljiva sredstva in zmogljivosti iskala priložnosti za vključitev v skupno programiranje EU, predvsem v evropskem sosedstvu.
- Slovenija bo okrepila delovanje v usmerjevalnih odborih instrumentov in skladov EU.
- Slovenija bo spremljala ustanavljanje novih skladov in se po vsakokratni presoji vključevala v njihovo financiranje in izvajanje.
- Slovenija si bo prizadevala za spremembo predpisov, ki določajo pogoje za razpise EU, z namenom vključevanja manjših in novih izvajalcev v izvajanje mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči EU.
- Prav tako si bo prizadevala za večjo vključenost slovenskih izvajalcev, ki jih bo podpirala pri pridobitvi dostopa do delegiranega sodelovanja po zgledu Centra za razvoj financ ter jih spodbujala k prijavam na razpise EU.
- Slovenija bo krepila sodelovanje v neformalni skupini držav članic EU, ki organizirajo seminarje za podjetja, in delovanje kontaktne točke na Stalnem predstavništvu Republike Slovenije pri EU v Bruslju.
- Slovenija bo okrepila sodelovanje v okviru koordinacije donatorjev, ki poteka med Evropsko komisijo, državami članicami in drugimi deležniki v posameznih partnerskih državah, predvsem v prednostnih državah mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči.

7.4 CENTER ZA RAZVOJ FINANC

Center za razvoj financ (CEF) je Vlada Republike Slovenije ustanovila leta 2001, od leta 2015 pa deluje kot mednarodna organizacija s sedežem v Ljubljani. CEF je bil leta 2017 pri DAC uvrščen na seznam mednarodnih organizacij, ki izvajajo uradno razvojno pomoč.

Kot ustanovna članica CEF Slovenija z aktivnim sodelovanjem v Svetovalnem odboru in Upravnem odboru sooblikuje program CEF, s katerim predvsem na Zahodnem Balkanu uresničuje enega od prednostnih ciljev mednarodnega razvojnega sodelovanja, tj. dobro upravljanje.

- Slovenija bo podpirala razvoj CEF kot organizacije, v okviru katere lahko njene članice s sodelovanjem na relaciji jug-jug krepijo svoje zmogljivosti in se tako pripravljajo na vlogo donatorice.
- Kot članica Davčne pobude iz Adisa, v kateri ima CEF status opazovalca, si bo Slovenija prizadevala za nadaljnjo krepitev vsebin CEF v podporo mobilizaciji domačih virov partnerskih držav. Podpirala bo postopno širitev delovanja CEF na tista prednostna območja, kjer je ta problematika najbolj izrazita – predvsem v Podсахarsko Afriko.
- Prav tako si bo Slovenija prizadevala za sodelovanje s članicami pri zagovarjanju vsebin CEF kot prednostnih vsebin delovanja v okviru EU, Svetovne banke, Mednarodnega denarnega sklada, OECD in drugih mednarodnih organizacij.
- Slovenija bo podpirala CEF pri pridobivanju ustreznih certifikatov za izvajanje razvojnega sodelovanja drugih mednarodnih organizacij in institucij.
- Slovenija bo še naprej aktivna polnopravna članica Upravnega in Svetovalnega odbora CEF.

7.5 SKUPINA SVETOVNE BANKE

Poslanstvo Skupine Svetovne banke je odprava revščine v svetu. Skupina Svetovne banke upravlja z največ razvojne pomoči na svetu, pri financiranju pa uporablja različne finančne vire.

Posebno vlogo v slovenskem mednarodnem razvojnem sodelovanju ima Mednarodno združenje za razvoj (IDA). Slovenija se vse od graduacije v skupino razvitih držav (leta 2004) redno udeležuje pogajanj za polnitev skladov ter skladno s prioritetami mednarodnega razvojnega sodelovanja sooblikuje strateške usmeritve vsakokratne polnitve. V okviru Mednarodnega združenja za razvoj sodeluje tudi v Večstranski pobudi za odpis dolgov najbolj zadolženih držav (MDRI). Mednarodno združenje za razvoj predstavlja enega ključnih kanalov Slovenije za zagotavljanje pomoči najrevnejšim oziroma najmanj razvitim državam.

Slovenija je v okviru skupine Svetovne banke tudi članica Mednarodne banke za obnovo in razvoj (IBRD) in Mednarodne finančne korporacije (IFC).

Svetovna banka upravlja tudi Svetovni sklad za okolje (GEF), preko katerega mednarodna skupnost že vse od leta 1994 prispeva k ohranjanju globalnega okolja, vključno z bojem proti podnebnim spremembam. Slovenija s prostovoljnimi prispevki redno sodeluje pri polnitvah sklada in strateških usmeritvah posamezne polnitve.

- Skladno s kolektivno zavezo v EU ter politično zavezo iz Akcijskega načrta iz Adis Abebe glede namenitve 0,15 do 0,20 odstotka BND za uradno razvojno pomoč najmanj razvitim državam do leta 2030 bo Slovenija tudi v prihodnje posebno pozornost namenjala upravljanju in financiranju Mednarodnega združenja za razvoj, kjer ima na podlagi svojega deleža tudi formalno zagotovljen vpliv na programe gospodarske prenove in razvoja najrevnejših držav sveta.
- Slovenija se ob zasledovanju ciljev tranostnega razvoja zaveda, da morajo imeti institucije v skupini Svetovne banke primerna finančna sredstva za uresničevanje vizije. Skladno s tem je pripravljena sodelovati tudi v pogajanjih o povečanju kapitala Mednarodne banke za obnovo in razvoj in Mednarodne finančne korporacije⁴⁰.
- V okviru Svetovnega sklada za okolje bo Slovenija podpirala projekte reševanja globalnih problemov okolja, kot so ohranjanje biotske raznovrstnosti, upravljanje mednarodnih voda, degradacija tal, problemi kemikalij, in projekte za ukrepanje proti podnebnim spremembam. Slovenija se zavzema, da Svetovni sklad za okolje pomoč v največji meri zagotavlja najmanj razvitim partnerskim državam, predvsem v Podsaharski Afriki, ter tudi državam Zahodnega Balkana in evropskega sosledstva.

7.6 DRUGE MEDNARODNE RAZVOJNE IN FINANČNE INSTITUCIJE

Glede na pomen Zahodnega Balkana v zunanji politiki in mednarodnem razvojnem sodelovanju Slovenije se je Slovenija leta 2006 pridružila pobudi za ustanovitev Sklada za Zahodni Balkan, ki ga je kasneje nasledil Skupni evropski sklad za Zahodni Balkan.

Slovenija je poleg tega tudi delničarka Evropske banke za obnovo in razvoj (EBRD), Razvojne banke Sveta Evrope (CEB) ter Medameriške razvojne banke (IDB), ki del svojih operacij izvajajo v partnerskih državah (v razvoju).

- Slovenija bo še naprej sodelovala s Skupnim evropskim skladom za Zahodni Balkan ter krepila sodelovanje v organih upravljanja Evropske banke za obnovo in razvoj, Razvojne banke Sveta Evrope in Medameriške razvojne banke in pri tem zagovarjala predvsem tiste cilje in delovanje bank, ki so skladni s prednostnimi področji mednarodnega razvojnega sodelovanja Slovenije.

8 ORGANIZACIJSKA STRUKTURA MEDNARODNEGA RAZVOJNEGA SODELOVANJA IN HUMANITARNE POMOČI

Urejena organizacijska struktura je steber učinkovitega in vzdržnega mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči. Sistem za načrtovanje in organizacijo izvajanja mednarodnega razvojnega

⁴⁰ Odločitev o višini in načinu kapitalske krepitve obeh institucij na ravni skupine Svetovne banke naj bi bila sprejeta v letih 2018/2019.

sodelovanja in humanitarne pomoči mora imeti ustrezno stopnjo stabilnosti, omogočati mora predvidljivost in prožnost finančnih sredstev ter načrtovanje mednarodnega razvojnega sodelovanja v skladu z razvojno usmerjenostjo držav v razvoju.

Ključni deležniki načrtovanja in izvajanja mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči v Sloveniji so: Ministrstvo za zunanje zadeve kot nacionalni koordinator, Stalna koordinacijska skupina (v preteklosti Medresorsko delovno telo), Strokovni svet za mednarodno razvojno sodelovanje, drugi resorji ter izvajalci: ustanove, nevladne organizacije in zasebni sektor.

8.1 VLOGA NACIONALNEGA KOORDINATORJA

Nacionalni koordinator za mednarodno razvojno sodelovanje in humanitarne pomoči v Sloveniji je Ministrstvo za zunanje zadeve, kjer je za področje mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči pristojen državni sekretar za multilateralne zadeve, ki v mednarodnem prostoru deluje v funkciji ministra za mednarodno razvojno sodelovanje.

Leta 2015 so se pristojnosti, vsebine in sredstva za izvajanje mednarodnega razvojnega sodelovanja z Direktorata za mednarodno razvojno sodelovanje in humanitarne pomoči prenesli na raven sektorja (Sektor za razvojno sodelovanje in humanitarne pomoči) v okviru Direktorata za multilateralne zadeve, razvojno sodelovanje in mednarodno pravo.

Ob predvidenem povečevanju deleža bruto nacionalnega dohodka za uradno razvojno pomoč sta krepitev institucionalnega statusa in samostojnosti enote, pristojne za mednarodno razvojno sodelovanje in humanitarne pomoči, ter ustrezna kadrovska zasedba predpogoja za zagotavljanje vzdržnega, smotrnega in ciljno usmerjenega mednarodnega razvojnega sodelovanja.

Na področju humanitarne pomoči Ministrstvo za zunanje zadeve koordinira odzive Slovenije na humanitarne krize ter humanitarne in pokonfliktno pomoč usmerja preko nacionalnih izvajalcev (drugi resorji, ustanove, nevladne organizacije) in mednarodnih organizacij. Sodeluje pri pripravi razpisov za (so)financiranje humanitarnih dejavnosti ter vodi postopke za načrtovanje, koordinacijo, pripravo in izvedbo javnih razpisov. Spremlja projekte izvajalcev humanitarnih aktivnosti in pripravlja poročila o humanitarnih aktivnostih Slovenije. Spremlja tudi večstranske aktivnosti v okviru OZN, EU in drugih mednarodnih organizacij ter institucij.

Pomembno vlogo pri načrtovanju in izvajanju mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči imajo diplomatska predstavništva, ki niso le posredniki med donatorico in prejemnico, temveč posredujejo mnenja in ocene o potrebah, so vključena v vse faze mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči in nudijo podporo pri načrtovanju in izvajanju projektov ter pripravljajo tudi njihove končne ocene. Prisotnost diplomatskega predstavništva je eden od bistvenih kriterijev za uspešno izvedbo kompleksnejših in finančno zajetnejših projektov mednarodnega razvojnega sodelovanja v določeni državi in je ključna za odločitve o izvajanju tovrstnih projektov v določeni državi.

- ➔ Ministrstvo za zunanje zadeve bo posebno pozornost namenilo naslednjim dejavnostim: (1) krepitvi učinkovitosti razvojnega sodelovanja, skladnosti delovanja vseh deležnikov ter doslednemu spoštovanju usmeritev iz Strategije s strani vseh financerjev in izvajalcev; (2) sklepanju večletnih programov sodelovanja in spremljanju njihovega izvajanja; (3) uveljavljanju načela skladnosti politik za razvoj; (4) komuniciranju z javnostmi (oblikovanje komunikacijskega načrta) in globalnemu učenju ter (5) statistiki in transparentnemu poročanju o mednarodnem razvojnem sodelovanju in humanitarni pomoči. Za vsako od teh področij bo določen odgovorni nosilec.
- ➔ Ministrstvo za zunanje zadeve bo proaktivno in usklajeno uporabljalo obstoječe vzvode vpliva na izvajalce z namenom doseganja skladnosti, celovitosti in učinkovitosti mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči.
- ➔ Ministrstvo za zunanje zadeve bo spodbujalo poenotenje pristopov financerjev in izvajalcev k pripravi projektnih predlogov, ki bodo vključevali identifikacijo potreb partnerske države, skladnost s temeljnimi načeli mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči, naslavljanje treh dimenzij trajnostnega razvoja, upoštevanje presečnih tem, povezljivost aktivnosti, rezultatov in ciljev ter čim bolj neposredno naslavljanje podciljev trajnostnega razvoja.

Različne evalvacije in strokovna javnost ugotavljajo, da je treba okrepiti kadrovske zmogljivosti nacionalnega koordinatorja in drugih resorjev, vključenih v mednarodno razvojno sodelovanje. Za doseganje boljših

rezultatov je treba upoštevati specifiko dela na področju mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči, ki zahteva stabilen strokovni kader in specifična strokovna znanja. Treba je zagotoviti pogoje, ki bodo omogočili ohranitev in pridobivanje novega strokovnega znanja ter ohranjanje zadostnega institucionalnega spomina.

- ➔ Ministrstvo za zunanje zadeve in ostali resorji bodo identificirali optimalen obseg kadrov, krepili kadrovske zmogljivosti za področje mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči ter zagotovili pogoje in ustrezne spodbude za dodatno usposabljanje in dolgoročno delovanje na področju mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči.
- ➔ Tematike s področja mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči bodo tudi v prihodnje vključene v usposabljanje diplomatov pred odhodom v tujino.

8.2 MEDRESORSKO SODELOVANJE IN STALNA KOORDINACIJSKA SKUPINA

Resorji, ministrstva in vladne službe so hkrati izvajalci in financerji aktivnosti mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči – odgovorni so za financiranje, načrtovanje in organiziranje izvajanja večstranske in pretežnega dela dvostranske pomoči na področjih iz svojih pristojnosti.

Stalna koordinacijska skupina je glavni koordinacijski organ za mednarodno razvojno sodelovanje in humanitarne pomoči. Sestavljajo jo predstavniki ministrstev in vladnih služb. Na ravni državnih sekretarjev se srečuje najmanj enkrat letno, na ravni namestnikov pa vsaj dvakrat letno.

Naloge Stalne koordinacijske skupine so:

- sodelovanje pri načrtovanju mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči ter obravnava okvirne višine sredstev za mednarodno razvojno sodelovanje in humanitarne pomoči (z usklajevanjem okvirnih programov);
 - usklajevanje mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči;
 - spremljanje izvajanja mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči;
 - spremljanje skladnosti politik za razvoj;
 - spremljanje ugotovitev in priporočil evalvacij;
 - usklajevanje predlogov strateških in normativnih dokumentov s področja mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči;
 - sodelovanje pri pripravi poročil in ocen uspešnosti izvajanja mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči.
- ➔ Za krepitev vloge in pristojnosti Stalne koordinacijske skupine za mednarodno razvojno sodelovanje bo Ministrstvo za zunanje zadeve v roku 1 leta pripravilo poslovník. Skrbelo bo za še pogostejše sestajanje Skupine, predvidoma trikrat letno od leta 2019 naprej, zlasti na zasedanjih na strokovni ravni.
 - ➔ Ministrstvo za zunanje zadeve bo skrbelo za učinkovito in še bolj integrirano načrtovanje izvajanja mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči, vključno s svojo aktivnejšo vlogo že na strokovni ravni in v procesu priprave projektov drugih resornih ministrstev.
 - ➔ Ministrstvo za zunanje zadeve bo Stalno koordinacijsko skupino redno seznanjalo z najpomembnejšimi strateškimi in izvedbenimi dokumenti (strategije, smernice, okvirni programi), kot tudi s poročili in evalvacijami, in jih z njo usklajevalo ter jo obveščalo o aktualnih trendih v mednarodni donatorski skupnosti.

8.3 STROKOVNI SVET ZA MEDNARODNO RAZVOJNO SODELOVANJE

V skladu z Zakonom o mednarodnem razvojnem sodelovanju⁴¹ je bil leta 2006 ustanovljen Strokovni svet za mednarodno razvojno sodelovanje kot strokovno posvetovalno telo ministra, pristojnega za mednarodno razvojno sodelovanje. Njegovi člani, ki jih imenuje minister za zunanje zadeve, so predstavniki ključnih ministrstev, vključenih v izvajanje mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči, predstavniki izvajalcev mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči, strokovnjaki za ti dve področji ter predstavniki gospodarskih zbornic. Delovanje Strokovnega sveta ureja poslovník.

Naloge Strokovnega sveta so:

⁴¹ Uradni list RS, št. 70/06 in 30/18 – ZMRSH.

- svetovanje o vprašanjih, ki jih nanj naslovi nacionalni koordinator za mednarodno razvojno sodelovanje in humanitarne pomoči;
 - sodelovanje pri pripravi strateških in normativnih dokumentov;
 - spremljanje izvajanja Strategije;
 - priprava mnenja o dejavnostih in stališčih Slovenije na področju mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči.
- ➔ Nacionalni koordinator mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči bo tudi v prihodnje tesno sodeloval s Strokovnim svetom in v največji možni meri vključeval njegova priporočila v politike in izvajanje mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči.

9 VKLIČUJOČA IN UČINKOVITA PARTNERSTVA

Agenda 2030 poudarja pomen partnerstev med državo in drugimi deležniki na nacionalni, regionalni in globalni ravni, tudi z zasebnim sektorjem in civilno družbo, za doseganje trajnostnih razvojnih učinkov.

Slovenija svoje mednarodno razvojno sodelovanje in humanitarne pomoči gradi na široki mreži partnerjev, ki v izvajalskem delu obsegajo predvsem državne ustanove, ustanove s področja mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči, nevladne organizacije, zasebni sektor in mednarodne organizacije. Partnerji, tudi iz akademske in raziskovalne sfere, sodelujejo pri oblikovanju politik in strateških usmeritev mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči, med drugim v okviru Strokovnega sveta za mednarodno razvojno sodelovanje. Poleg tega se na področju mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči občasno ali na novo pojavljajo tudi drugi deležniki, od inštitutov do filantropov in zasebnih donatorjev ter drugih.

Nacionalni koordinator bo spodbujal dialog in sodelovanje med različnimi razvojnimi deležniki in s tem namenom vodil »Partnerstvo za razvojno sodelovanje«. Vsaj enkrat letno bo organiziral srečanje v najširšem krogu izvajalcev mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči. Dolgoročno bo to partnerstvo vodilo v oblikovanje skupne platforme za razvoj, ki bo omogočala različne načine povezovanja razvojnih deležnikov za načrtovanje in izvajanje dvostranskih razvojnih in humanitarnih projektov, z razpoložljivimi informacijami o preteklih in aktualnih projektih, konkretnih razvojnih potrebah, razvojnih deležnikih, projektih za financiranje in za iskanje partnerjev za razvojne projekte. V interesno skupnost bo povezovala deležnike iz različnih okolij, tudi slovenske strokovnjake na delu v tujini in prejemnike uradne razvojne pomoči.

Partnerji pri izvajanju konkretnih aktivnosti in projektov mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči bodo izbrani glede na njihove zmogljivosti za obravnavo posameznih razvojnih in humanitarnih izzivov. Razen posebnih vrst pomoči, kot je na primer tehnična pomoč ali oprostitev šolnin in štipendiranje, osnovno obliko predstavljajo projekti, ki so glede na vsebinska prednostna področja in geografska prednostna področja izbrani na javnih razpisih. Slednje ne velja za pravne osebe, ki jih je na področju mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči ustanovila država; z njimi se na podlagi potrjenih letnih programov sklepajo neposredne pogodbe. Posebno obliko razvojnega sodelovanja predstavljajo tudi namenski prispevki mednarodnim organizacijam, ki se najpogosteje uporabljajo za nujno humanitarne pomoči ter humanitarne pomoči v daljših krizah, kjer so partnerji izbrani glede na prisotnost v posamezni krizi ter vsebinske poudarke svojega delovanja. Nova zakonodajna ureditev predvideva tudi možnost sklepanja večletnih strateških partnerstev.

9.1 NEVLADNE ORGANIZACIJE

Nevladne organizacije so pomemben partner Slovenije pri načrtovanju, kar pomeni tudi njihovo sodelovanje pri oblikovanju politik in strateških dokumentov, izvajanju in spremljanju mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči ter pri ozaveščanju javnosti in globalnem učenju.

S svojo mrežo lokalnih partnerjev in neposrednim dostopom do ljudi na terenu omogočajo tudi delovanje v državah, kjer Slovenija nima diplomatske mreže. Sodelovanje urejajo Smernice o sodelovanju Ministrstva za zunanje zadeve Republike Slovenije, nevladnih organizacij in mreže nevladnih organizacij na področju mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči iz leta 2013, ki bodo ustrezno prenovljene.

Smernice predvidevajo strukturiran dialog med platformo nevladnih organizacij in Ministrstvom za zunanje zadeve o strateških razvojnih vprašanjih. Minister za zunanje zadeve na predlog platforme imenuje predstavnike nevladnega sektorja v Strokovni svet za mednarodno razvojno sodelovanje.

Pri izvajanju mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči nevladne organizacije sodelujejo na podlagi projektov, ki so bili izbrani na javnih razpisih in pokrivajo ciljne geografske in vsebinske prioritete. Nov zakonodajni okvir predvideva tudi nove oblike sodelovanja, saj uvaja institut strateškega partnerstva, ki bo omogočil sodelovanje in dialog že med pripravo projektov ter več prožnosti pri načrtovanju in dopolnjevanju vsebin z uporabo zmogljivosti drugih deležnikov.

- Slovenija bo tudi v prihodnje krepila zmogljivosti nevladnih organizacij s področja mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči ter ozaveščanja in globalnega učenja ter spodbujala njihovo prijavljanje na razpise mednarodnih organizacij.
- Ministrstvo za zunanje zadeve bo na podlagi zaznanih potreb in priložnosti nevladnih organizacij in v sodelovanju z njimi identificiralo dodatne načine in možnosti za nadaljnjo krepitev njihovih zmogljivosti ter iskalo priložnosti za mobilizacijo dodatnih sredstev za njihovo delovanje na področju mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči.
- Slovenija bo nadaljevala z javnimi razpisi za nevladne organizacije, namenjenimi ciljnim geografskim in vsebinskim prioriteta, in nevladne organizacije aktivno vključevala v njihovo pripravo.
- Nevladne organizacije bodo vključene v oblikovanje stališč Slovenije do relevantnih mednarodnih razvojnih vprašanj. Pred pomembnimi mednarodnimi dogodki bodo pripravile svoja stališča in v okviru vsakokratnih možnosti bo predstavnik posameznih nevladnih organizacij vključen v slovensko delegacijo.
- Slovenija bo spodbujala sodelovanje med nevladnimi organizacijami, njihovo povezovanje v konzorcije in kombiniranje specifičnih znanj za celovito obravnavo razvojnih izzivov v okviru strateških partnerstev. Prav tako bo spodbujala nevladne organizacije, da bodo skladno s svojimi zmogljivostmi spremljale aktivnosti mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči Slovenije.

9.2 ZASEBNI SEKTOR

Podjetja prispevajo h gospodarski rasti in zagotavljajo delovna mesta. Družbeno odgovorna podjetja sodijo med ključne dejavnike razvoja in boja proti revščini. S sprejetjem Agende 2030 in Akcijske agende iz Adis Abebe o financiranju za razvoj so se za uresničitev 17 ciljev trajnostnega razvoja povečala pričakovanja do zasebnega sektorja. Zasebni sektor ni več zgolj izvajalec. Njegova okrepljena vloga je širša in vključuje aktiven prispevek k trem dimenzijam trajnostnega razvoja. Novo partnerstvo med državami in nedržavnimi akterji, vključno z zasebnim sektorjem in civilno družbo, je ključnega pomena za uresničitev transformacijskih razvojnih učinkov Agende 2030 v praksi. Osnovno vodilo pri tem je doseganje ciljev mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči.

Zasebni sektor kot partner v prizadevanjih Slovenije na področju mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči lahko nastopa v različnih vlogah, med drugim:

- z razvojnimi projekti prenaša tehnologije, inovacije in strokovna znanja;
- vlaga lastna sredstva v projekte mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči z namenom spoznavanja novih trgov in vstopa nanje, sklepanja javno-zasebnih partnerstev, pridobivanja ali krepitev referenc in prepoznavnosti, lahko pa tudi iz humanitarnih in solidarnostnih vzgibov;
- se v primeru primanjkljaja oziroma nedostopnosti virov na lokalni ravni vključuje kot ponudnik blaga, storitev in gradnje na razpisih partnerskih držav/lokalnih skupnosti ali mednarodnih organizacij za izvajanje razvojnih projektov.

Ob upoštevanju, da je osnovni cilj vključevanja zasebnega sektorja, tako domačega kot tistega v partnerskih državah, odprava revščine in neenakosti ter trajnostni razvoj partnerskih držav, lahko mednarodno razvojno sodelovanje podpira procese internacionalizacije slovenskega gospodarstva, kot tudi obratno.

- Ministrstvo za zunanje zadeve bo krepilo dialog z zasebnim sektorjem s ciljem prepoznavanja njegovih zmogljivosti in potencialov za prispevek k razvoju partnerskih držav s prenosom dobrih praks, tehnologij, inovacij in strokovnih znanj. Pri tem bo sodelovalo z ostalimi deležniki, zlasti Ministrstvom za

gospodarski razvoj in tehnologijo, javno agencijo SPIRIT Slovenija ter slovenskimi gospodarskimi združenji in združenji s področja družbene odgovornosti.

- ➔ Slovenija bo spodbujala povezovanje med zasebnim in nevladnim sektorjem. Ministrstvo za zunanje zadeve bo v okviru »Partnerstva za razvojno sodelovanje« organiziralo srečanja izvajalcev. Ozaveščalo bo zasebni sektor in oblikovalo smernice za njegovo vključevanje v trajnostni razvoj partnerskih držav, ki bodo pripomogle k temu, da bo delovanje zasebnega sektorja temeljilo na spoštovanju načel mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči ter zagotavljanju dolgoročnih trajnostnih razvojnih učinkov v partnerskih državah.
- ➔ Slovenija bo spodbujala vključevanje zasebnega sektorja v mednarodno razvojno sodelovanje, ki ga izvajajo mednarodne organizacije in predvsem Evropska unija. Prizadevala si bo za oblikovanje ustreznih mehanizmov in instrumentov Evropske komisije in Evropske investicijske banke, ki bodo omogočili uspešen prispevek slovenskega zasebnega sektorja, zlasti mikro, malih in srednjih podjetij, pri uresničevanju ciljev trajnostnega razvoja s strani Evropske unije. Pri uresničevanju trajnostnega razvoja v partnerskih državah si bo prizadevala tudi za povezovanje in sodelovanje slovenskega zasebnega sektorja z zasebnim sektorjem drugih držav.
- ➔ Posebna pozornost bo namenjena spodbujanju družbene odgovornosti podjetij ter spoštovanju človekovih pravic v gospodarstvu, in sicer v skladu s smernicami OZN in Nacionalnim akcijskim načrtom Republike Slovenije za spoštovanje človekovih pravic v gospodarstvu. V ta namen bodo podjetja, ki izkazujejo družbeno odgovornost⁴², v okviru javnih razpisov upravičena do dodatnih točk. V partnerskih državah se bo razvoj tega področja po potrebi dopolnjeval s projekti, usmerjenimi specifično na ti dve področji.

9.3 SODELOVANJE Z USTANOVAMI

Vlada Republike Slovenije je ustanovila tri ustanove, ki delujejo na področju mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči, in sicer ITF Ustanovo za krepitev človekove varnosti, Center za evropsko prihodnost in Center za mednarodno sodelovanje in razvoj.

Predstavniki Vlade Republike Slovenije bodo v upravljalnih strukturah ustanov, tj. pravnih oseb zasebnega prava, ki jih je (so)ustanovila Republika Slovenija, dejavno prispevali k oblikovanju programov teh ustanov in si prizadevali za njihovo učinkovito delovanje in medsebojno sodelovanje v podporo ciljem mednarodnega razvojnega sodelovanja Slovenije, krepitev njihovih primerjalnih prednosti ter uresničevanje Strategije.

Ustanove bodo preko svojih predstavnikov v Strokovnem svetu za mednarodno razvojno sodelovanje vplivale na oblikovanje nacionalnih in mednarodnih politik, sistema mednarodnega razvojnega sodelovanja Slovenije in njegovih vsebinskih in prednostnih usmeritev ter na sprejemanje informiranih strokovnih in političnih odločitev. V redni komunikaciji z Ministrstvom za zunanje zadeve in pristojnimi resorji bodo obveščale o vseh relevantnih dejstvih o projektih mednarodnega razvojnega sodelovanja in načrtovanju mednarodnega razvojnega sodelovanja Slovenije.

ITF Ustanova za krepitev človekove varnosti je neprofitna humanitarna ustanova, ki jo je ustanovila Vlada Republike Slovenije leta 1998. Sprva je pomagala pri reševanju minske onesnaženosti v Bosni in Hercegovini, kasneje pa je delovanje razširila in postala globalna organizacija. Njeno poslanstvo je izboljšanje varnosti z odpravljanjem takojšnjega in dolgoročnega vpliva min oziroma eksplozivnih ostankov vojne, omogočanje varnega, dolgoročnega razvoja in izgradnja vzdržljivosti skupnosti, ki so jih prizadeli konflikti.

Vlada Republike Slovenije zagotavlja ITF Ustanovi za krepitev človekove varnosti politično in diplomatsko podporo ter redne prispevke za njeno delovanje in projekte.

- ➔ Slovenija bo še naprej podpirala aktivnosti ITF Ustanove za krepitev človekove varnosti, ki so skladne s prednostnimi področji, tj. predvsem na področju humanitarnega razminiranja in pokonfliktne rehabilitacije, vključno z Bosno in Hercegovino, Ukrajino ter Bližnjim vzhodom.

⁴² Družbeno odgovornost podjetje dokazuje s certifikatom družbeno dogovornega podjetja, izvajanjem skrbnega pregleda človekovih pravic ali nefinančnega poročanja (t. i. trajnostna poročila) oziroma drugimi verodostojnimi potrdili o družbeno odgovornem delovanju podjetja.

- ➔ Podpirala bo celovit pristop k miru in človekovi varnosti ter nadgradnjo humanitarnih aktivnosti ITF Ustanove za krepitev človekove varnosti s širšimi razvojnimi projekti, tudi s povezovanjem z drugimi izvajalci.
- ➔ Na področju rehabilitacije bo Slovenija še naprej spodbujala krepitev odnosov s ponudniki storitev v Sloveniji.
- ➔ Slovenija bo podpirala ITF Ustanovo za krepitev človekove varnosti pri izvajanju delegiranega sodelovanja EU ter pri pridobivanju drugih donatorskih sredstev.
- ➔ Slovenija bo še naprej spodbujala lokalno lastništvo in sodelovanje z nacionalnimi organi v okviru aktivnosti ITF Ustanove za krepitev človekove varnosti.

Center za evropsko prihodnost (CEP) je ustanovila Vlada Republike Slovenije leta 2006 na pobudo Ministrstva za zunanje zadeve, da bi s prenosom znanj, izkušenj in dobrih praks pomagala državam Zahodnega Balkana in drugim državam z evropsko perspektivo na njihovi poti v EU. Glavno poslanstvo Centra za evropsko prihodnost je krepitev evropske perspektive, med drugim na področju demokratizacije, varnosti, vladavine prava, dobrega upravljanja in enakih možnosti za mlade. Njegove aktivnosti so zato osredotočene predvsem na Zahodni Balkan, delno tudi v države vzhodnega dela evropskega sosledstva.

Kot soorganizator Strateškega foruma Bled in kot eden od koordinatorjev za 10. prednostno področje Podonavske strategije (Institucionalne zmogljivosti in sodelovanje) Center za evropsko prihodnost razpolaga s strateškim poznavanjem regije Zahodnega Balkana, z vpogledom v potrebe v Podonavski regiji ter s široko mrežo relevantnih kontaktov v zasebnem sektorju.

- ➔ Za naslavljanje potreb partnerskih držav, ki zahtevajo celovit pristop, se bo pri pripravi projektov spodbujalo kombiniranje širšega nabora strokovnjakov iz državne uprave in širšega javnega sektorja, pa tudi tujih strokovnjakov, zasebnega sektorja, akademske sfere in nevladnih organizacij.
- ➔ Preučile se bodo možnosti za krepitev izvajanja vseh oblik tehnične pomoči v okviru Centra za evropsko prihodnost.
- ➔ Na področju enakih možnosti se bo spodbujalo krepitev aktivnosti Centra za evropsko prihodnost pri spodbujanju podjetništva med mladimi, tudi z vključevanjem zasebnega sektorja in nevladnih organizacij v te aktivnosti.
- ➔ Delovanje v državah vzhodnega dela evropskega sosledstva se bo gradilo na izkušnjah, pridobljenih na Zahodnem Balkanu in pri izvajanju Podonavske strategije.
- ➔ Slovenija bo spodbujala Center za evropsko prihodnost k pridobivanju drugih donatorskih sredstev.

Center za mednarodno sodelovanje in razvoj (CMSR) je samostojna neprofitna raziskovalna in svetovalna organizacija za področje mednarodnih ekonomskih odnosov. Ustanoviteljica sta Republika Slovenija in Slovenska izvozna in razvojna banka (SID banka). Center za mednarodno sodelovanje in razvoj opravlja raziskovalne, svetovalne, informativne, dokumentacijske, promocijske, izobraževalne, publicistične in posredniške dejavnosti na področjih, pomembnih za mednarodno razvojno in gospodarsko sodelovanje.

Vlada Republike Slovenije je leta 2007 Centru za mednarodno sodelovanje in razvoj podelila javno pooblastilo za izvajanje tehnično-operativnega dela mednarodnega razvojnega sodelovanja. Na podlagi prioritetenih področij in območij mednarodnega razvojnega sodelovanja Slovenije, poznavanja slovenskega gospodarstva in zaznanih razvojnih potreb partnerskih držav na področju javne infrastrukture, ki so opredeljene v razvojnih načrtih partnerskih držav na nacionalni ali lokalni ravni, v sofinanciranje predlaga projekte, pri katerih ima slovenski zasebni sektor primerjalne prednosti pred drugimi ponudniki.

V preteklosti so njegovi projekti med drugim obravnavali dostop do čiste pitne vode in okoljsko infrastrukturo, varovanje okolja, krepitev zmogljivosti za nujni odziv in infrastrukturo za izobraževalne potrebe. Poleg držav Zahodnega Balkana, ki so daleč najpomembnejše partnerice v projektih, ki jih Slovenija sofinancira preko Centra za mednarodno sodelovanje in razvoj, so bili posamezni projekti izvedeni tudi v Belorusiji, Moldaviji in Ukrajini.

- ➔ Tudi v prihodnje bodo predstavniki Vlade Republike Slovenije preko članstva v Svetu Centra podpirali izvedbo investicijskih projektov v partnerskih državah, predvsem v programskih državah, sicer pa zlasti tam, kjer so prisotna diplomatska predstavništva.
- ➔ Pri oblikovanju in potrjevanju projektov bo pomembno vodilo prizadevanje za mobilizacijo čim več sredstev ob čim manjši ravni sofinanciranja s ciljem maksimizacije učinkov uradne razvojne pomoči

Slovenije. Raven sofinanciranja se bo določala z analizo finančne vrzeli in bo v primeru investicijskih projektov znašala največ 50 odstotkov.

- Slovenija se bo zavzemala za okrepljeno iskanje sinergij s SID banko in identifikacijo projektov, ki bi imeli katalitične in mobilizacijske učinke in bi dolgoročno prispevali k povečanemu interesu slovenskega gospodarstva za sodelovanje v mednarodnem razvojnem sodelovanju in za vlaganja v partnersko državo.
- Posebna pozornost bo namenjena vključevanju presečnih tem v projekte, sofinancirane preko Centra za mednarodno sodelovanje in razvoj, ter nadgradnji projektov z vključevanjem nevladnih organizacij in njihovih lokalnih partnerjev.
- Center za mednarodno sodelovanje in razvoj bo zagotovil investicijsko dokumentacijo, ki poleg informacij, ključnih za odločanje o podpori posameznim projektom, omogoča tudi optimalno izbiro finančnih virov in povezovanje ponudbe različnih razvojnih deležnikov.

10 OZAVEŠČANJE O RAZVOJNEM SODELOVANJU IN GLOBALNO UČENJE

10.1 OZAVEŠČANJE IN KOMUNICIRANJE Z JAVNOSTJO

Ozaveščena javnost razume in podpira delovanje države na področju mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči, kar je ključnega pomena za krepitev tega področja.

V primerjavi z drugimi evropskimi državami je podpora razvojnim vsebinam v Sloveniji nižja, zato je treba oblikovati ustrezne aktivnosti ozaveščanja in komuniciranja z javnostjo. Pri tem je pomembno spodbujati zavedanje o pomenu mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči in njenega posrednega vpliva na življenje v Sloveniji. Hkrati mora biti jasno tudi sporočilo, da Slovenija podpira aktivnosti, ki dolgoročno prispevajo k uresničevanju ciljev trajnostnega razvoja in imajo pozitivne učinke na ciljne skupine v partnerskih državah.

Ciljne javnosti vključujejo primarno slovensko javnost, priložnostno pa tudi javnost v državah prejemnicah in mednarodno skupnost, vključno z mednarodnimi organizacijami. Pomembno je sodelovanje vseh deležnikov, ključno vlogo pa ima Ministrstvo za zunanje zadeve. Drugi deležniki, ki informacije o aktivnostih mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči širijo po svojih kanalih, obveščajo Ministrstvo za zunanje zadeve o vseh pomembnejših dogodkih na tem področju.

Dolgoročni cilji, rezultati in aktivnosti posameznih deležnikov se razlikujejo glede na posamezno ciljno skupino: širša oziroma splošna javnost, otroci in mladi, strokovna javnost, politični odločevalci, zasebni sektor.

Dolgoročni cilj pri ozaveščanju širše oziroma splošne javnosti, vključno z otroki in mladimi, je, da ta javnost prepozna pomen mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči ter njune učinke, in hkrati razume, da imata mednarodno razvojno sodelovanje in humanitarna pomoč posreden vpliv tudi na slovenske državljane.

- Vsi deležniki bodo na spletnih straneh, družbenih omrežjih in v drugih medijih redno objavljali informacije o mednarodnem razvojnem sodelovanju in humanitarni pomoči, doseženih rezultatih glede na zastavljene cilje, ter učinkih posameznih aktivnosti.
- Ministrstvo za zunanje zadeve bo v sodelovanju z ministrstvi in drugimi deležniki pripravljalo načrte glavnih dogodkov na letni ravni.
- Ministrstvo za zunanje zadeve bo podpiralo različne oblike ozaveščanja javnosti v vseh slovenskih regijah.

Pri ozaveščanju otrok in mladih je ključnega pomena, da so strokovni delavci iz vzgoje in izobraževanja seznanjeni s pomenom in vlogo mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči.

- Ministrstvo za zunanje zadeve si bo v sodelovanju z Ministrstvom za izobraževanje, znanost in šport prizadevalo za ozaveščanje pedagoških delavcev o pomenu mednarodnega razvojnega sodelovanja in

humanitarne pomoči ter o obstoju spletne strani z gradivom in informacijami za ozaveščanje mladih na tem področju.⁴³

- Ministrstvo za zunanje zadeve bo redno posodabljal spletno stran, ki vključuje vsa gradiva, namenjena ozaveščanju otrok in mladih o vsebinah mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči.

Strokovna javnost mora biti obveščena o aktualnih politikah mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči in aktivno vključena v njihovo oblikovanje. V skladu z možnostmi se v razprave o mednarodnem razvojnem sodelovanju in humanitarni pomoči Slovenije vključuje tudi mednarodno strokovno javnost.

- Ministrstvo za zunanje zadeve bo letno organiziralo vsaj en javni dogodek s strokovno razpravo na nacionalni ravni.
- Tematika mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči je uvrščena na ustrezne zunanjepolitične dogodke, ki naslavljajo slovensko in mednarodno strokovno javnost.
- Zagotovljeno bo redno ozaveščanje slovenske diplomatske mreže s prispevki o mednarodnem razvojnem sodelovanju in humanitarni pomoči v okviru Dnevov slovenske diplomacije in letnih posvetov ekonomskih svetovalcev.

Politični odločevalci na ministrstvih in poslanci Državnega zbora morajo poznati pomen mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči. Pri tem igrata pomembno vlogo Stalna koordinacijska skupina ter redno sodelovanje z nacionalnim koordinatorjem.

- Ministrstvo za zunanje zadeve bo na rednih srečanjih Stalne koordinacijske skupine seznanjalo predstavnike ministrstev o politikah na področju mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči ter jih aktivno vključevalo v njihovo oblikovanje. Pozornost bo namenjena tudi ozaveščanju javnosti.
- Ministrstvo za zunanje zadeve in drugi deležniki bodo poslance Državnega zbora obveščali o glavnih dogodkih na tem področju. Ministrstvo za zunanje zadeve bo poslance letno seznanjalo s poročili o mednarodnem razvojnem sodelovanju in humanitarni pomoči; poslanci bodo vključeni v oblikovanje politik in presojo skladnosti politik ter pozvani k aktivnemu sodelovanju na dogodkih in razpravah.

Pri ozaveščanju zasebnega sektorja je ključnega pomena, da pozna svojo potencialno vlogo in možne načine vključevanja v mednarodno razvojno sodelovanje in humanitarne pomoči.

- Ministrstvo za zunanje zadeve bo pripravilo nabor dobrih praks vključevanja zasebnega sektorja v mednarodno razvojno sodelovanje in humanitarne pomoči. Prav tako bo s prispevki o mednarodnem razvojnem sodelovanju in humanitarni pomoči sodelovalo na dogodkih, ki so namenjeni zasebnemu sektorju.
- Ministrstvo bo spodbujalo dialog ter organiziralo dogodke za nevladne organizacije, zasebni sektor in druge izvajalce mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči.

10.2 GLOBALNO UČENJE

Slovenija prepozna vlogo globalnega učenja⁴⁴ pri odpravi revščine in neenakosti, doseganju trajnostnega razvoja ter vzgoji globalno odgovornih, aktivnih in solidarnih državljanov. Globalno učenje je vseživljenjski proces učenja in delovanja, ki poudarja kompleksno soodvisnost dejanj in dogajanja v svetu ter posameznikovo vpetost v globalno dogajanje. V tem kontekstu globalno učenje predstavlja pomembno komponento mednarodnega razvojnega sodelovanja, zato ga bo nacionalni koordinator mednarodnega razvojnega sodelovanja v tesnem sodelovanju z ministrstvom, pristojnim za izobraževanje, še naprej spodbujal in krepil. S tem bo Slovenija uresničevala tudi podcilj trajnostnega razvoja 4.7., v skladu s katerim naj bi do leta 2030 poskrbeli, da bodo vsi učenci pridobili znanje in spretnosti, potrebne za spodbujanje trajnostnega razvoja, tudi z izobraževanjem o trajnostnem razvoju in trajnostnem načinu življenja, človekovih pravicah, enakosti spolov, spodbujanju kulture miru in nenasilja, državljanstvu sveta ter spoštovanju kulturne raznolikosti in prispevka kulture k trajnostnemu razvoju.

⁴³ Aktivnosti, ki so namenjene ozaveščanju otrok in mladih, so opredeljene tudi v poglavju o globalnem učenju.

⁴⁴ Za področje globalnega učenja so v uporabi različni izrazi: globalno učenje, globalno državljanstvo, globalna vzgoja in podobno.

V ta namen je treba razvijati formalne in neformalne programe izobraževanja in učenja za mlade in odrasle, ki bodo temeljili na razvijanju sposobnosti kritičnega mišljenja ter spodbujanju dejavnega in odgovornega vključevanja v ožjo in širšo (nacionalno in globalno) skupnost. Tako izobraženi in usposobljeni aktivni državljani lahko z lastnim delovanjem prispevajo k zmanjšanju revščine in neenakosti, trajnostnemu razvoju z gospodarskega, družbenega in okoljskega vidika ter k spoštovanju človekovih pravic. Globalno učenje vključuje izobraževanje za trajnostni razvoj, vključno s pomenom varovanja okolja in enakosti spolov, izobraževanje za človekove pravice, izobraževanje za mir in preprečevanje konfliktov ter medkulturno izobraževanje.

Dolgoročni cilj delovanja na področju globalnega učenja je, da slovenski državljani poznajo temeljne vzroke in posledice dogajanja v svetu, kot so revščina, lakota, neenakost in podnebne spremembe, pa tudi mednarodne zaveze na področju trajnostnega razvoja, ter so aktivni pri udeležanju pravičnejšega in trajnostnega razvoja. Obstoječe instrumente vključevanja vsebin globalnega učenja v formalno in neformalno izobraževanje je v prihodnje treba bolje povezati, celovito spremljati in ustrezno posodabljati. Pri tem je ključnega pomena redno izobraževanje pedagoških delavcev, tako v okviru začetnega izobraževanja kot del visokošolskih pedagoških programov kot v okviru sistema nadaljnega izobraževanja in usposabljanja strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju.

Aktivnosti na področju globalnega učenja bodo usmerjene v doseganje naslednjih rezultatov:

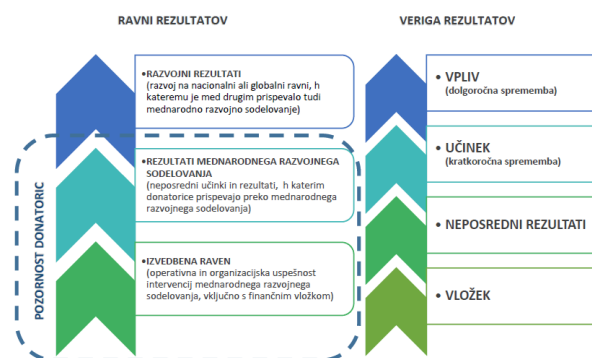
- prepoznavanje pomena koncepta globalnega učenja na nacionalni ravni oziroma opredelitev globalnega učenja v odnosu do drugih podobnih konceptov, vključno z Agendo 2030, med vsemi ključnimi deležniki na tem področju;
 - pregled Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport nad vsemi deležniki, ki izvajajo aktivnosti globalnega učenja v okviru formalnega šolskega sistema;
 - ozaveščeni in usposobljeni strokovni delavci v vzgoji in izobraževanju za poučevanje vsebin globalnega učenja, vključno z izobraževanjem odraslih.
- ➔ Ministrstvo za zunanje zadeve, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Ministrstvo za okolje in prostor, Služba Vlade za razvoj in evropsko kohezijsko politiko in Urad Slovenske nacionalne komisije za UNESCO si bodo prizadevali za povezovanje konceptov, dejavnosti in resorskih politik na področju globalnega učenja ter vzgoje in izobraževanja za trajnostni razvoj. Poudarek bo na okrepljenem sodelovanju z vsemi deležniki, ki se v Sloveniji ukvarjajo s tem področjem. V ta namen bo Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport do leta 2020 vzpostavilo medresorsko delovno skupino na področju vzgoje in izobraževanja za trajnostni razvoj, ki bo obravnavala tudi področje globalnega učenja.
- ➔ Ministrstvo za zunanje zadeve, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Ministrstvo za okolje in prostor, Urad Slovenske nacionalne komisije za UNESCO, javni zavodi na področju izobraževanja po 28. členu Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja⁴⁵ ter nevladne organizacije bodo posebno pozornost posvetili kakovostnemu izobraževanju in usposabljanju tistih, ki bodo pridobljena znanja prenašali naprej vsem družbenim skupinam, tako na formalni kot neformalni ravni, med drugim z uvrstitvijo globalnega učenja v vsebine njihovih izobraževanj in usposabljanj.
- ➔ Ministrstvo za zunanje zadeve bo v sodelovanju z vsemi deležniki spodbujalo različne pristope pri izvajanju aktivnosti na tem področju in kontinuirano podpiralo delovanje nevladnih organizacij na tem področju.

11 UPRAVLJANJE ZA DOSEGANJE REZULTATOV

11.1 UPRAVLJANJE ZA DOSEGANJE REZULTATOV

Slovenija se zaveda, da je upravljanje za doseganje rezultatov ključno za učenje, prilagajanje in izboljšanje sistema mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči.

⁴⁵ Uradni list Republike Slovenije, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 36/08, 58/09, 64/09 – popr., 65/09 – popr., 20/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 47/15, 46/16, 49/16 – popr. in 25/17 – ZVAJ.

Z vzpostavitvijo osnovne strukture ciljev v Agendi 2030 ter osredotočanjem mednarodnega razvojnega sodelovanja Slovenije na ožje število podciljev in partnerskih držav je pripravljena podlaga za pristop, ki temelji na upravljanju rezultatov in katerega izgradnja se bo začela v prihodnjih letih.

11.2 MEHANIZMI UPRAVLJANJA ZA DOSEGANJE REZULTATOV

Konkretizacija rezultatov za doseganje ciljev, opredeljenih v Strategiji, bo določena z večletnimi okvirnimi programi mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči.

Informacija o doseganju ciljev in rezultatov mednarodnega razvojnega sodelovanja se prikazuje v letnih poročilih o mednarodnem razvojnem sodelovanju in humanitarne pomoči s podatki o obsegu in sestavi uradne razvojne pomoči na podlagi metodologije DAC, skupaj z doseganjem koncentracije na vsebinskih prednostnih področjih in geografskih prednostnih območjih. Aktualni sistem zbiranja podatkov o vložkih po posameznih vsebinskih področjih bo v prvi fazi nadgrajen s spremljanjem zasledovanja posameznih podciljev, na podlagi okvira za spremljanje rezultatov pa bo mogoče to povezati tudi s konkretnimi rezultati znotraj posameznega podcilja.

Upravljanje za doseganje rezultatov na projektni ravni poteka z (i) načrtovanjem projektov in njihovim potrjevanjem, (ii) s spremljanjem projektov med izvajanjem in ob zaključku ter (iii) s terenskimi obiski. K boljšemu upravljanju za doseganje rezultatov bosta pomembno prispevala oblikovanje in dosledna uporaba enotnih obrazcev z navodili za prijavo projektov, enotnih meril in ocenjevalnih obrazcev za izbor projektov. Upravljanje za doseganje rezultatov na projektni ravni bo predvidoma okrepljeno z uvedbo strateških partnerstev, kjer bodo financerji lahko intenzivneje vključeni v načrtovanje projektov.

→ Po potrebi se za posamezna področja mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči pripravijo notranje ocene, ki osvetlijo tudi vidik doseganja zastavljenih ciljev in rezultatov na obravnavanem področju.

K izboljšanju upravljanja za rezultate prispevajo tudi udeležbe na relevantnih seminarjih, predvsem v okviru DAC, mednarodni pregledi, vključno z medsebojnimi pregledi v okviru DAC, in revizije smotrnosti poslovanja, ki jih izvaja Računsko sodišče Republike Slovenije.

→ Financerji bodo izvajalce spodbujali k doslednemu uresničevanju podciljev trajnostnega razvoja, doseganju pričakovanih rezultatov aktivnosti ter poročanju o njihovem doseganju. Poenotenje standardov bo izvedeno najkasneje leta 2020.

→ Letno poročilo o mednarodnem razvojnem sodelovanju Republike Slovenije za Vlado in Državni zbor Republike Slovenije bo od leta 2021 vključevalo poglavje o doseženih ciljih in rezultatih, in prav tako bo to del periodičnih evalvacij.

→ Nacionalni koordinator bo z letom 2019 pristopil k sistematičnemu izvajanju do treh terenskih obiskov letno, ki bodo poleg preverjanja izvedbe projektnih aktivnosti ter dejanskega nastanka in namenske porabe sredstev vključevali tudi preučitev skladnosti z razvojnimi okviri partnerskih držav, oceno rezultatov s strani končnih uporabnikov aktivnosti oziroma projektov in pripravo poročil za prihodnje načrtovanje mednarodnega razvojnega sodelovanja⁴⁶.

⁴⁶ Preverjanje aktivnosti oziroma projektov na terenu se ne opravi, če bi strošek takšnega preverjanja presegel 15 odstotkov sredstev, namenjenih aktivnosti oziroma projektu.

- ➔ Tako ministrstva kot izvajalci si bodo izmenjevali dobre prakse in izkušnje v svojih prizadevanjih za stalen proces optimizacije, digitalizacije, poenostavitve in osredotočenosti na učinkovitost pri doseganju rezultatov svojega delovanja na področju mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči.

11.3 EVALVACIJE IN RAZVOJ EVALVACIJSKE KULTURE

K izboljšanju načrtovanja in izvajanja mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči ter posledično k izboljšanju upravljanja rezultatov prispevajo tudi evalvacije. Po standardih DAC so evalvacije sistematičen in objektivni vpogled zunanjih evalvatorjev v tekočo ali zaključeno politiko, program ali projekt ter njihovo pripravo, izvedbo in rezultate. Z evalvacijami se ugotavlja njihova ustreznost in doseganje ciljev ter ocenjuje uspešnost, učinkovitost, vpliv in trajnost razvojnih dejavnosti.

Glavni namen evalvacije je izboljšati prihodnje politike, programe in projekte mednarodnega razvojnega sodelovanja, saj se znanje, pridobljeno z evalvacijami, uporabi za izboljšanje postopkov odločanja in oblikovanja politik, s katerimi se poveča ustreznost, učinkovitost in uspešnost mednarodnega razvojnega sodelovanja. Na podlagi ugotovitev in priporočil vsake evalvacije se opredelijo ukrepi, potrebni za izboljšanje kakovosti konkretnega projekta, programa ali politike oziroma za reševanje težav.

Podlaga za evalvacijo so Evalvacijska politika mednarodnega razvojnega sodelovanja, ki jo sprejme Vlada Republike Slovenije, in Evalvacijske smernice mednarodnega razvojnega sodelovanja, ki jih določi minister za zunanje zadeve.

Organizacija rednih evalvacij mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči ter skrb za spodbujanje evalvacijske kulture je v pristojnosti nacionalnega koordinatorja za mednarodno razvojno sodelovanje.

- ➔ Ministrstvo za zunanje zadeve bo redno pripravljalo okvirni načrt zunanjih evalvacij za naslednji dve leti in v ta namen načrtovalo sredstva. Načrt evalvacij bo pripravljen ob upoštevanju števila in obsega projektov, periodičnosti pregledov posameznih vsebinskih in geografskih prioritet ter predvidene uporabnosti za nadaljnje projekte, programe ali politike. Vsake štiri leta se v načrt vključi evalvacija Strategije. Predvidoma bosta v vsakem štiriletnem ciklu evalvirani po dve geografski območji in eno vsebinsko področje ali obratno.
- ➔ Nacionalni koordinator bo spodbujal razvoj evalvacijske kulture (i) z obveščanjem o rezultatih evalvacij, (ii) s spodbujanjem učnega procesa na Ministrstvu za zunanje zadeve, tudi na diplomatskih predstavništvih, in na drugih ministrstvih, in sicer z razpravo o možnih odzivih na priporočila in s pripravo odziva vodstva ter (iii) s seznanjanjem in razpravo o evalvacijah na Stalni koordinacijski skupini za mednarodno razvojno sodelovanje in Strokovnem svetu za mednarodno razvojno sodelovanje z namenom upoštevanja ugotovitev pri pripravi politik in strategij ter pri načrtovanju mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči.
- ➔ Postopoma bodo vsi večji projekti sistematično vključevali evalvacijo kot del projektnega cikla.

Pomembno vlogo pri sistemskem učenju ima tudi sodelovanje Slovenije s ključnimi mednarodnimi organizacijami in vključenost v medsebojne preglede v okviru DAC.

11.4 EVALVACIJA IN SPREMLJANJE STRATEGIJE

Evalvacija uresničevanja Strategije se izvede vsaka štiri leta in je lahko podlaga za revizijo Strategije, pri čemer se upoštevajo tudi nacionalne in mednarodne okoliščine, na primer pomembne spremembe v institucionalni ureditvi, novo vzpostavljena rezidenčna diplomatska predstavništva v kateri od partnerskih držav v prednostnem geografskem območju ali napoved graduacije katere od partnerskih držav, med drugim zaradi vključitve v evropske integracije. Zaradi spremenjenih mednarodnih okoliščin bi se lahko spremenila tudi osredotočenost mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči na katero od partnerskih držav znotraj prednostnih geografskih območij.

Pri oblikovanju načrtov evalvacij se tako upošteva, da se evalvacija Strategije opravi štiri leta po sprejetju Strategije ter nato vsaka štiri leta. Prva evalvacija bo potekala leta 2023, druga leta 2027 in tretja leta 2031. Na podlagi ugotovitev in priporočil vsake evalvacije se bodo opredelili ukrepi, potrebni za izboljšanje uresničevanja Strategije.

PRILOGA 1: KAZALNIKI

Kazalnik	Izhodiščna vrednost	Ciljna vrednost	Vir
Delež bruto nacionalnega dohodka za uradno razvojno pomoč	0,16 % (2017)	0,33 % (2030)	MZZ, OECD DAC
Delež bruto nacionalnega dogodka za uradno razvojno pomoč najmanj razvitim državam	0,04 % (2016)	0,10 % (2030)	MZZ (izračun iz podatkov OECD DAC)
Mednarodno razvojno sodelovanje je pomemben instrument za izpolnjevanje zunanjepolitičnih ciljev Slovenije			
Mednarodno razvojno sodelovanje je vključeno v politične in strateške dokumente zunanje politike	DA	DA	Deklaracija o zunanji politiki, strateški dokument o zunanji politiki Republike Slovenije in področni strateški dokumenti (npr. Deklaracija o delovanju na Zahodnem Balkanu)
Mednarodno razvojno sodelovanje je vključeno v temeljne razvojne dokumente države	DA	DA	Strategija razvoja Slovenije 2030 ter drugi relevantni dokumenti
Vidnost in učinkovitost mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči			
Delež dvostranske programske pomoči za programske države	21 % (povpr. 2014–17)	30 % (2022) 40 % (2030)	OECD DAC, MZZ
Delež dvostranske programske pomoči za Zahodni Balkan	66 % (povpr. 2014–17)	60–70 % (2019 in naprej)	OECD DAC, MZZ
Delež dvostranske programske pomoči za prednostne vsebine	59 % (povpr. 2014–17)	75 % (2022 in naprej)	OECD DAC, MZZ
Uvrstitev med prvih 5 dvostranskih donatoric	v 2 partnerskih državah (2016)	v vsaj 2 partnerskih državah (2022), v vsaj 3 partnerskih državah (2030)	OECD DAC, MZZ
Delež dvostranske programske pomoči, ki vključuje vidik spola (vidik spola je vključen v načrtovanje, izvajanje in spremljanje projekta; v okviru projekta se izvajajo aktivnosti za krepitev moči žensk in deklc)	20 % (2017)	40 % (2022) 60 % (2030)	MZZ iz podatkov resorjev
Delež dvostranske programske pomoči, ki vključuje vidik varovanja okolja (varovanje okolja je vključeno v načrtovanje, izvajanje in spremljanje projekta; v okviru projekta se izvajajo aktivnosti za varovanje okolja)	40 % (2017)	50 % (2022) 60 % (2030)	
Delež dvostranske programske pomoči za podnebne ukrepe	34 % (2017)	35 % (2022) 40 % (2030)	
Delež razpoložljive dvostranske uradne razvojne pomoči za vsebinska prednostna področja na geografskih prednostnih območjih ⁴⁷ – zahteva Resolucije	77 % (2017) – prednostne vsebine in države po stari resoluciji (širše)	vsaj 50 % (2022 in naprej)	
Delež razpoložljive dvostranske uradne razvojne pomoči bodisi za vsebinska prednostna področja bodisi v geografskih prednostnih območjih ⁴⁸ – zahteva Resolucije	93 % (2017) – prednostne vsebine in države po stari resoluciji (širše)	vsaj 80 % (2022 in naprej)	
Število držav, s katerimi se sklepajo večletni programi, ki temeljijo na razvojnih izhodiščih partnerskih držav	1 (2017)	2 (2022 in naprej)	
Število držav, v katerih Slovenija sodeluje v skupnem programiranju EU	0	1 (2030)	
Število držav s prenovljenimi sporazumi (pogodbami) o mednarodnem razvojnem sodelovanju, ki med drugim vključujejo pristop, ki temelji na človekovih pravicah	/	6 (2022)	
Delež razpoložljive dvostranske uradne razvojne pomoči za humanitarne pomoč	11 % (2017)	vsaj 10 % (2022 in naprej)	
Delež dvostranske humanitarne pomoči za preventivno delovanje, zmanjšanje tveganja	5 % (2017)	vsaj 10 % (2019 in naprej) – zaveza s	

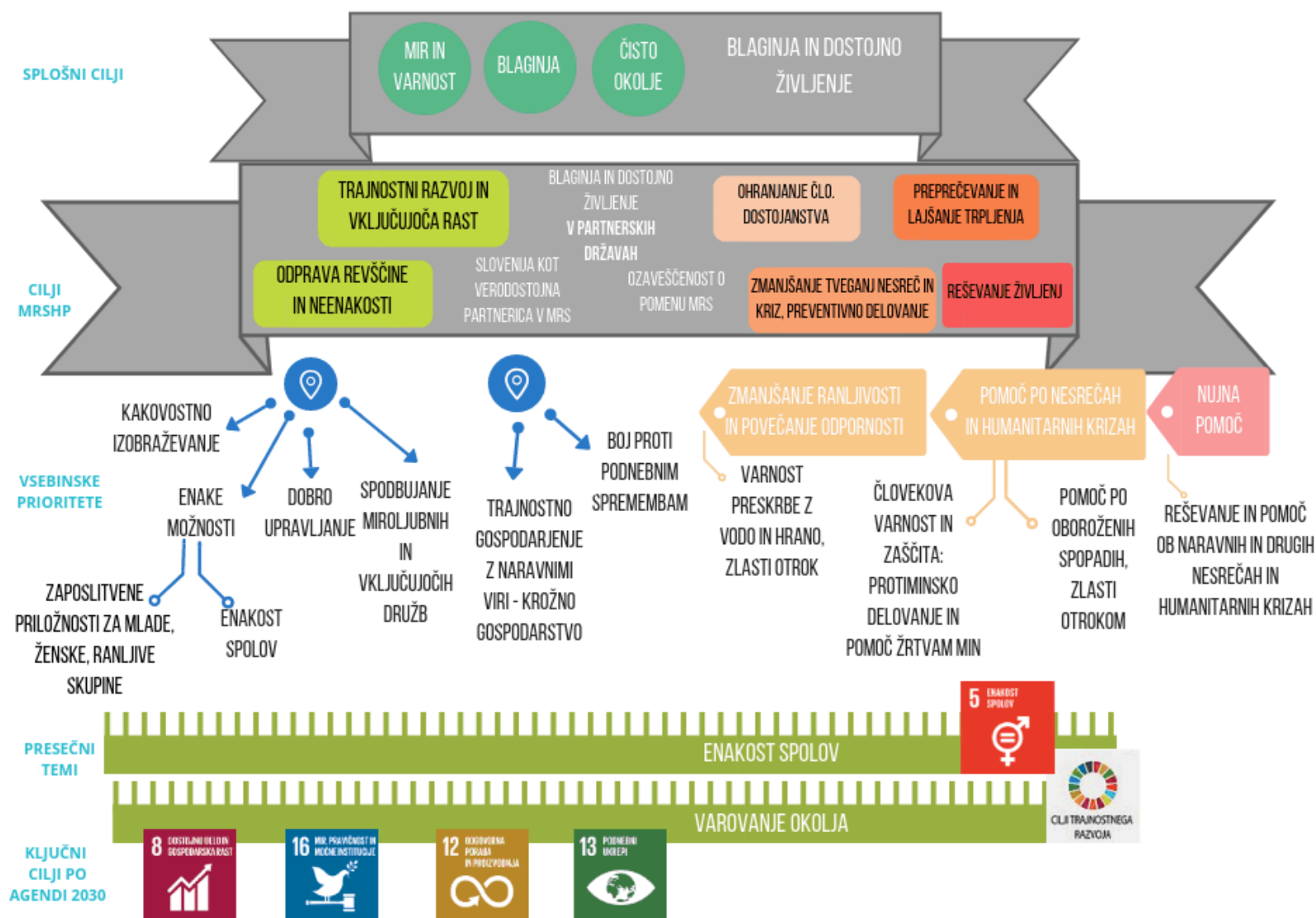
⁴⁷ Sem štejemo države s sklenjenimi dvostranskimi sporazumi ter najmanj razvite države v Poodzaharski Afriki. V izračun sta vključeni dvostranska razvojna pomoč v ožjem pomenu in humanitarna pomoč.

⁴⁸ Sem štejemo države s sklenjenimi dvostranskimi sporazumi ter najmanj razvite države v Poodzaharski Afriki. V izračun sta vključeni dvostranska razvojna pomoč v ožjem pomenu in humanitarna pomoč.

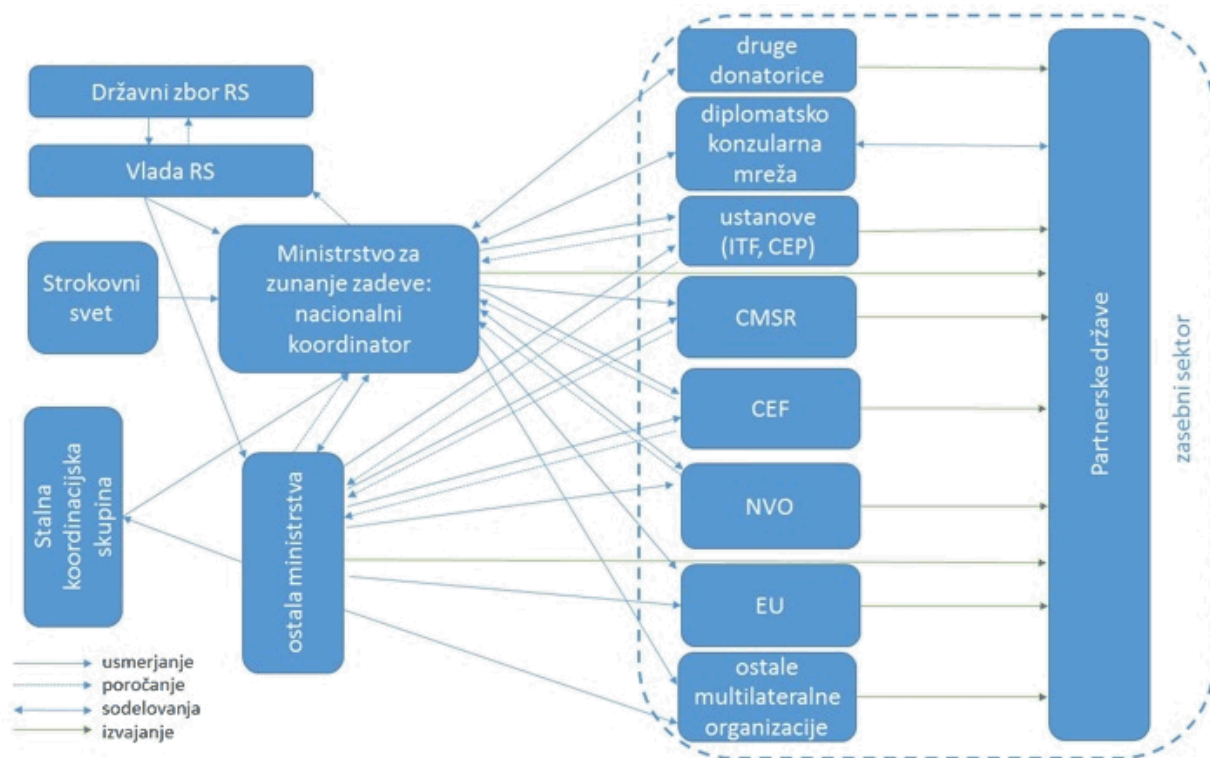
	za nesreče in izgradnjo odpornosti		Svetovnega humanitarnega vrha	
	Uporaba enotnih obrazcev za prijavo in objavo projektov (vrednosti nad 10.000 EUR)	NE (2018)	DA (2022 in naprej)	
	Sklenjena strateška partnerstva	0 (2017)	vsaj 2 (2022), 5 (2030)	
	Usmerjanje humanitarnih prispevkov preko mednarodnih organizacij v krize, ki jih Slovenija skuša reševati tudi z dvostranskimi aktivnostmi		vsaj 50 % (2022 in naprej)	
	Humanitarni prispevek preko mednarodne organizacije za pomoč gotovini	0 (2017)	vsaj 1 (2019 in naprej)	
Večstransko mednarodno razvojno sodelovanje				
	Sodelovanje Slovenije pri oblikovanju politike razvojnega sodelovanja v OZN, EU, OECD in Skupini Svetovne banke	DA (2018)	DA (2019 in naprej)	MZZ, MF, MOP
	Sodelovanje pri strateškem upravljanju CEF	DA (2018)	DA (2019 in naprej)	MZZ, MF
Koordinacija mednarodnega razvojnega sodelovanja				
	Obravnava primerov (ne)skladnosti politik za razvoj letno / poročanje kontaktnih točk	0 (2018)	1 (2020 in naprej)	MZZ
	Pravočasna oddaja celovitih podatkov DAC-u o načrtih prihodnje porabe	DA (2018)	DA (2019 in naprej)	MZZ
	Pravočasna oddaja celovitih podatkov DAC-u o uradni razvojni pomoči in drugih uradnih tokovih v preteklem letu	DA (2018)	DA (2019 in naprej)	MZZ
	Število »povezanih projektov« v posameznem letu, ki jih komplementarno izvaja več slovenskih izvajalcev	0 (2018)	3 (2022) 6 (2030)	MZZ iz podatkov resorjev
	Število dvostranskih projektov v posameznem letu, ki jih poleg Slovenije sofinancira vsaj še en dvostranski donator	3 (2016)	6 (2022) 10 (2030)	MZZ iz podatkov resorjev
	Letno poročilo o delovanju nacionalnih kontaktnih točk za skladnost politik za razvoj	NE (2018)	DA (2020)	
Rezultati mednarodnega razvojnega sodelovanja – možni kazalniki				
	Število ustvarjenih dostojnih delovnih mest oziroma samozaposlitev (moški/ženske)			MZZ iz podatkov resorjev
	Število zaprtih pogajalskih poglavij za vstop v EU, v katere so bili vključeni slovenski strokovnjaki			
	Število prebivalcev z izboljšanimi bivalnimi pogoji in komunalno infrastrukturo (moški/ženske)			
	Kvadratni metri površin, očiščenih min			
	Število oseb/dni v programih rehabilitacije (moški/ženske)			
	Število aktivnih projektov za izboljšanje človeških in institucionalnih zmogljivosti za pripravljenost na nevarnosti in naravne nesreče, ki so posledica podnebnih sprememb; prilagajanje nanje; blažitev podnebnih sprememb; omejevanje posledic in zgodnje opozarjanje			
	Zmanjšanje emisij CO2			
Partnerstva				
	Število nevladnih organizacij, vključenih v mednarodno razvojno sodelovanje in humanitarno pomoč Slovenije (štejejo se nevladne organizacije s projekti v vrednosti vsaj 15.000 EUR letno)	9 (2017)	vsaj 12 (2022), vsaj 14 (2030)	MZZ iz podatkov resorjev
	Posvet z nevladnimi organizacijami na visoki ravni letno	1 (2017)	vsaj 1 (2019 in naprej)	MZZ
	Partnerstvo za razvojno sodelovanje – letno srečanje najširšega kroga izvajalcev in potencialnih izvajalcev	0 (2017)	vsaj 1 (2019 in naprej)	MZZ
Ozaveščanje in transparentnost				
	Delež razpoložljive uradne dvostranske razvojne pomoči za ozaveščanje javnosti, globalno učenje in zagovorništvo	0,7 % (2017)	1,5 % (2022) 2 % (2030)	MZZ
	Seznanjenost prebivalcev Slovenije z mednarodnim razvojnim sodelovanjem in humanitarno pomočjo ter njihova podpora	manj od povprečja EU (2018)	večje od povprečja ali enako povprečju EU (2022), večje od povprečja EU (2030)	Eurobarometer

	Enotno spletno mesto z vsemi ažurnimi podatki o tekočih projektih (vrednosti nad 10.000 EUR), vključno s pričakovanimi rezultati, in zaključenih projektih ali s povezavami nanje	NE (2018)	DA (2022 in naprej)	MZZ
	Javna objava letnih poročil o mednarodnem razvojnem sodelovanju in humanitarni pomoči in okvirnih programov mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči s prevodom (vsaj povzetkov) v angleški jezik	DA (2018)	DA (2019 in dalje)	MZZ
	Organizacija Slovenskih razvojnih dni letno	0 (2018)	1 (2019 in dalje)	MZZ
	Priprava letnega poročila o mednarodnem razvojnem sodelovanju in humanitarni pomoči Republike Slovenije ter obravnava na seji pristojnega odbora Državnega zbora Republike Slovenije	1 (2017)	1 (2019 in dalje)	MZZ iz podatkov resorjev
Globalno učenje				
	Koncept globalnega učenja je usklajen z vsemi relevantnimi deležniki	NE (2018)	DA (2022 in naprej)	MIZŠ, MZZ, MOP, SVRK, Urad za UNESCO
	Globalno učenje je del rednega začetnega in nadaljnega izobraževanja strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju	NE (2018)	DA (2022 in naprej)	MIZŠ, MZZ, MOP, Urad za UNESCO
	Vzpostavitev in redno delovanje medresorske delovne skupine	NE (2018)	DA (2020)	
Upravljanje za doseganje rezultatov				
	Vzpostavitev okvirja za merjenje rezultatov	NE (2018)	DA (2022)	MZZ
	Izvedba evalvacije mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči skladno s potrjenim evalvacijskim načrtom	1 letno (2018)	1 letno (2022 in naprej)	MZZ
	Opravljen evalvacija projektov s sofinanciranjem Republike Slovenije nad 200.000 EUR kot del projekta	0 (2018)	4 letno (2022) 8 letno (2030)	MZZ in ostala ministrstva

PRILOGA 2: PREGLED VSEBIN MEDNARODNEGA RAZVOJNEGA SODELOVANJA SLOVENIJE

PRILOGA 2: SHEMA DELEŽNIKOV

**PRILOGA 4: PREGLED SODELOVANJA Z DRŽAVAMI V PREDNOSTNIH REGIJAH
GLEDE NA SPLOŠNE KRITERIJE MEDNARODNEGA RAZVOJNEGA
SODELOVANJA SLOVENIJE**

ZAHODNI BALKAN (2012–2016) 47,4 mio. EUR oz. 65 % razp. dvostranske URP	Zunanjepolitična prioriteta			Dipl. odnosi	Prisotnost izvajalcev Republike Slovenije	Sklenjeni sporazumi + pozitivne izkušnje (kontinuiteta)	Uvrstitev Republike Slovenije glede na druge donatorice	Vključenost države v vsaj eno od kategorij držav, ki najbolj potrebujejo pomoč (OECD, OZN, Svetovna banka)
	Razpoložljiva dvostranska pomoč 2012–2016	Strategija ZP Republike Slovenije	Razvejanost političnih in dr. odnosov	Gosp. odnosi (blagovna menjava, 2016)				
BOSNA IN HERCEGOVINA 10,32 mio. EUR 22 % ↓	DA	DA	1,1 mlrd. EUR ↑	DA, veleposlanišvo (vzajemno)	CEP, CEF, CMSR, ITF, nevladne organizacije	Sporazum o razvojnem sodelovanju med Vlado Republike Slovenije in Svetom ministrov Bosne in Hercegovine; začetek veljavnosti: 4. 1. 2007	Največje donatorice razvojne pomoči v BiH so Mednarodno združenje za razvoj (IDA), Nemčija, Švica, OFID. Slovenija je na 11. mestu med dvostranskimi donatoricami. L. 2016 ji je namenila 3,1 mio. EUR.	DA
KOSOVO 4,8 mio. EUR 10 % ↑	DA	DA	95,22 mio. EUR ↑	DA, veleposlanišvo (vzajemno)	CEP, CEF, nevladne organizacije	Sporazum med Vlado Republike Slovenije in Vlado Republike Kosovo o razvojnem sodelovanju; začetek veljavnosti: 3. 5. 2010;	Največje donatorice razvojne pomoči na Kosovu so Združene države Amerike, Nemčija, Švica, OVSE, Švedska. Slovenija je na 11. mestu med dvostranskimi donatoricami. L. 2016 je Kosovu namenila 1,1 mio. EUR.	DA
SRBIJA 5,6 mio. EUR 12 % ↑	DA	DA	1,25 mlrd. EUR ↑	DA, veleposlanišvo (vzajemno)	CEP, CEF, CMSR, UNIDO, nevladne organizacije	Sporazum med Vlado Republike Slovenije in Svetom ministrov Srbije in Črne gore o razvojnem sodelovanju, začetek veljavnosti: 24. 3. 2005	Največje donatorice razvojne pomoči v Srbijo so Združeni arabski emirati, Nemčija, Švica, Združene države Amerike, Švedska. Slovenija je na 14. mestu med dvostranskimi donatoricami. L. 2016 je Srbiji namenila 1,9 mio. EUR.	
ALBANIJA 1,6 mio. EUR 3 % ↑	DA	DA	45,6 mio. EUR ↑	DA, veleposlanišvo (vzajemno)	CEP, CEF, CMSR, nevladne organizacije	Sporazum med Vlado Republike Slovenije in Svetom ministrov Republike Albanije o razvojnem sodelovanju, začetek veljavnosti: 4. 6. 2008	Največje donatorice razvojne pomoči v Albanijo so Nemčija, Švica, Združene države Amerike, Japonska ter Združeni arabski emirati. Slovenija je na 13. mestu med dvostranskimi donatoricami. L. 2016 je Albaniji namenila 0,6 mio. EUR.	

RAZŠIRJENI KRITERIJI ZA SKLEPANJE VEČLETNIH PROGRAMOV MEDNARODNEGA RAZVOJNEGA SODELOVANJA

ZAHODNI BALKAN (2012–2014) 47,4 mio. EUR oz. 65 % razp. dvostranske URP	Zunanjepolitična prioriteta			Dipl. odnosi	Skladnost ključnih prioritet partnerske države s prioritetami mednarodnega razvojnega sodelovanja				Vključenost države v vsaj eno od kategorij držav, ki najbolj potrebujejo pomoč (OECD, OZN, Svetovna banka)
Razpoložljiva dvostranska pomoč 2012–2016	Strateški dokument zunanje politike Republike Slovenije	Razvejanost polit. in dr. odnosov	Gosp. odnosi (blagovna menjava l. 2016)	DKP/diplomatski odnosi		Prisotnost izvajalcev RS	Sklenjeni sporazumi + pozitivne izkušnje (kontinuiteta)	Uvrstitev RS glede na druge donatorice	
MAKEDONIJA 12,1 mio. EUR 26 % ↑	DA	DA	261,84 mio. EUR ↑	DA, veleposla ništvo (vzajemn o)	varovanje okolja (zaščita vodnih virov, gospodarjenje z odpadnimi vodami, energetska učinkovitost), krepitev gosp. razvoja in uravnoteženega regionalnega razvoja; posodobitev javne uprave in usposabljanje s področja približevanja EU	CEP, CEF, CMSR, nevladne organizacije	Sporazum med Vlado Republike Slovenije in Vlado Republike Makedonije o razvojnem sodelovanju; začetek veljavnosti: 10. 7. 2006; podpisani trije memorandumu o razvojnem sodelovanju: za leto 2011, 2012 in triletni memorandum za obdobje 2013-2015.	Največje donatorice razvojne pomoči v Makedonijo so Združene države Amerike, Švica, Nemčija, OVSE, Avstrija. Slovenija je na 5. mestu med dvostranskimi donatoricami. L. 2016 je Makedoniji namenila 2,7mio. EUR.	DA
ČRNA GORA 7,25 mio. EUR 15 % ↓	DA	DA	96,65 mio. EUR ↑	DA, veleposla ništvo (vzajemn o)	varovanje okolja in krepitev trajnostnega razvoja najmanj razvitih delov na severu Črne gore, s ciljem razvoja kakovostne ekološke turističneponudbe kot enega prednostnih področij trajnost. razvoja Črne gore	CEP, CEF, CMSR, nevladne organizacije	Sporazum med Vlado Republike Slovenije in Vlado Črne gore o razvoj. sodelovanju (od l. 2009). Sklenjeni programi: za 2010 (enoletni), za 2011 in 2012 (dvoletni); za 2013 do 2015 (triletni); za 2016–2017 (dvoletni).	Največje donatorice razvojne pomoči v Črno goro so Nemčija, Združene države Amerike, OVSE, UNHCR in Slovenija, ki se uvršča na 4. mesto med dvostranskimi donatoricami. L. 2016 je Črni gori namenila 1,23 mio. EUR.	

EVROPSKO SOSEDPSTVO – VZHODNI DEL (2012–2016) 1,71 mio. EUR oz. 2 % razp. dvostranske URP	Zunanjepolitična prioriteta			Dipl. odnosi	Prisotnost izvajalcev Republike Slovenije	Sklenjeni sporazumi + pozitivne izkušnje	Vključenost države v vsaj eno od kategorij držav, ki najbolj potrebujejo pomoč (OECD, OZN, Svetovna banka)
	Razpoložljiva dvostranska pomoč 2012–2016	Strateški dokument zunanje politike Republike Slovenije	Razvejanost polit. in dr. odnosov	Gosp. odnosi (blagovna menjava)			
MOLDAVIJA 672.557 EUR 39 % ↓	DA	ZMerno	statistika ne zazna blagovne menjave	VP Republike Slovenije v Ukrajini (VP Moldavije na Madžarskem)	CMSR, CEF, Slo. filantrop.	Sporazum o razvojnem sodelovanju med Vlado RS in Vlado Republike Moldove (začetek veljavnosti: 24. 7. 2007)	DA
BELORUSIJA 89.806 EUR 5 % ↓	DA	ZMerno	49,07 mio. EUR ↓	VP Republike Slovenije v Ruski federaciji (VP Belorusije na Madžarskem)	ITF, CEP, Rdeči križ Slovenije	Sporazum med Vlado RS in Vlado Republike Belorusije o pogojih rehabilitacije mladoletnih državljanov Republike Belorusije v RS, začetek veljavnosti: 27. 10. 2011	
UKRAJINA 837.984 EUR 49 % ↓	DA	ZMerno	142,6 mlrd. EUR ↑	DA, veleposlaništvo (vzajemno)	ITF, Rdeči križ Slovenije	Štiri razvojne štipendije za podiplomski študij v Sloveniji.	
GRUZIJA 90.569 EUR 5 % ↑	DA	ZMerno	statistika ne zazna blagovne menjave	VP Republike Slovenije v Ukrajini (VP Gruzije v RS)		Dve razvojni štipendiji za podiplomski študij v Sloveniji.	

EVROPSKO SOSEDTVO – JUŽNI DEL (2012–2016) 1,82 mio. EUR oz. 2 % razp. dvostranske URP	Zunanjepolitična prioriteta			Dipl. odnosi	Prisotnost izvajalcev RS	Sklenjeni sporazumi + pozitivne izkušnje	Vključenost države v vsaj eno od kategorij držav, ki najbolj potrebujejo pomoč (OECD, OZN, Svetovna banka)
	Razpoložljiva dvostranska pomoč 2012–2016	Strateški dokument zunanje politike Republike Slovenije	Razvejanost polit. in dr. odnosov	Gosp. odnosi (blagovna menjava)			
PALESTINA 963.564 EUR 53 % ↓	ZMERNO	ZMERNO	179.000 EUR	Urad Republike Slovenije v Palestini, (Predstavništvo Palestine v Avstriji)	ITF	Tri razvojne štipendije za podiplomski študij v Sloveniji, humanitarni prispevki	DA
SIRIJA 380.000 EUR 21 % ↓	ZMERNO	ZMERNO	statistika ne zazna blagovne menjave	(VP Sirije v Avstriji)	/	Humanitarni prispevki	DA
LIBANON 212.842 EUR 12 % ↑	ZMERNO	ZMERNO	12.063.000 EUR	Častni generalni konzulat Republike Slovenije, VP Republike Slovenije v Turčiji (Veleposlaništvo Libanona v Avstriji)	Zavod Krog, ITF	/	
JORDANIJA 56.000 EUR 3 % ↑	ZMERNO	ZMERNO	11.344.000 EUR	Konzulat Republike Slovenije, VP Republike Slovenije v Egiptu (Veleposlaništvo Jordanije v Avstriji)	Zavod Krog, ITF	Razvojne štipendije za podiplomski študij v Sloveniji (v l. 2018), humanitarni prispevki	
EGIPT 137.740 EUR 5%	ZMERNO	ZMERNO	74.119.000 EUR	DA – veleposlaništvo (vzajemno)	Zavod Krog	Dve razvojni štipendiji za podiplomski študij v Sloveniji	
MAROKO 41.698 1%	ZMERNO	ZMERNO	26.509.000 EUR	Konzulat Republike Slovenije, Veleposlaništvo Pariz (Veleposlaništvo Maroka na Dunaju)	Slovenska filantropija		

PODSAHARSKA AFRIKA (2012–2016) 3,00 mio. EUR oz. 4 % razp. dvostranske URP	Zunanjepolitična prioriteta			Dipl. odnosi	Prisotnost izvajalcev RS	Sklenjeni sporazumi + pozitivne izkušnje	Vključenost države v vsaj eno od kategorij držav, ki najbolj potrebujejo pomoč (OECD, OZN, Svetovna banka)
Razpoložljiva dvostranska pomoč 2012– 2016	Strateški dokument zunanje politike Republike Slovenije	Razvejanost polit. in dr. odnosov	Gosp. odnosi (blagovna menjava)	DKP/diplomatski odnosi			
RUANDA 200.000 EUR 7% ↑	DA	NE	487.000 EUR ↑	(VP Ruande na Nizozemske m)	Mirovni inštitut, Slovenska karitas	/	DA
UGANDA 164.975 EUR 6% ↓	DA	NE	2.112.000 EUR ↑	(VP Ugande v Italiji)	Društvo Edirisa Slovenija, Misijonsko središče, Zavod Krog	/	DA
BURUNDI 239.000 EUR 8% ↓	DA	NE	278.000 EUR ↑	/	Humanitarno društvo ADRA Slovenija, Slovenska karitas	/	DA
KENIJA 72.781 EUR 2% ↑	DA	NE	1.004.000 EUR ↑	Konzulat Republike Slovenije v Keniji (VP Kenije na Dunaju)	UNIDO	/	DA
ETIOPIJA 10.000 EUR 0% ↑	DA	NE	3.377.000 EUR ↑	/	/	/	DA